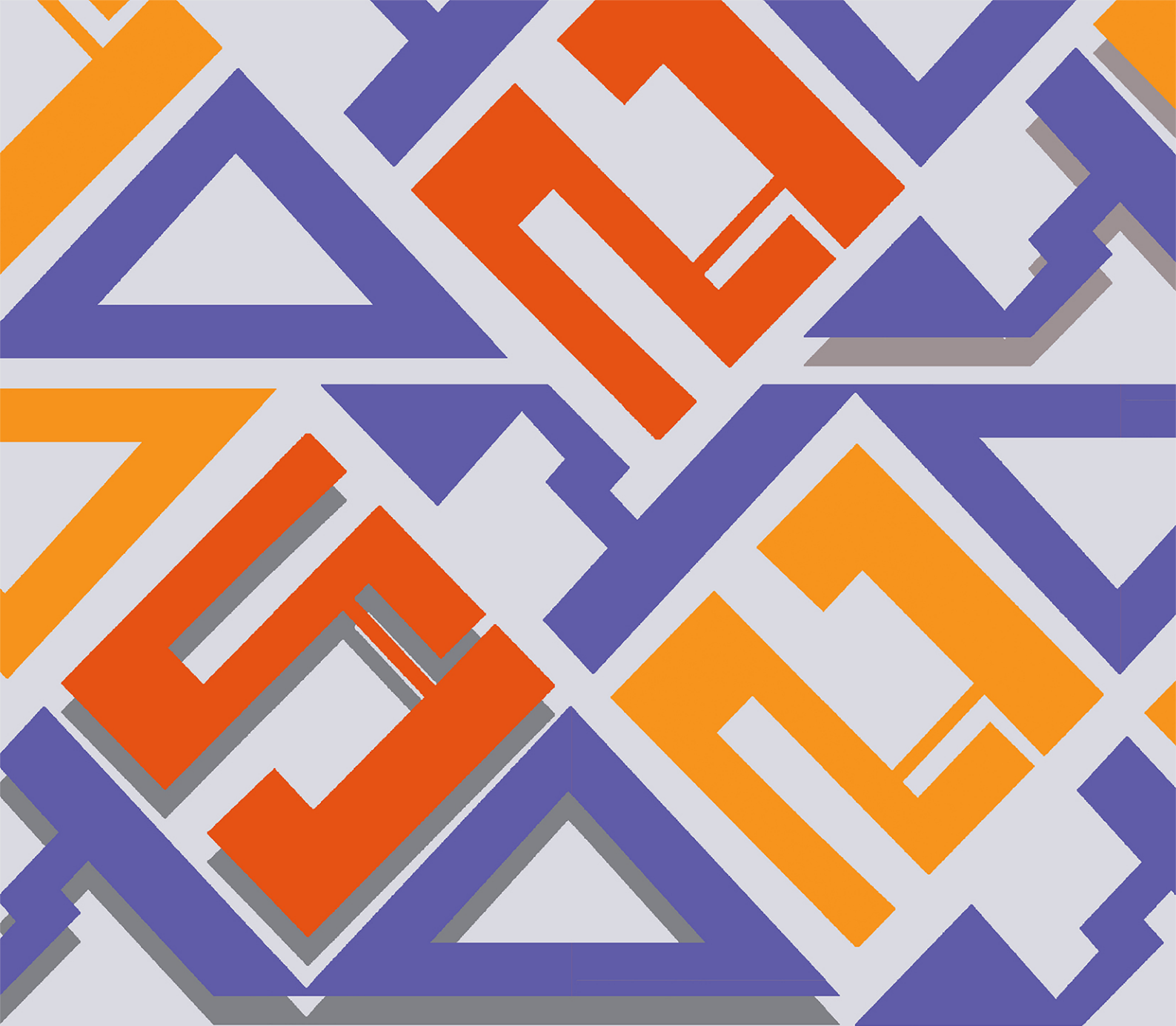

วารสาร มนุษยสังคมศิลปาสาร

Journal of Humanities, Social Sciences and Arts

ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2567

ISSN 3056-9265 (Online)

วารสาร มนุษยสังคมศิลปาสาร

ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2567

Journal of Humanities, Social Sciences and Arts

Vol. 6 No. 1 January – June 2024

ISSN: 3056- 9265 (Online)

วัตถุประสงค์

วารสารมนุษยสังคมศิลปาสาร (Journal of Humanities, Social Sciences and Arts: H.S.A.) เป็นวารสารวิชาการ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นพื้นที่ในการเผยแพร่ผลงานวิชาการ ทั้งที่เป็นบทความวิจัย บทความวิชาการ และเป็นศูนย์กลางในการศึกษาค้นคว้าแก่นักวิจัย นักวิชาการ คณาจารย์ นิสิต นักศึกษา และผู้ที่สนใจ มีขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมในด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ นิติศาสตร์ ภาษาศาสตร์ ศิลปกรรม ดนตรี นาฏศิลป์ การพัฒนาชุมชน/สังคม/ท้องถิ่น รวมทั้งสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่และศาสตร์สาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง เปิดรับทั้งบทความภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยไม่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมการตีพิมพ์ ทั้งนี้ บทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ จากหลากหลายสถาบัน จำนวน 3 ท่าน ซึ่งปกปิดรายชื่อทั้งเจ้าของบทความ ผู้ประเมิน และผู้ที่เกี่ยวข้องขณะทำการประเมิน (Double-blind peer review) ทั้งยังต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น โดยผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิจัยหรือบทความวิชาการ เพื่อตีพิมพ์ลงในวารสารอย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่วารสารกำหนด

กำหนดการออกวารสาร

ฉบับที่ 1 : ประจำเดือน มกราคม – มิถุนายน

ฉบับที่ 2 : ประจำเดือน กรกฎาคม – ธันวาคม

ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณิตรา ธัญสุนทรสกุล

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงไกร ธุระพันธ์

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

บรรณาธิการวารสาร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐฐานุช เมฆมรา

ผู้ช่วยบรรณาธิการวารสาร

อาจารย์ชุตติพงศ์ คงสันเทียะ

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.จุฬามาศ จันทศรีสุคต	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
รองศาสตราจารย์นาวา วงษ์พรม	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐกรรณ์ เสารยะวิเศษ	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวิทย์ ตัญยวิสุทธิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์วราภรณ์ ขยายผล	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.อรัญญา ศิริผล	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
รองศาสตราจารย์พุกษา เครือแสง	มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรัชยา เจียวกัก	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิปปวิทย์ กิ่งแก้ว	มหาวิทยาลัยศิลปากร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิตกาญจ ตั้งภากรณ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นราธิป ปิตินนบดี	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ตั้งปณิธาน อารีย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
อาจารย์ ดร. มนชนันต์ สินทร	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

คณะดำเนินงาน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐฐานุช เมฆรา	ประธานกรรมการ/บรรณาธิการวารสาร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรัณย์ เจริญศิริ	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไศรยา วิมลสถิตพงษ์	กรรมการ
อาจารย์ ดร.วรางคณา ชินภาส	กรรมการ
อาจารย์ ดร.สุภัทร แก้วพัตร	กรรมการ
อาจารย์ธิดารัตน์ ชุ่มจันทรี	กรรมการ
อาจารย์วิชฌ ชัยพัฒน์	กรรมการ
อาจารย์ปรีชา ศรีเกษร	กรรมการ
อาจารย์สุพรรณษา ภัคตรนิกร	กรรมการ
อาจารย์มัลลิกา มาภา	กรรมการ
อาจารย์ชุตินพงศ์ คงสันเทียะ	กรรมการ/เลขานุการ
นางนิตยา ปานทรัพย์	กรรมการ/ผู้ช่วยเลขานุการ

ดำเนินการและจัดการวารสาร

อาจารย์ชุตีพงศ์ คงสันเทียะ

นางนิตยา ปานทรัพย์

ตรวจสอบพิสูจน์อักษรทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไศรยา วิมลสถิตพงษ์

อาจารย์ ดร.วรางคณา ชินภาส

อาจารย์ ดร.สุภัทร แก้วพัตร

อาจารย์วิษณุ ชัยพัฒน์

อาจารย์ปรีชา ศรีเกษร

อาจารย์สุพรรณษา ภัคตรนิกร

อาจารย์มัลลิกา มาภา

ออกแบบปกและจัดรูปเล่ม

อาจารย์ธิดารัตน์ ชุ่มจิ้งหรีด

สำนักงานกองบรรณาธิการ

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี (ศูนย์การศึกษาสามพร้าว)

อาคารศูนย์การเรียนรู้เทคโนโลยีและภาษาอาเซียน เลขที่ 234 หมู่ 12 ตำบลสามพร้าว

อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี 41000 โทร 042-211-040 ต่อ 1401, 1494, 1435

E-mail : hsa.journal@udru.ac.th

เว็บไซต์ : <https://humansite.udru.ac.th/web/>

เว็บไซต์วารสาร : <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/hsa/index>

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความ ประจำปีที่ 6 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2567)

ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

รองศาสตราจารย์ ดร.ธนวิทย์ บุตรอุดม	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษณพงศ์ สมสุข	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
รองศาสตราจารย์สุรพงษ์ ลือทองจักร	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวิทย์ ตัญยวิสุทธิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษวรรค์ แสนปลื้ม	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สรัญญา เจริญศิริ	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
อาจารย์ ดร.วิไลลักษณ์ ขาวสอาด	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงวุฒิ เอกภูมิวงศา	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
	เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กษม อมันตกุล	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรินทร์ ดวงศรี	มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาณัญ ศรีพิชญ์ตระกูล	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล อนุสนธิ์พัฒน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติ หวังขึ้น	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐสุรี เตชะวิริยะทวีสิน	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์โอชนา พูลทองดีวัฒนา	มหาวิทยาลัยศิลปากร
อาจารย์ ดร.ณฐมน หมวกนิม	สถาบันรัชต์ภาคย์

บทความทั้งหมดในวารสารมนุษยสังคมศิลปาสาร

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

ได้รับการประเมินทางวิชาการโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ข้อเขียนหรือบทความใดๆ ที่ได้เผยแพร่ในวารสารนี้

ถือเป็นความคิดเห็นส่วนบุคคลของผู้นิพนธ์บทความ ซึ่งกองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย

หรือไม่มีข้อผูกพันด้วยประการใดๆ

All article in Journal of Humanities, Social Sciences and Arts,

Faculty of Humanities and Social Sciences, Udon Thani Rajabhat University

has been assessed by academic experts. Any text or articles in this journal is

based on individual author's personal opinions which editorial are not expected to agree

or to be boned with stipulation

บรรณาธิการแถลง

วารสารวารสารมนุษยสังคมศิลปาสารฉบับนี้นับได้ว่าก้าวเข้าสู่ปีที่ 6 แล้ว โดยตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาได้นำเสนอบทความที่เป็นประโยชน์ต่อวงการวิชาการด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ มาโดยตลอด ทั้งนี้ได้มีการตรวจสอบคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้อยู่ในหลักเกณฑ์ของคุณภาพวารสารตามประกาศ ก.พ.อ. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2564 ที่กำหนดให้วารสารวิชาการที่มีการตรวจสอบคุณภาพของบทความโดยผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความ (Peer reviewer) ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกจากหลากหลายสถาบัน อย่างน้อย 3 คน ดังนั้น ตั้งแต่ฉบับปีที่ 6 เป็นต้นไป กองบรรณาธิการวารสารมนุษยสังคมศิลปาสารได้ใช้ระบบผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความจำนวน 3 คน ซึ่งปกปิดรายชื่อทั้งเจ้าของบทความ ผู้ประเมิน และผู้ที่เกี่ยวข้องขณะทำการประเมิน (Double-blind peer review) เพื่อให้เจ้าของบทความทุกท่านสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด

ในปีที่ 6 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2567) นี้ มีบทความรวม 6 เรื่อง เป็นบทความวิจัย 5 เรื่อง ได้แก่ เรื่องแรก คือ ผลการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยบูรณาการเกมกระดาน “เมืองชล” ที่มีต่อการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของผู้เรียนภาษาอังกฤษ ในฐานะภาษาต่างประเทศ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) เรื่องที่สอง คือ การออกแบบกราฟิกอัตลักษณ์และผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกจากสถาปัตยกรรมโมเดิร์นยุคจิไอ (G.I.) เพื่อการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครอุดรธานี เรื่องที่สาม คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนตำบลหนองกุ้งสวรรค์ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เรื่องที่สี่ คือ จิตกรรมพระอุมาในรูปแบบอุดมคติ และเรื่องที่ห้า คือ การศึกษาความพึงพอใจผู้ใช้งานที่มีต่อการพัฒนาระบบจักรวาลนฤมิตพิพิธภัณฑน์ผ้าโบราณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ส่วนบทความวิชาการอีก 1 เรื่องคือ ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการจัดบริการสาธารณะ โดยทุกบทความล้วนเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อวงการวิชาการด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ และสามารถต่อยอดองค์ความรู้สู่การพัฒนาชุมชนสังคม และท้องถิ่นต่อไปได้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐฐานุช เมฆรา

บรรณาธิการ

สารบัญ

บทความวิจัย

- ❖ ผลการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยบูรณาการเกมกระดาน.....1
 “เมืองชล” ที่มีต่อการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของผู้เรียนภาษาอังกฤษ
 ในฐานะภาษาต่างประเทศ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC)
 THE EFFECTS OF COMMUNICATIVE LANGUAGE TEACHING INSTRUCTION INTEGRATED WITH
 THE “MUEANG CHON” BOARD GAME ON ENGLISH READING COMPREHENSION SKILLS
 DEVELOPMENT OF EFL HIGH SCHOOL STUDENTS IN THE EASTERN ECONOMIC CORRIDOR (EEC)
 • สหรัฐ ลักษณะสุต
 Saharat Laksanasut

- ❖ การออกแบบกราฟิกอัตลักษณ์และผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกจากสถาปัตยกรรมโมเดิร์นยุคจีไอ (G.I.).....15
 เพื่อการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครอุดรธานี
 THE IDENTITY GRAPHIC AND SOUVENIR DESIGN FROM MODERN G.I. ARCHITECTURE
 FOR TOURISM IN UDON THANI MUNICIPALITY
 • ณัฐกิตติ์ สมบุต และ มาริญา ทรงปัญญา
 Nattakit Somboot and Mariya Songpanya

- ❖ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนตำบลหนองกุงสวรรค์.....28
 อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม
 PEOPLE’S PARTICIPATION IN COMMUNITY GARBAGE MANAGEMENT IN
 NONG KUNG SAWAN SUB-DISTRICT, KOSUM PHISAI DISTRICT, MAHA SARAKHAM PROVINCE
 • ทรงศักดิ์ ปัดสินธุ์
 Thanongsak Patsin

- ❖ จิตรกรรมพระอุมาในรูปแบบอุดมคติ.....39
 THE UMA DEVI PAINTING IN IDEALISM ART
 • กฤษณกานต์ สิงห์น้อย และ จิตารัตน์ ชุ่มจันทรี
 Krissanakan Singnoi and Thidarat Chumjungreed

สารบัญ (ต่อ)

❖ การศึกษาความพึงพอใจผู้ใช้งานที่มีต่อการพัฒนาระบบจักรวาลนฤมิต พิพิธภัณฑผ้าโบราณ.....	52
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์	
A STUDY OF SATISFACTION OF USERS ON METAVERSE DEVELOPMENT OF ANCIENT TEXTILE MUSEUM AT SURINDRA RAJABHAT UNIVERSITY	
• พีรวัส อินทวิ, วิจิตรา โพธิสาร, สยาม ระโส, วณมพร พาหะนิชย์, ชัชวาล สนิทสันเทียะ, พิพัฒน์ วิถี, สมชาย มิถุนดี, เอกราช สร้อยจิตร และ อนุชา ถือสมบัติ	
Peerawas Intawee, Wijittra Potisarn, Sayam Raso, Wanomporn Pahanich, Wanomporn Pahanich, Phiphat Withee, Somchai Mitundee, Aegkarad Soijit and Anucha Thuesombut	
บทความวิชาการ	
❖ ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการจัดบริการสาธารณะ.....	64
COLLABORATIVE PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIPS IN PUBLIC SERVICE MANAGEMENT	
• สัญญา เคนาภูมิ และ วัชรารณ จันทนกุล	
Sanya Kenaphoom and Watcharaporn Jantanakul	
จริยธรรมการตีพิมพ์ผลงานวิชาการในวารสาร (Publication Ethics).....	90
การจัดเตรียมต้นฉบับสำหรับผู้เขียน.....	94
รูปแบบการจัดเตรียมต้นฉบับบทความวิชาการ (Academic Article).....	103
รูปแบบการจัดเตรียมต้นฉบับบทความวิจัย (Research Article).....	105
ขั้นตอนการทำงานของวารสารมนุษยสังคมศิลปาสาร (H.S.A.).....	109

ผลการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร
โดยบูรณาการ เกมกระดาน “เมืองชล” ที่มีต่อการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อ
ความเข้าใจของผู้เรียนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
ในเขตระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC)

THE EFFECTS OF COMMUNICATIVE LANGUAGE TEACHING INSTRUCTION
INTEGRATED WITH THE “MUEANG CHON” BOARD GAME ON ENGLISH READING
COMPREHENSION SKILLS DEVELOPMENT OF EFL HIGH SCHOOL STUDENTS
IN THE EASTERN ECONOMIC CORRIDOR (EEC)

สหรัฐ ลักษณะสุด^{1,*}

Saharat Laksanasut^{1,*}

(Received: 12 Jan. 2024; Revised: 26 Jan. 2024; Accepted: 29 Jan. 2024)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยบูรณาการเกมกระดาน “เมืองชล” และ 2) เปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของกลุ่มทดลองกับทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน จำนวน 80 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยบูรณาการเกมกระดาน “เมืองชล” ผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) แบบทดสอบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ค่าความยากง่าย (P) อยู่ระหว่าง 0.26- 0.62 ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.35 - 0.72 และ ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.84 โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองเป็นระยะเวลา 20 ชั่วโมง สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียน และสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

¹ หัวหน้าฝ่ายวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา โรงเรียนอ่างศิลาพิทยาคม จังหวัดชลบุรี

¹ Head of Research for Educational Development Subdivision, Angsilapittayakom School, Chon Buri Province

* Corresponding author. E-mail: laksanasutsaharat@gmail.com

คำสำคัญ: การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร, เกมกระดาน, ภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ, ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ, เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

Abstract

The objectives of this research were to 1) compare English reading comprehension skills of grade 11 students before and after learning through communicative language teaching instruction integrated with the “Mueang Chon” board game (experimental group), and 2) compare English reading comprehension skills of experimental group to those of the students learning through the communicative language teaching instruction (controlled group). The research sample in this study consisted of 80 students in grade 11. The research instruments were 1) CLT instructional plans with the highest level of appropriateness evaluation results, 2) CLT instructional plans with the highest level of appropriateness evaluation results, and 3) an English reading comprehension skills test with difficulty (P) ranging from 0.26- 0.62; discrimination power (r) ranging from 0.35 - 0.72; and reliability of 0.84. The experiment was carried out by the researcher, who also collected the data for 20 hours. The statistics used for data analysis were the mean, standard deviation, and t-test. The findings revealed that the mean score for English reading comprehension skills of experimental group were higher than their pre-learning counterpart score, and statistically significantly higher than the controlled group’s score at the level of .01.

Keywords: Communicative Language Teaching, Board Game, EFL, English Reading Comprehension Skills, Eastern Economic Corridor

บทนำ

โลกในยุคปัจจุบันนับได้ว่าเป็นโลกที่ขับเคลื่อนด้วยการเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วในทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ข้อมูลข่าวสาร ฯลฯ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนมีผลต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ทุกคนบนโลกอย่างปฏิเสธไม่ได้ ภาษาอังกฤษได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางว่าเป็นเครื่องมือที่เชื่อมโยงโลกทั้งใบเข้าไว้ด้วยกัน ผู้คนที่มีองค์ความรู้ ประสบการณ์ วัฒนธรรม ความเชื่อที่แตกต่างกัน สามารถสื่อสารและเข้าใจซึ่งกันและกันได้ก็ด้วยการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในการสื่อสารในกิจกรรมต่าง ๆ ทางสังคม การสื่อสารภาษาอังกฤษนับได้ว่ามีบทบาทสำคัญต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาในทุก ๆ ระดับ ตั้งแต่ระดับตัวบุคคลไปจนถึงระดับโลก ด้วยเหตุนี้ หลายประเทศทั่วโลก รวมถึงประเทศไทยจึงให้ความสำคัญกับการสอนภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะทางภาษาให้กับเด็ก

และเยาวชนในประเทศของตนเอง ซึ่งเมื่อเด็กและเยาวชนมีองค์ความรู้และทักษะทางภาษาที่เพียงพอแล้ว ก็จะมีความพร้อมในการเป็นกำลังสำคัญเพื่อขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงและสร้างความก้าวหน้าให้กับสังคมในทุก ๆ มิติต่อไป (พระอุดมธีรคุณ และ บัณฑิตา จารุมา, 2563; ปรียารัตน์ ศรีชัยวงศ์, 2564; ธวัชรณ กวยระคาร และ ธรณันต์ อนุชนันท์, 2565)

กระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะหน่วยงานภาครัฐที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนา ศักยภาพเด็กและเยาวชนของประเทศ จึงได้กำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นหนึ่งในรายวิชาหลักที่ปรากฏอยู่ใน หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้และพัฒนาทักษะทาง ภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ (English as a Foreign Language) โดยระบุในหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ มีความรู้และความ เข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมที่หลากหลายของสังคมโลก และสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้อย่างมี ประสิทธิภาพ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551) ทักษะการอ่าน (Reading Skills) โดยเฉพาะ อย่างยิ่งทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ (Reading Comprehension Skills) ถือเป็นหนึ่งในทักษะพื้นฐานที่ สำคัญของการเรียนรู้เพื่อใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากทักษะการอ่าน เป็น ทักษะที่ผู้เรียนจะต้องใช้เพื่อศึกษา เรียนรู้ และรับข้อมูลทางภาษาและวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง จึงอาจกล่าวได้ ว่า ทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ มีบทบาทสำคัญอย่างมากในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เพราะเป็นทักษะที่ใช้ ในการรับข้อมูล ตลอดจนการทำความเข้าใจและถ่ายทอดข้อมูลต่อไปอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ (Laksanasut, 2019; ทศนีย์ เศรษฐพงษ์ และวิภาวรรณ เอกวรรณัง, 2563; สุลัยญา หะยีหามะ และคณะ, 2564; Mahsuri, 2021; Unnanantn, 2021) ดังนั้น การพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจจึงมีความสำคัญ อย่างมากและเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในฐานะ ภาษาต่างประเทศ

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยจำนวนมากแสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษใน ประเทศไทยในปัจจุบันยังคงเผชิญกับความท้าทายหลายประการ เช่น ผลการประเมินความสามารถ ทางภาษาอังกฤษของผู้เรียนที่ยังไม่อยู่ในเกณฑ์ที่น่าพึงพอใจ การที่ผู้เรียนมีพฤติกรรมหรือทัศนคติเชิง ลบต่อการเรียนรู้ทางภาษา การขาดองค์ความรู้ทางด้านคำศัพท์ และที่สำคัญที่สุดการขาดทักษะการ อ่านเพื่อความเข้าใจของผู้เรียน ซึ่งความท้าทายเหล่านี้มักเกิดจากปัจจัยหลายประการ เช่น นโยบาย ทางการศึกษาของภาครัฐ การขาดแคลนทรัพยากรทางการศึกษา และรูปแบบการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ทางภาษาที่ผู้สอนเลือกใช้ (สังคร วิสัยศักดิ์, 2559; รัชชประภา วิจิตรโสภา และคณะ, 2563; สรเดช บุญประดิษฐ์ และคณะ, 2564) จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา ภาษาอังกฤษย้อนหลังจากกลุ่มบริหารงานวิชาการ โรงเรียนอ่างศิลาพิทยาคม จำนวน 2 ปีการศึกษา ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของผู้เรียนตั้งแต่ปีการศึกษา 2564-2565 พบว่า ร้อย ละ 70 ของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2566 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับที่ต่ำ-ปานกลาง เมื่อเทียบกับเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนของโรงเรียนอ่างศิลา

พิทยาคม โดยหากพิจารณาจากผลการทดสอบกลางภาคและปลายภาคเรียนในปีการศึกษาที่ผ่านมาของผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนร้อยละ 90 มีคะแนน การทดสอบภาษาอังกฤษในด้านทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจอยู่ในระดับที่ต่ำ-ต่ำมาก (โรงเรียนอ่างศิลาพิทยาคม, 2566) ผู้วิจัยจึงตระหนักถึงความสำคัญในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของผู้เรียนให้สูงขึ้น ผ่านการพัฒนาทักษะ การอ่านเพื่อความเข้าใจของผู้เรียนด้วยวิธีการที่แปลกใหม่ น่าสนใจ และช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจ ในการฝึกฝนทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจด้วยตนเองมากขึ้น

จากการที่ผู้วิจัยทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า หนึ่งในแนวทางการพัฒนา ความสามารถทางภาษาอังกฤษของผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพและได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก คือ การ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching: CLT) ซึ่งมีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาและบ่มเพาะสมรรถนะการสื่อสารให้เกิดขึ้นกับ ผู้เรียน เพื่อให้สามารถเลือกใช้รูปแบบภาษา หรือวิธีการสื่อสารที่สอดคล้องกับสถานการณ์หรือบริบท ต่าง ๆ ทั้งอย่างเป็นทางการและอย่างไม่เป็นทางการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้สอนจะต้องมุ่งเน้นให้ ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาในการสื่อสารจริงอย่างถูกต้องและคล่องแคล่วไปในคราว เดียวกัน (Carrol, 1983; Slavin, 1995; Richards & Rodgers, 2014; Alyona, 2021; มณัญญา มานะรัชต์ศักดิ์, 2565) นอกจากนี้ ด้วยลักษณะทางจิตวิทยาของผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาที่ชื่นชอบ สนุกสนานและชอบการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมหรือการเล่น เกม การประยุกต์ใช้เกมกระดานในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้และฝึกทักษะทางภาษาก็นับเป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่ตอบสนองต่อความต้องการของ ผู้เรียนในช่วงวัยนี้ได้เป็นอย่างดี ประกอบกับในปัจจุบัน แนวคิดในการพัฒนาและปรับประยุกต์ใช้เกม กระดานเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในภาคการศึกษาก็เริ่มเติบโตมากยิ่งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็น เครื่องมือหรือตัวช่วยในการอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนาทักษะเฉพาะด้านต่าง ๆ เช่น การใช้เกมกระดานเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษา การใช้เกมกระดานเพื่อพัฒนาทักษะการคิด วิเคราะห์ เป็นต้น เกมกระดานได้รับการยอมรับในวงกว้างว่าเป็นอีกหนึ่งแนวทางในการจัดการเรียนรู้ ที่ทำให้ผู้เรียนมีความสุขและสนุกกับการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ (จันทร์เพ็ญ ชมชัยแก้ว, 2563) ดังเช่นงานวิจัยของ ปณิธาน หินผา (2564) ที่มุ่งศึกษาผลของการประยุกต์ใช้เกมกระดานหรือบอร์ด เกมที่มีต่อการพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของผู้เรียนที่มีปัญหาด้านการอ่านใน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า การประยุกต์ใช้เกมกระดานในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ทางภาษาสามารถช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีผลคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบ ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจหลังเรียนที่สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

จากประโยชน์ของการประยุกต์ใช้เกมกระดานในการจัดการเรียนรู้ทางภาษาอังกฤษที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะยกระดับทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอ่างศิลาพิทยาคม จังหวัดชลบุรี โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการ

สื่อสารโดยบูรณาการเกมกระดาน “เมืองชล” ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้จะถูกนำไปใช้เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษและรายวิชาอื่น ๆ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตลอดจนเป็นแนวทางให้กับผู้สอนระดับต่าง ๆ ในการวางแผนและดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษและรายวิชาอื่น ๆ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษา เพื่อการสื่อสารโดยบูรณาการเกมกระดาน “เมืองชล”
- 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยบูรณาการเกมกระดาน “เมืองชล” กับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

สมมติฐานการวิจัย

- 1) ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยบูรณาการเกมกระดาน “เมืองชล” สูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยบูรณาการเกมกระดาน “เมืองชล”
- 2) ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยบูรณาการเกมกระดาน “เมืองชล” สูงกว่าทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) ที่มีรูปแบบการวิจัยแบบกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (Pretest Posttest Control Group Design) (สมคิด พรหมจ้อย, 2563) รายละเอียดระเบียบวิธีวิจัยมีดังต่อไปนี้

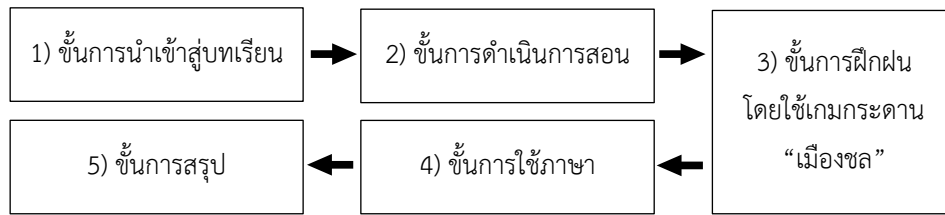
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 16,365 คน (โรงเรียนอ่างศิลาพิทยาคม, 2566) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอ่างศิลาพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยของการสุ่ม (สมคิด พรหมจ้อย, 2563) จำนวน 2 ห้องเรียน ประกอบด้วยนักเรียนจำนวน 80 คนแล้วจับสลากเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยกลุ่มทดลอง

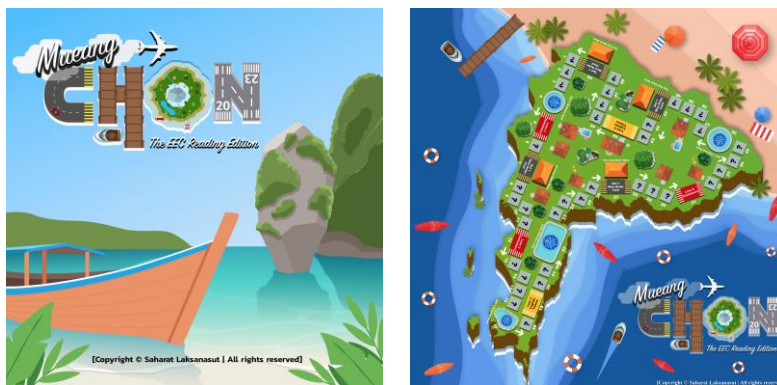
ประกอบด้วยนักเรียนจำนวน 41 คน ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยบูรณาการเกมกระดาน “เมืองชล” และกลุ่มควบคุมประกอบด้วยนักเรียนจำนวน 39 คน ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

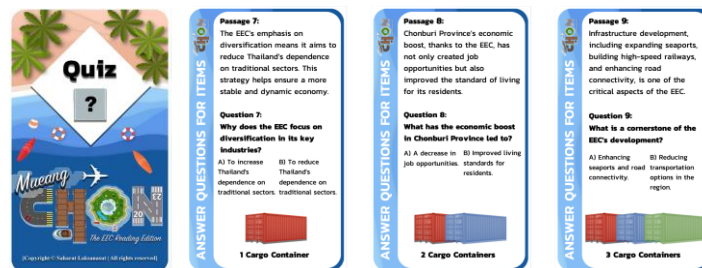
1) แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยบูรณาการเกมกระดาน “เมืองชล” รายวิชาภาษาอังกฤษเพื่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 10 แผน ดำเนินการสอนจำนวน 20 ชั่วโมง ซึ่งมีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จำนวน 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นการนำเข้าสู่บทเรียน (Warm-up) 2) ขั้นการดำเนินการสอน (Presentation) 3) ขั้นการฝึกฝน (Practice) ซึ่งในขั้นการฝึกฝนนี้ ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้เกมกระดาน “เมืองชล” เป็นเครื่องมือเพื่อให้ นักเรียนได้ใช้ความรู้ทางภาษาในการฝึกฝนการอ่านเพื่อความเข้าใจ โดยให้ผู้เรียนจับกลุ่ม ๆ ละ 5-6 คนในการเล่นเกมนกระดาน “เมืองชล” อ่านบทความและตอบคำถามที่ปรากฏในการ์ดคำถามแต่ละใบเพื่อสะสมคะแนนและทำภารกิจที่ได้รับให้สำเร็จ กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยบูรณาการเกมกระดาน “เมืองชล” แสดงในรูปที่ 1 โดยในระหว่างการเล่นเกมกระดานผู้เรียนไม่สามารถใช้พจนานุกรมหรืออุปกรณ์อื่นใดเพื่อช่วยในการแปลภาษาได้ เนื่องจากผู้วิจัยมีความประสงค์ที่จะให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคาดเดาจากบริบทซึ่งนับเป็นหนึ่งในทักษะการอ่านที่ต้องพัฒนาให้กับผู้เรียน ยิ่งไปกว่านั้น ในระหว่างการเล่นเกมกระดานผู้เรียนจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารเท่านั้น เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาอังกฤษในระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและเป็นธรรมชาติ โดยมีระยะเวลาในการฝึกทักษะการอ่านผ่านการเล่นเกมกระดาน 10 - 15 นาทีโดยประมาณ ซึ่งในระหว่างที่ผู้เรียนฝึกทักษะการอ่านผ่านการเล่นเกมกระดาน ผู้วิจัยในฐานะผู้สอนจะมีบทบาทในฐานะผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และฝึกทักษะการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากนั้นในขั้นที่ 4) ขั้นการใช้ภาษา (Production) และ 5) ขั้นการสรุป (Wrap-up) ผู้วิจัยนำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยบูรณาการเกมกระดาน “เมืองชล” ต่อผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ จำนวน 3 ท่าน โดยใช้แบบประเมินคุณภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ (สมคิด พรหมจ้อย, 2563) เพื่อพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหาและสอดคล้องของจุดประสงค์กับกระบวนการจัดการเรียนรู้ พบว่า คุณภาพแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 10 แผน มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.78 แปลผลช่วงคะแนนของความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด (สมคิด พรหมจ้อย, 2563) ภาพตัวอย่างของเกมนกระดาน “เมืองชล” ที่ผู้วิจัยได้ออกแบบและพัฒนาขึ้นด้วยตนเองเพื่อนำมาใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในครั้งนี้ แสดงดังรูปที่ 2-4

รูปที่ 1 แผนผังแสดงกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT) โดยบูรณาการเกมกระดาน “เมืองชล”

รูปที่ 2 ด้านหน้าของฟากกล่องเกมกระดาน และกระดานที่ใช้ในการเล่นซึ่งมีลักษณะที่ช่องทางเดินพร้อมคำอธิบายเพื่อให้ผู้เล่นได้ปฏิบัติตาม

รูปที่ 3 ตัวอย่างการ์ดบทอ่านและชุดคำถามเพื่อฝึกฝนทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับเขตระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC)

รูปที่ 4 ตัวอย่างการ์ดภารกิจที่ผู้เล่นจะต้องสะสมคะแนนจากการอ่านและตอบคำถามเพื่อทำภารกิจให้สำเร็จ

2) แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร รายวิชาภาษาอังกฤษเพื่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 10 แผน ดำเนินการสอนจำนวน 20 ชั่วโมง โดยมีความแตกต่างจากกลุ่มทดลองอยู่ที่การที่ผู้วิจัยไม่ได้ใช้เกมกระดานเป็นสื่อประกอบการจัดการเรียนรู้ ซึ่งการจัดการเรียนรู้สำหรับกลุ่มควบคุมนี้ประกอบด้วยขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จำนวน 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นการนำเข้าสู่บทเรียน (Warm-up) 2) ขั้นการดำเนินการสอน (Presentation) 3) ขั้นการฝึกฝน (Practice) 4) ขั้นการใช้ภาษา (Production) และ 5) ขั้นการสรุป (Wrap-up) ผู้วิจัยนำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารต่อผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ จำนวน 3 ท่าน โดยใช้แบบประเมินคุณภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ (สมคิด พรหมจ้อย, 2563) เพื่อพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหาและความสอดคล้องของจุดประสงค์กับกระบวนการจัดการเรียนรู้ พบว่า คุณภาพแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ทั้ง 10 แผน มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.72 แปลผลช่วงคะแนนของความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด (สมคิด พรหมจ้อย, 2563)

3) แบบทดสอบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ รายวิชาภาษาอังกฤษเพื่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งเป็นแบบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ ผู้วิจัยนำเสนอแบบทดสอบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจต่อครูชาวต่างชาติที่เป็นเจ้าของภาษา (Native Speaker) เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษาในเบื้องต้น จากนั้นนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ จำนวน 3 ท่าน แล้วพิจารณาคัดเลือกข้อคำถามของแบบทดสอบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป และนำแบบทดสอบไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้เรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 38 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ จากนั้นนำผลที่ได้จากการทดลองใช้แบบทดสอบมาวิเคราะห์หาความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) เป็นรายข้อ หลังจากนั้นผู้วิจัยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (สมคิด พรหมจ้อย, 2563) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจทั้งฉบับ ซึ่งแบบทดสอบฉบับนี้ผ่านเกณฑ์การประเมินและสามารถใช้ในการเก็บข้อมูลได้ทั้งหมด 50 ข้อ โดยมีค่าความยากง่าย (P) อยู่ระหว่าง 0.26 - 0.62 ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.35 - 0.72 และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.84

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) การชี้แจงรายละเอียดเบื้องต้น ผู้วิจัยชี้แจงให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและอยู่ในกลุ่มทดลองทราบถึงแนวทางการสอนตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยบูรณาการเกมกระดาน “เมืองชล” ในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 รวมถึงชี้แจงให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแต่อยู่ในกลุ่มควบคุมทราบถึงแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจและสามารถปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง

2) การเก็บข้อมูลก่อนการทดลอง ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยนำแบบทดสอบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทำ โดยใช้

เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที พบว่า ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังแสดงในตารางที่ 1 ผู้วิจัยจึงดำเนินการในขั้นต่อไป โดยนำคะแนนที่ได้มาบันทึกผลเป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pre-test)

ตารางที่ 1 ผลการตรวจสอบความแตกต่างของทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจก่อนเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (คะแนนเต็ม 50 คะแนน)

ตัวแปร	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		t	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ	23.78	8.41	25.84	7.73	1.09	0.32

* $p > .01$

3) การดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและอยู่ในกลุ่มทดลองตามแผนการสอนตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยบูรณาการเกมกระดาน “เมืองชล” จำนวน 10 แผน ดำเนินการสอนจำนวน 20 ชั่วโมง ควบคู่กับการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ให้กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแต่อยู่ในกลุ่มควบคุม จำนวน 10 แผน ดำเนินการสอนจำนวน 20 ชั่วโมง

4) การเก็บข้อมูลหลังการทดลอง เมื่อการดำเนินการสอนเสร็จสิ้น ผู้วิจัยนำแบบทดสอบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทำอีกครั้ง โดยใช้เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาบันทึกผลเป็นคะแนนหลังการทดลอง (Post-test)

5) การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลของผู้เรียนที่ได้จากแบบทดสอบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจไปวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistics Package for Social Sciences: SPSS) สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

2) เปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยบูรณาการเกมกระดาน “เมืองชล” โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) แบบเปรียบเทียบแบบจับคู่สิ่งทดลอง (Paired Samples) (สมคิด พรหมจ้อย, 2563)

3) เปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยบูรณาการเกมกระดาน “เมืองชล” กับ

นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) แบบเปรียบเทียบแบบรวมกลุ่ม (Independent Samples) (สมคิด พรหมจ้อย, 2563)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่าง สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1) **วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1** เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยบูรณาการเกมกระดาน “เมืองชล” ผลการวิจัยแสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจก่อนและหลังเรียนของกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยบูรณาการเกมกระดาน “เมืองชล” (คะแนนเต็ม 50 คะแนน)

ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ก่อนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยบูรณาการเกมกระดาน “เมืองชล”	23.78	8.41	19.82	0.00*
หลังการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยบูรณาการเกมกระดาน “เมืองชล”	38.95	4.23		

* $p < .01$

จากตารางที่ 2 พบว่า ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยบูรณาการเกมกระดาน “เมืองชล” ($\bar{X} = 38.95$, S.D. = 4.23) มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจก่อนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยบูรณาการเกมกระดาน “เมืองชล” ($\bar{X} = 23.78$, S.D. = 8.41) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1

2) **วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2** เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยบูรณาการเกมกระดาน “เมืองชล” กับการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ผลการวิจัยแสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจระหว่างกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยบูรณาการเกมกระดาน “เมืองชล” กับกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (คะแนนเต็ม 50 คะแนน)

ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร	29.32	6.41	3.87	0.00*
หลังการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยบูรณาการเกมกระดาน “เมืองชล”	38.95	4.23		

* $p < .01$

จากตารางที่ 3 พบว่า ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยบูรณาการเกมกระดาน “เมืองชล” ($\bar{X} = 38.95$, S.D. = 4.23) มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ($\bar{X} = 29.32$, S.D. = 6.41) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2

การอภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจก่อนและหลังเรียนของกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยบูรณาการเกมกระดาน “เมืองชล” พบว่า ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยบูรณาการเกมกระดาน “เมืองชล” ($\bar{X} = 38.95$, S.D. = 4.23) มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจก่อนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยบูรณาการเกมกระดาน “เมืองชล” ($\bar{X} = 23.78$, S.D. = 8.41) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ยิ่งไปกว่านั้น ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจระหว่างกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยบูรณาการเกมกระดาน “เมืองชล” กับกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร พบว่า ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยบูรณาการเกมกระดาน “เมืองชล” ($\bar{X} = 38.95$, S.D. = 4.23) มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ($\bar{X} = 29.32$, S.D. = 6.41) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ด้วย ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการที่ผู้เรียนได้มีโอกาสในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT) ซึ่งเป็นแนวคิดที่สำคัญในการพัฒนาและบ่มเพาะสมรรถนะการสื่อสารให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

เพื่อให้สามารถเลือกใช้รูปแบบภาษา หรือวิธีการสื่อสารที่สอดคล้องกับสถานการณ์หรือบริบทต่าง ๆ ทั้งอย่างเป็นทางการและอย่างไม่เป็นทางการได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ แนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารยังกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิสัมพันธ์และการสื่อสารอย่างมีความหมายในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่องผ่านกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ต่าง ๆ เช่น การจับคู่สนทนา การเล่นเกม เป็นต้น จึงอาจกล่าวได้ว่าการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาในการสื่อสารจริงอย่างถูกต้องและคล่องแคล่วไปในคราวเดียวกัน (Carrol, 1983; Slavin, 1995; Richards & Rodgers, 2014; Alyona, 2021; มณัญญา มานะรัชศักดิ์, 2565) โดยจากการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า ผู้เรียนมีความกล้าและมีความสุขในการมีส่วนร่วมและการสื่อสารกับเพื่อนร่วมชั้นเรียนโดยใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น ยิ่งไปกว่านั้น ผู้วิจัยยังได้ประยุกต์ใช้เกมกระดาน “เมืองชล” เป็นสื่อการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และฝึกทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจในบรรยากาศที่สนุกสนานและน่าตื่นเต้น จึงช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และฝึกฝนทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับทฤษฎีของนักวิจัยและนักวิชาการจำนวนมากที่ได้กล่าวถึงประโยชน์ของเกมกระดานที่มีต่อการเรียนรู้และพัฒนาทักษะของผู้เรียนว่า เกมกระดานมีส่วนช่วยสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้อย่างมีนัยสำคัญ (ปณิธาน หินผา, 2564) ยิ่งไปกว่านั้น ด้วยลักษณะทางจิตวิทยาของผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาที่ชื่นชอบสนุกสนานและชอบการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมหรือการเล่น เกมกระดาน “เมืองชล” ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และฝึกทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจก็นับเป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในช่วงวัยนี้ได้เป็นอย่างดี อาจกล่าวได้ว่าเกมกระดาน “เมืองชล” ที่ผู้วิจัยได้นำบูรณาการกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT) สามารถทำให้ผู้เรียนมีความสุขและสนุกกับการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจมากยิ่งขึ้น (จันทร์เพ็ญ ชมชัยแก้ว, 2563) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปณิธาน หินผา (2564) ที่มุ่งศึกษาผลของการประยุกต์ใช้เกมกระดานหรือบอร์ดเกมที่มีต่อการพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของผู้เรียนที่มีปัญหาด้านการอ่านในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า การประยุกต์ใช้เกมกระดานในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางภาษาสามารถช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีผลคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจหลังเรียนที่สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาติ แสนพิช (2562) ที่ศึกษาถึงผลการใช้เกมกระดานหรือบอร์ดเกมออนไลน์เพื่อการเรียนรู้ ในการพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า ผู้เรียนมีผลคะแนนเฉลี่ยจากแบบทดสอบทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยิ่งไปกว่านั้น ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการใช้เกมกระดานหรือบอร์ดเกมออนไลน์เพื่อการเรียนรู้ในการพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจอยู่ในระดับพึงพอใจมาก

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยบูรณาการเกมกระดาน “เมืองชล” ให้กับผู้เรียนในสถานศึกษาที่มีบริบทแตกต่างกันออกไป อาทิ สถานศึกษาประเภทอาชีวศึกษา เพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้นว่าการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยบูรณาการเกมกระดาน “เมืองชล” สามารถพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันได้หรือไม่

เอกสารอ้างอิง

- จันทร์เพ็ญ ชมชัยแก้ว. (2563). *บอร์ดเกมหรือเกมกระดาน (Board game)*. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2566 จาก <http://www.snc.lib.su.ac.th/kmblog/?p=862>.
- ทัศนีย์ เศรษฐพงศ์ และ วิภาวรรณ เอกวรรณัง. (2563). การพัฒนาความสามารถในการรู้เรื่องการอ่านตามแนวทางการสอบแบบ PISA โดยใช้แนวคิดการอ่านจากต้นแบบของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 43(1), 85 - 98.
- ธวรรณ กวระคาร และ ธรศนันต์ อุณนันทน์. (2565). การพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษโดยใช้ชุดกิจกรรมแบบกลวิธี การเสริมต่อการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม. *Journal of Modern Learning Development*, 7(4), 234 - 248.
- ปณิธาน หินผา. (2564). *การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีปัญหาด้านการอ่านระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้วิธีการสอนคิดออกเสียงร่วมกับบอร์ดเกมออนไลน์*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ].
- ปริยารัตน์ ศรีชัยวงศ์. (2564). วัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางธุรกิจในยุคศตวรรษที่ 21: มองผ่านหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*, 9(6), 2678 - 2689.
- พระอุดมธีรคุณ และ บัณฑิตา จารูมา. (2563). ภาษาและวัฒนธรรม: ความหมาย ความสำคัญ และความสัมพันธ์ระหว่างกัน. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏ*, 7(2), 53 - 63.
- มณัญญา มานะรัชศักดิ์. (2565). *การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารและความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร].
- รัชชประภา วิจิตรโสภา, รุ่งฟ้า กิติญาณสันต์, และ ปริญญา ทองสอน. (2563). การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการอ่านแบบ SQ3R เพื่อพัฒนาความเข้าใจในการอ่าน และพฤติกรรมการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านสวน (จันทนุสรณ์). *วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 15(1), 57 - 69.

- โรงเรียนอ่างศิลาพิทยาคม. (2566). รายงานวิธีการและผลการดำเนินงาน ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพโรงเรียน
มาตรฐานสากล (ScQA) ประจำปี 2566. ชลบุรี: สำนักพิมพ์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง.
- สมคิด พรหมจ้อย. (2563). เทคนิควิธีการประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- สรเดช บุญประดิษฐ์, ธนินาฏ ณ สุนทร, และ ชุติมา วัฒนศิริ. (2564). ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการ อ่านจับ
ใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การสอนทักษะการอ่าน แบบแผนภูมิ
ความหมายและการสอนทักษะการอ่านแบบ SQ4R. *วารสารการวัดผลการศึกษา*, 38(103), 54 - 69.
- สังคร วิลัยศักดิ์. (2559). ระดับการส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษแก่นักเรียนของโรงเรียนมหาวชิราลง
กรณราชวิทยาลัย. *วารสารศึกษาศาสตร์ มจร*, 4(2), 1 - 10.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.
กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุชาติ แสนพิช. (2562). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เกมออนไลน์เพื่อพัฒนา ทักษะ
กระบวนการทางวิทยาศาสตร์. *วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ มหาวิทยาลัยศิลปากร*,
8(2), 113 - 126.
- สุลัยญา หะยีหามะ, มีชัย วงศ์แดง, และ กุสุมา ล่านุ้ย. (2564). การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ
ภาษาอังกฤษโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญของนักศึกษาประกาศนียบัตร
วิชาชีพ ครู คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. *วารสารศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี*, 32(3), 175 - 186.
- Alyona, O. S. (2021). Basic Principles of Communicative Grammar During English Lessons at
Primary School. *Science and Education Scientific Journal*, 2(2), 365 - 369.
- Carrol, B. (1983). *Testing Communicative Performance*. Oxford Pergamon Press.
- Laksanasut, S. (2019). Bilingual Education in Thailand: Background, Implementation, Limitation,
and Case Study. *OEC Journal*, 17(3), 54-59.
- Mahsuri, M. (2021). Students' Ability in Reading Comprehension of Da'wahand Islamic
Communication Department at STAIN Bengkalis. *Kaisa: Jurnal Pendidikan dan
Pembelajaran*, 1(2), 142 - 152.
- Richards, J. C., Rodgers, T. S. (2014). *Approaches and Methods in Language Teaching*. (3rd ed.).
Cambridge University Press.
- Slavin, R. E. (1995). *Cooperative learning*. (2nd ed). London: Allyn and Bacon.
- Unnanantn, T. (2021). Effects of Thinking and Language Learning Integrated Model to Better
the Academic Reading Skill of English Teachers. *Turkish Journal of Computer and
Mathematics Education*, 12(12), 2034 - 2045.

การออกแบบกราฟิกอัตลักษณ์และผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกจาก
สถาปัตยกรรมโมเดิร์นยุคจิไอ (G.I.) เพื่อการท่องเที่ยว
ในเขตเทศบาลนครอุดรธานี

THE IDENTITY GRAPHIC AND SOUVENIR DESIGN FROM MODERN G.I.
ARCHITECTURE FOR TOURISM IN UDON THANI MUNICIPALITY

ณัฐกิตติ์ สมบุตร^{1,*} และ มารีญา ทรงปัญญา²
Nattakit Somboot^{1,*} and Mariya Songpanya²

(Received: 9 Jan. 2024; Revised: 24 Jan. 2024; Accepted: 29 Jan. 2024)

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการออกแบบกราฟิกอัตลักษณ์และผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกจากสถาปัตยกรรมโมเดิร์นยุคจิไอ (G.I.) เพื่อการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครอุดรธานี มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษารูปแบบสถาปัตยกรรมโมเดิร์นยุคจิไอในเขตพื้นที่เทศบาลนครอุดรธานีในช่วงปี พ.ศ. 2510 – 2520 และ 2) เพื่อออกแบบกราฟิกอัตลักษณ์และผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกสำหรับการท่องเที่ยวเมืองอุดรธานีจากสถาปัตยกรรมโมเดิร์นยุคจิไอในเขตพื้นที่เทศบาลนครอุดรธานี 3) ประเมินความพึงพอใจที่มีต่องานกราฟิกอัตลักษณ์และผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกเพื่อท่องเที่ยวจากสถาปัตยกรรมโมเดิร์นยุคจิไอในเขตพื้นที่เทศบาลนครอุดรธานี

ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิกอัตลักษณ์ ด้านสถาปัตยกรรมโมเดิร์น ด้านสถาปัตยกรรมโมเดิร์นยุคจิไอในเขตเทศบาลนครอุดรธานี โดยผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบอาคารสถาปัตยกรรมโมเดิร์นยุคจิไอในปี พ.ศ. 2510 - 2520 สามารถแบ่งประเภทได้ทั้งหมด 3 ประเภท ได้แก่ โรงแรม โรงภาพยนตร์ และอาคารพาณิชย์ ซึ่งมีจุดเด่นคือ แผงกันแดด และองค์ประกอบของลวดลายที่เป็นรูปทรงเรขาคณิตที่เรียบง่าย 2) การออกแบบกราฟิกอัตลักษณ์จากสถาปัตยกรรมโมเดิร์นยุคจิไอในเขตเทศบาลนครอุดรธานี ใช้แนวคิดการออกแบบสไตล์โมเดิร์นมินิมอล ซึ่งได้ถอดแบบแรงบันดาลใจจากรูปร่างอาคารและแผงกันแดด เพื่อนำมาออกแบบด้วยการตัดทอนเป็นตราสัญลักษณ์ ชุดสัญลักษณ์และภาพประกอบ โดยใช้โทนสีส้มที่เป็นสีประจำจังหวัดอุดรธานี และตัวอักษรไม่มีหัวลักษณะหนาและเหลี่ยม เพื่อนำไปประยุกต์บน

¹ นักศึกษา, สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

¹ Student, Product Design Program, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Udon Thani Rajabhat University

² อาจารย์, สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

² Lecturer, Product Design Program, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Udon Thani Rajabhat University

* Corresponding author. E-mail: new087N9@gmail.com

ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก ซึ่งประกอบไปด้วย เสื้อยืด กระเป๋าผ้า เข็มกลัด พวงกุญแจ ตราปั้ม และแผนที่ 3) จากการสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวจำนวน 100 คน พบว่า มีความพึงพอใจโดยรวมต่อการออกแบบกราฟิกอัตลักษณ์อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.47) และการออกแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.48)

คำสำคัญ: กราฟิกอัตลักษณ์, สถาปัตยกรรมโมเดิร์น, แผนที่อินโฟกราฟิก, จีไอ
ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก

Abstract

The identity graphic and souvenir design from modern G.I. architecture for tourism in Udon Thani municipality aims to 1) A study of modern architectural styles in the G.I. era in the municipal area of Udon Thani during the years 1967 – 1977 and 2) Design identity graphics and souvenirs for Udon Thani tourism from modern G.I. architecture in Udon Thani municipality 3) Assess satisfaction with identity graphics and souvenir to publicize Udon Thani tourism from modern G.I. architecture in Udon Thani municipality.

The information providers are the experts of identity graphic design, modern architecture and modern G.I. architecture in Udon Thani municipality. The results of the research were as follows: 1) Modern architectural building styles in the G.I. era in 1967 – 1977 can be divided into 3 types: hotels, cinemas and commercial buildings. Which has a distinctive feature is the fin panel and geometric patterns. 2) Identity graphic design from modern architectures in the G.I. era in Udon Thani municipality use the modern minimalist graphic style to design by taking inspiration from the shape of the buildings and the fin panels then reduced into a logo, icons and illustrations. The orange color was used to represent as color of Udon Thani province and the typography was used in bold serif style with square form. The graphic identity design was applied on souvenir products as t-shirts, tote bags, pins, key chains, stamp, and map design. 3) From surveying the satisfaction of the 100 tourists, the overall of satisfaction with graphic identity design was at the high level (mean 4.47) and satisfaction with souvenir design was at the high level (mean 4.48)

Keywords: Identity Graphics, Modern Architecture, Infographic Maps, G.I.,
Souvenir Products

บทนำ

จังหวัดอุดรธานีได้ปรากฏเป็นชื่อเมืองเมื่อปี พ.ศ. 2450 โดยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีกระแสพระบรมราชโองการให้จัดตั้งเมืองอุดรธานีขึ้นที่บ้านหมากแข้ง ให้อยู่ในเขตการปกครองของมณฑลออุดร ต่อมาหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อปี พ.ศ. 2475 มณฑลออุดรถูกยุบเลิกไปเหลือเพียงจังหวัด "อุดรธานี" (กระทรวงมหาดไทย สำนักงานจังหวัดอุดรธานี, 2565) โดยมีการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ของสังคมเมืองอุดรธานี เกิดจากวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไปเพราะทหารเกณฑ์อเมริกา (Government Issue: G.I.) ที่ชาวบ้านมักเรียกกันว่า "จีไอ" ในช่วงสงครามเวียดนาม โดยฐานทัพอุดรธานีนับว่าเป็นจุดที่สำคัญที่สุดในทางยุทธศาสตร์ ประมาณการกันว่ามีทหารอเมริกันประมาณ 4,000 นาย ที่หมุนเวียนสับเปลี่ยนกันอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดอุดรธานี โดยทหารจีไอนำวัฒนธรรมอเมริกันเข้ามาในอุดรธานี จึงทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงอย่างมากทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม (พิพิธภัณฑสถานเมืองอุดรธานี, 2564: 76 - 77) ซึ่งรวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านสถาปัตยกรรมในเขตพื้นที่เมืองอุดรธานี ที่ได้รับอิทธิพลมาจากสถาปัตยกรรมตะวันตกอย่างเด่นชัดมากขึ้น โดยเฉพาะสถาปัตยกรรมแบบสมัยใหม่ หรือสถาปัตยกรรมโมเดิร์น

สถาปัตยกรรมโมเดิร์นนั้น เริ่มต้นตั้งแต่ช่วงกึ่งกลางของศตวรรษที่ 18 ถึงปลายศตวรรษที่ 19 ซึ่งเป็นช่วงยุคแห่งการฟื้นฟูสิ่งต่าง ๆ โดยเฉพาะรูปแบบของสถาปัตยกรรมที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการสิ่งใหม่ ๆ หรือหน้าที่ใช้สอยใหม่ ๆ ของสังคมที่เปลี่ยนไป โดยใช้หลักการ รูปทรง (Form) ที่แข็งแกร่งที่มีรากฐานมาจากความมีเหตุมีผลมาจาก "Function" หรือหน้าที่การใช้งาน (วิจิตร เจริญภักตร์, 2543: 256-259) โดยสถาปัตยกรรมโมเดิร์นในประเทศไทยเริ่มต้นที่ พ.ศ. 2475 ในช่วงเวลาหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง โดยเป็นช่วงเวลาที่สังคมไทยได้ก้าวสู่ความเป็นสมัยใหม่อย่างชัดเจน (ชมชน พุสนิไพบูลย์, 2559: 158) เช่นเดียวกับอุดรธานีที่ได้มีการรับเอาวัฒนธรรมในการสร้างสถาปัตยกรรมโมเดิร์นตั้งแต่ช่วงปี พ.ศ. 2475 เป็นต้นมา และเด่นชัดในช่วงการเติบโตทางเศรษฐกิจในช่วงยุคทหารจีไอ โดยเฉพาะในปี พ.ศ. 2510 - 2520 ที่เป็นยุคที่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของเมืองอุดรธานีทั้งด้านเศรษฐกิจและวัฒนธรรม มีการออกแบบสถาปัตยกรรม โดยเฉพาะโรงแรม รวมไปถึงอาคารพาณิชย์ และโรงพยาบาลนทร์ ที่สร้างขึ้นเพื่อรองรับทหารอเมริกันที่เข้ามา (ปองพล ยุทธรัตน์, 2565: สัมภาษณ์) ซึ่งสถาปัตยกรรมในยุคจีไอดังกล่าวนี้อย่างคงหลงเหลืออยู่ในเขตบริเวณศูนย์กลางของเมืองอุดรธานีที่มีการเติบโตทางเศรษฐกิจมาจวบจนถึงปัจจุบัน

ด้วยประวัติความเป็นมาและรูปแบบที่โดดเด่นของสถาปัตยกรรมโมเดิร์นในช่วงยุคจีไอในพื้นที่เมืองอุดรธานีดังกล่าว จึงสามารถนำมาหยิบยกเป็นหนึ่งในต้นทุนเชิงวัฒนธรรมที่มีความน่าสนใจ และสามารถนำมาสื่อสารให้เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวได้ ผ่านสื่อกราฟิกอัตลักษณ์ ได้แก่ การสร้างโลโก้หรือภาพประกอบ ด้วยตัวอักษร ภาพ รวมไปถึงองค์ประกอบที่โดดเด่น และสื่อสารผ่านสื่อประชาสัมพันธ์รูปแบบต่าง ๆ ซึ่งในปัจจุบันการออกแบบกราฟิกอัตลักษณ์กลายเป็นงานที่มีอิทธิพลเป็นอย่างมาก เนื่องจากสามารถแสดงออกในค่านิยมที่จับต้องไม่ได้ ให้เป็นสิ่งที่จับต้องได้ สามารถสื่อสารตัวตนหรืออัตลักษณ์ของผลิตภัณฑ์หรือองค์กรสู่การรับรู้ของผู้บริโภคได้อย่างเป็นรูปธรรม (Gomez-Palacio and Vit, 2010: 24)

จากที่มาและความสำคัญดังกล่าวนี้ผู้วิจัยต้องการที่จะศึกษารูปแบบสถาปัตยกรรมโมเดิร์นในเขตเทศบาลนครอุดรธานีในช่วงปี พ.ศ. 2510 – 2520 ซึ่งเป็นช่วงการเติบโตทางเศรษฐกิจของเมืองอุดรธานีในยุคจีไอ เพื่อนำมาออกแบบเป็นกราฟิกอัตลักษณ์ และเป็นแนวทางในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเขตพื้นที่เทศบาลนครอุดรธานีให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบสถาปัตยกรรมโมเดิร์นยุคจีไอในเขตพื้นที่เทศบาลนครอุดรธานีในช่วงปี พ.ศ. 2510 – 2520
2. เพื่อออกแบบกราฟิกอัตลักษณ์และผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกการท่องเที่ยวเมืองอุดรธานีจากสถาปัตยกรรมโมเดิร์นยุคจีไอ
3. ประเมินความพึงพอใจต่อการออกแบบกราฟิกอัตลักษณ์และผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกการท่องเที่ยวเมืองอุดรธานีจากสถาปัตยกรรมโมเดิร์นยุคจีไอ

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน โดยคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิกอัตลักษณ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านสถาปัตยกรรม โมเดิร์น และผู้เชี่ยวชาญด้านสถาปัตยกรรมโมเดิร์นในเขตเทศบาลนครอุดรธานี

1.2 กลุ่มผู้บริโภค ได้แก่ นักท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครอุดรธานี จำนวน 100 คน โดยการสุ่มแบบบังเอิญ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สำหรับการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิกอัตลักษณ์ ด้านสถาปัตยกรรมโมเดิร์น และด้านสถาปัตยกรรมโมเดิร์นในเขตเทศบาลนครอุดรธานี เกี่ยวกับแนวคิด ขั้นตอน กรรมวิธีการออกแบบกราฟิกอัตลักษณ์ ประวัติ รูปแบบ และลักษณะเด่นของสถาปัตยกรรมโมเดิร์นทั่วไปในเขตเทศบาลนครอุดรธานี

2.2 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการออกแบบกราฟิกอัตลักษณ์จากสถาปัตยกรรมโมเดิร์นยุคจีไอ โดยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่

- 5 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก
- 3 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย
- 1 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสารเบื้องต้นเกี่ยวกับบริบทพื้นที่เมืองอุดรธานี สถาปัตยกรรมโมเดิร์น และการออกแบบกราฟิกอัตลักษณ์

3.2 กำหนดขอบเขตในการวิจัย และสร้างเครื่องมือวิจัย

3.3 ลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนามและสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้าน

3.4 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ตามกรอบประเด็นวิจัยเพื่อสรุปแนวทางการออกแบบ

3.5 ประเมินผลความพึงพอใจในการออกแบบจากกลุ่มเป้าหมายผู้บริโภคได้แก่ นักท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครอุดรธานี ผ่านแบบสอบถามจำนวน 100 ชุด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้กระบวนการวิเคราะห์เชิงคุณภาพและใช้การพรรณนาในการสรุปประเด็นสำคัญ ตามวัตถุประสงค์การวิจัย

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถามความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สรุปผลการวิจัย

1. รูปแบบสถาปัตยกรรมโมเดิร์นในเขตพื้นที่เทศบาลนครอุดรธานี ในช่วงปี พ.ศ. 2510 – 2520

รูปแบบทั่วไปของสถาปัตยกรรมโมเดิร์นในเขตเทศบาลนครอุดรธานีนั้น เกิดขึ้นอย่างเด่นชัดจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมในช่วงยุคสงครามเวียดนาม หรือยุคจีไอ โดยกินระยะเวลาประมาณ 10 ปี ประมาณช่วงปี 2510 - 2520 โดยในช่วงระยะเวลา 10 ปีนี้ ถือได้ว่าเป็นสถาปัตยกรรมยุคหนึ่งที่ได้รับอิทธิพลจากสถาปัตยกรรมโมเดิร์น ที่มีลักษณะการออกแบบอาคารด้วยเส้นสายที่เรียบง่าย มีความชัดเจนในเรื่องของรูปทรงเรขาคณิต และลดทอนจากโครงสร้างการใช้งานของอาคารซึ่งวัสดุสมัยนั้นจะเปลี่ยนจากโครงสร้างไม้ ไปเป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก

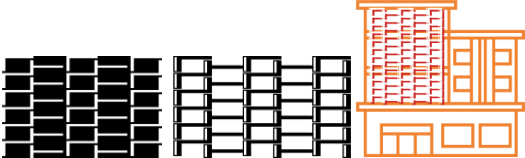
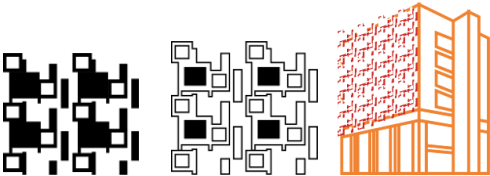
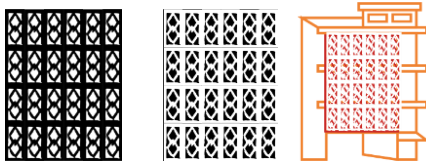
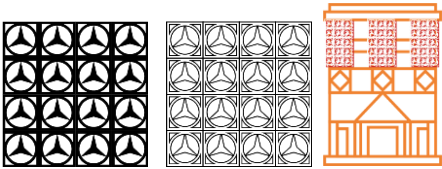
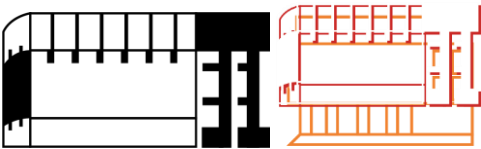
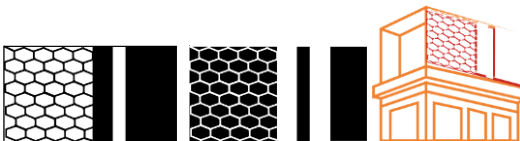
รูปแบบที่น่าสนใจของสถาปัตยกรรมโมเดิร์นในพื้นที่เมืองอุดรธานี คือ 1) ตึกจะมีแผงกันแดดยื่นออกมาด้านหน้าเพื่อกันแดด 2) การออกแบบหน้าต่างของอาคารที่มีลักษณะแตกต่างกันไป โดยมีลวดลายที่เกิดจากโครงสร้างของอาคารที่เน้นการใช้งานเป็นหลัก ซึ่งสถาปัตยกรรมโมเดิร์นในเขตเทศบาลนครอุดรธานีที่โดดเด่น น่าสนใจ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1) โรงแรม 2) โรงพยาบาล และ 3) อาคารพาณิชย์

2. การออกแบบกราฟิกอัตลักษณ์สำหรับการท่องเที่ยวจากสถาปัตยกรรมโมเดิร์นยุคจีไอในเขตพื้นที่เทศบาลนครอุดรธานี

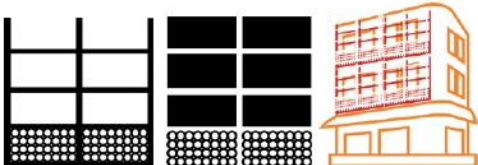
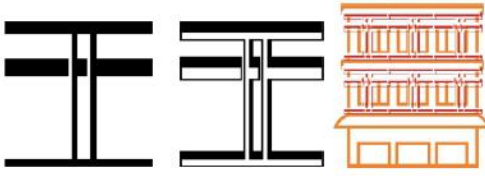
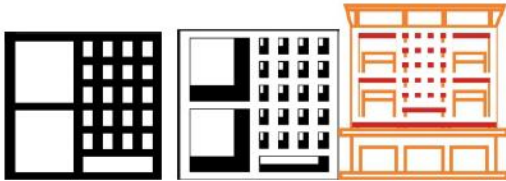
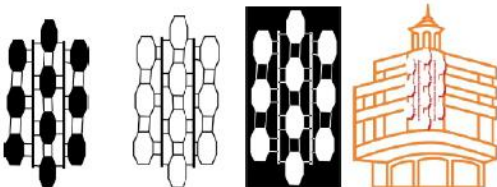
1) การวิเคราะห์แรงบันดาลใจ ในการออกแบบกราฟิกอัตลักษณ์สำหรับการท่องเที่ยวเมืองอุดรธานีจากสถาปัตยกรรมโมเดิร์นยุคจีไอในพื้นที่เทศบาลนครอุดรธานี ผู้วิจัยได้วิเคราะห์แรงบันดาลใจสถาปัตยกรรมโมเดิร์นยุคจีไอในเขตเทศบาลนครอุดรธานี ซึ่งประกอบไปด้วย โรงแรม โรงพยาบาล และ

อาคารพาณิชย์ โดยนำจุดเด่นของอาคาร ได้แก่ รูปทรงของอาคาร และลวดลายแผงกันแดด โดยได้วิเคราะห์รูปแบบของอาคารสถาปัตยกรรมสู่รูปแบบเชิงกราฟิก ดังนี้

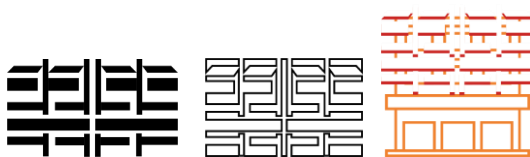
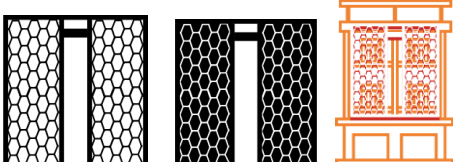
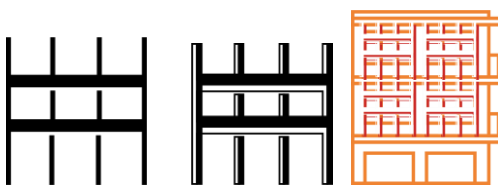
ตารางที่ 1 การวิเคราะห์แรงบันดาลใจ

แรงบันดาลใจ	รูปแบบเชิงกราฟิก
 โรงแรมศิริอุดร	
 โรงแรมเจริญโฮเต็ล	
 โรงแรมคิงส์อุดรธานี	
 โรงแรมอุดรโฮเต็ล	
 โรงภาพยนตร์วิस्ता	
 โรงภาพยนตร์เฉลิมวัฒนา	
 โรงภาพยนตร์เฉลิมรัตน์	

ตารางที่ 1 (ต่อ)

แรงบันดาลใจ	รูปแบบเชิงกราฟิก
 โรงภาพยนตร์อัมพร	
 พระธรรมจันตโอสถ	
 พระธรรมจันตสังฆภัณฑ์	
 อาคารห้างหุ้นส่วนจำกัดศุภชัย	
 ร้านขายส่งสุราจังหวัดอุดรธานี	
 องค์การเภสัชกรรมสาขา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	

ตารางที่ 1 (ต่อ)

แรงบันดาลใจ	รูปแบบเชิงกราฟิก
 อาคารบริเวณถนนราชพัสดุ	
 อาคารเจริญโทรทัศน์	
 อาคารหน้าศูนย์การค้าห้าแยก สแควร์	
 อาคารบริเวณถนนมิตรภาพ	
 เจิ้งช่งฮวด	

จากการวิเคราะห์แรงบันดาลใจ ได้นำมาสู่การออกแบบกราฟิกอัตลักษณ์ สำหรับตัวอย่างโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวจากสถาปัตยกรรมโมเดิร์นยุคจิ๋อในเขตพื้นที่เทศบาลนครอุดรธานี ในชื่อโครงการ “อุดรธานี BACK TO THE MODERN” เพื่อสื่อถึงการย้อนเวลาไปยังเมืองอุดรธานียุคสมัยจิ๋อ ผ่านสถาปัตยกรรมโมเดิร์นในยุคนั้น โดยมีแนวคิดในการออกแบบผ่านการนำลักษณะเด่นของสถาปัตยกรรมยุคโมเดิร์น ได้แก่ รูปทรงของอาคาร และลวดลายแผงกันแดด มาออกแบบตัดทอนด้วยแนวทางกราฟิกแบบ

“โมเดิร์นมินิมอล” ที่เน้นรูปร่างรูปทรงเรขาคณิต และโทนสีส้ม ที่เป็นสีประจำจังหวัดอุดรธานี โดยมีผลการออกแบบกราฟิกอัตลักษณ์ ดังนี้

2) การออกแบบตราสัญลักษณ์ ตัดทอนรูปทรงตัวอาคารโรงภาพยนตร์วิสตา ที่มีความโดดเด่น ผสมผสานกับลวดลายแพ่งกันแดดสถาปัตยกรรมโมเดิร์นยุคจิ๋โอ ให้มีลักษณะที่เรียบง่ายและเป็นทางการ

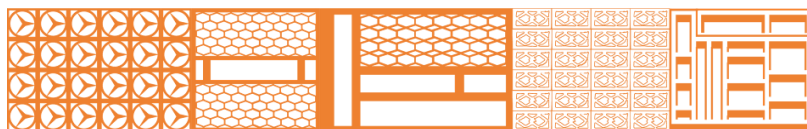
รูปที่ 1 ผลการออกแบบตราสัญลักษณ์

3) การออกแบบตัวอักษร ออกแบบเป็นตัวอักษรแบบประดิษฐ์ รูปแบบไม่มีเชิง ตัวพิมพ์หนา มีลักษณะเหลี่ยม โดยใช้ตัวพิมพ์ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับโปสเตอร์หนังยุคเก่า

รูปที่ 2 ผลการออกแบบตัวอักษร

4) การออกแบบภาพประกอบรอง นำรูปแบบลวดลายของแพ่งกันแดดบนสถาปัตยกรรมโมเดิร์นยุคจิ๋โอมาใช้ในการออกแบบ โดยเน้นเป็นลวดลายเรขาคณิต ที่มีลักษณะของแสงและเงา เพื่อเพิ่มมิติความลึก

รูปที่ 3 ผลการออกแบบลวดลายภาพประกอบ

5) การนำกราฟิกอัตลักษณ์มาใช้ในผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก ผู้วิจัยได้ตราสัญลักษณ์ ตัวอักษร และลวดลายภาพประกอบนำมาประยุกต์บนผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก ได้แก่ เสื้อยืด กระเป๋าผ้า พวงกุญแจ เข็มกลัด ตราปั้ม และแผนที่แสดงตำแหน่งของสถาปัตยกรรมโมเดิร์นยุคจิ๋โอในพื้นที่เขตเทศบาลอุดรธานีในรูปแบบแผ่นพับ ดังนี้

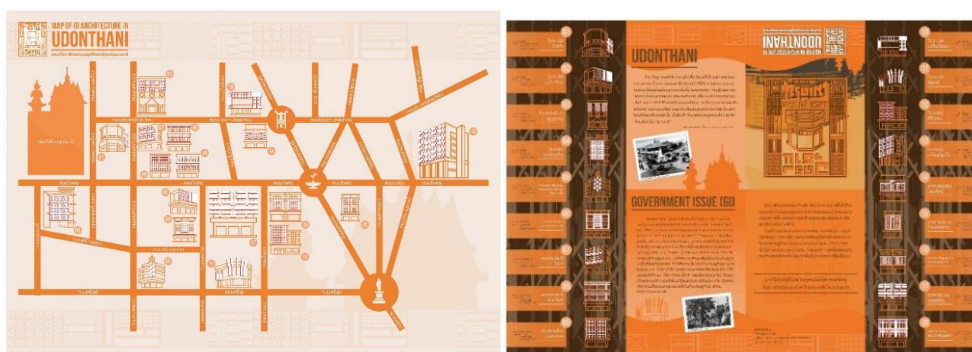
รูปที่ 4 ต้นแบบผลิตภัณฑ์เสื้อยืด

รูปที่ 5 ต้นแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋าผ้า

รูปที่ 6 ต้นแบบผลิตภัณฑ์เข็มกลัด พวงกุญแจ และตราปั๊ม

รูปที่ 7 ต้นแบบแผนที่อินโฟกราฟิกและแผ่นพับ

3. ความพึงพอใจที่มีต่อกราฟิกอัตลักษณ์ จากสถาปัตยกรรมโมเดิร์นยูคิจิโอะในเขตพื้นที่เทศบาลนครอุดรธานี

ข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อกราฟิกอัตลักษณ์จากสถาปัตยกรรมโมเดิร์นยูคิจิโอะเพื่อการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครอุดรธานี ของกลุ่มเป้าหมายนักท่องเที่ยว จำนวน 100 คน มีผลความพึงพอใจดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจต่อการออกแบบกราฟิกอัตลักษณ์

ที่	รายการ	จำนวน N=100		ระดับ
		$\bar{x}$	S.D.	
1	จุดเด่นของสถาปัตยกรรมโมเดิร์นยูคิจิโอะในเทศบาลนครอุดรธานี	4.43	0.64	มาก
2	ความโดดเด่นและความน่าสนใจ	4.54	0.65	มากที่สุด
3	ความเหมาะสมของตัวอักษร	4.37	0.76	มาก
4	ความเหมาะสมของโทนสี	4.54	0.62	มากที่สุด
รวม		4.47	0.67	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่าความพึงพอใจพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับได้ ดังนี้ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกแบบกราฟิกอัตลักษณ์จากสถาปัตยกรรมโมเดิร์นยูคิจิโอะ มีความโดดเด่นและความน่าสนใจ อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.54) ความเหมาะสมของโทนสี อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.54) จุดเด่นของสถาปัตยกรรมโมเดิร์นยูคิจิโอะในเขตเทศบาลนครอุดรธานี อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.43) ความเหมาะสมของตัวอักษร อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.37)

ตารางที่ 3 ความพึงพอใจในตัวผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก (n = 100)

ที่	รายการ	จำนวน N=100		ระดับ
		$\bar{x}$	S.D.	
1	เสื้อยืด	4.46	0.74	มาก
2	กระเป๋าผ้า	4.44	0.73	มาก
3	เข็มกลัด	4.36	0.82	มาก
4	พวงกุญแจ	4.59	0.74	มากที่สุด
5	ตราปั๊ม	4.56	0.70	มากที่สุด
รวม		4.48	0.75	มาก

จากตาราง พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับได้ ดังนี้ ความพึงพอใจในตัวผลิตภัณฑ์พวงกุญแจ อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.59) ตราปั๊ม อยู่ในระดับมากที่สุด

(ค่าเฉลี่ย 4.56) เสื่อยึด อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.46) กระเป๋าคาด อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.44) และเข็มกลัด อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.36)

ตารางที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนที่และสื่อแผ่นพับประชาสัมพันธ์ (n = 100)

ที่	รายการ	จำนวน N=100		ระดับ ความชอบ
		$\bar{x}$	S.D.	
1	ความสวยงาม	4.53	0.64	มากที่สุด
2	ความสามารถในการสื่อสาร	4.42	0.71	มาก
3	ความเหมาะสมของรูปแบบการพับ	4.52	0.66	มากที่สุด
4	รูปแบบกราฟิกและการนำเสนอ	4.51	0.67	มากที่สุด
รวม		4.49	0.67	มาก

จากตาราง พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับได้ ดังนี้ ด้านความสวยงาม อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.53) ความเหมาะสมของรูปแบบการพับ อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.52) รูปแบบกราฟิก และการนำเสนอ อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.51) และความสามารถในการสื่อสาร อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.42) ตามลำดับ

การอภิปรายผล

1. สถาปัตยกรรมโมเดิร์นยุคจีไอ (G.I.) ในเขตเทศบาลนครอุดรธานี ที่มีรูปแบบอัตลักษณ์ที่เน้นองค์ประกอบที่เชื่อมโยงกับประโยชน์ใช้สอย ซึ่งได้แก่ แผงบังแดด ที่ออกแบบมาให้มีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป แต่อยู่ในลักษณะร่วมคือ รูปแบบเรขาคณิตตามความนิยมที่เชื่อมโยงกับลักษณะของสถาปัตยกรรมโมเดิร์นในสมัยนั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรรณิกา สงวนสินธุกุล (2561: 152-166) เรื่องการศึกษาอัตลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมในความสัมพันธ์กับย่านมรดกชุมชนเมือง กรณีศึกษาพื้นที่ถนนเยาวราช ที่สถาปัตยกรรมมีความแตกต่างกันด้วยรูปแบบที่พัฒนาไปตามการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย รวมไปถึงการมีองค์ประกอบเชิงสัญลักษณ์ในการสื่อสารจุดเด่นของสถาปัตยกรรม ทำให้จดจำและรับรู้อัตลักษณ์ของเมืองหรือพื้นที่ได้

2. การออกแบบกราฟิกอัตลักษณ์จากสถาปัตยกรรมโมเดิร์นยุคจีไอ (G.I.) พบว่า นักท่องเที่ยวให้ความสนใจการออกแบบกราฟิกอัตลักษณ์จากสถาปัตยกรรมโมเดิร์นยุคจีไอในเขตเทศบาลนครอุดรธานีเป็นอย่างมาก (ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก $\bar{x} = 4.47$) ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบของกราฟิกที่โดดเด่น และการนำเสนอที่สอดคล้องกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การนำอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของพื้นที่ในอดีตมาออกแบบให้ร่วมสมัย สามารถนำไปใช้พัฒนาการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครอุดรธานีได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิบูล วัชรธรรม (2565: 102-113) เรื่องการออกแบบสื่อมัลติมีเดียเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดระนอง โดยนำเสนอเรื่องราวเมืองพหุวัฒนธรรม ที่มีความเป็นพื้นที่ถิ่นแบบร่วมสมัยซึ่งเป็นอัตลักษณ์

ของจังหวัดระนอง มานำเสนอผ่านการออกแบบสื่อกราฟิกที่ร่วมสมัย และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ กฤตพล สุธีภัทรกุล (2565) เกี่ยวกับเทรนนการนำของเก่ากลับมาตีความใหม่ ด้วยแนวคิด "Newtro" (นิวโทร) ที่นำของเก่ามาปรับปรุง หรือตีความใหม่ให้เข้าปัจจุบัน ที่กลายเป็นกระแสในช่วงปี พ.ศ. 2562 และได้รับความนิยมมาจนถึงปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

1. การเลือกสถานที่ในการนำมาเป็นแรงบันดาลใจควรเป็นสถานที่ที่มีชื่อเสียง หรือเป็นสถานที่ที่ยังคงอยู่ในปัจจุบัน เพื่อให้สามารถพัฒนาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวได้
2. การออกแบบของที่ระลึก ควรคำนึงถึงความหลากหลายของวัสดุประเภทต่างๆ เพื่อให้เกิดตัวเลือกในการบริโภคที่หลากหลายยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงมหาดไทย สำนักงานจังหวัดอุดรธานี. (2565). *ประวัติความเป็นมาของจังหวัดอุดรธานี*. สืบค้นเมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2566 จาก [http:// www.udonthani.go.th/ main/history](http://www.udonthani.go.th/main/history)
- กรรณิกา สงวนสินธุกุล และ วิญญู อาจรัชชา. (2561). การศึกษาอัตลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมในความสัมพันธ์กับย่านมรดกชุมชนเมือง:กรณีศึกษาพื้นที่ถนนยาวราช. *วารสารวิชาการคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สจล*, 27(2), 152 - 166.
- กฤตพล สุธีภัทรกุล. (2565). 'Newtro' เทรนด์ใหม่เกาหลี เมื่อ 'ความใหม่-ความเก่า' อยู่ด้วยกันอย่างลงตัว. สืบค้นเมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2566 <https://www.bangkokbiznews.com/lifestyle/986099?fbclid>
- ชมชน พูลินไพบูลย์. (2559). ประวัติศาสตร์นิพนธ์ด้านสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในประเทศไทย. *วารสารหน้าจั่ว*, 13 (2016), 154 - 173.
- ปองพล ยุทธรัตน์. (2565, 10 ธันวาคม). สถาปนิกสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นร่วมสมัย จังหวัดอุดรธานี. *สัมภาษณ์*.
- พิบูล ไวกิจตรกรรม. (2565). การออกแบบสื่อมัลติมีเดียเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดระนอง. *วารสารวิชาการคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สจล*, 34(1), 102 - 113.
- พิพิธภัณฑ์เมืองอุดรธานี. (2564). *ห้อง G.I. ทหารเกณฑ์มะกัน*. อุดรธานี: บริษัท อีสนะ จำกัด.
- วิจิตร เจริญภักตร์. (2542). *สถาปัตยกรรมตะวันตก*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Gomez-Palacio, B. and Vit, A. (2010). *GRAPHIC DESIGN REFERENCED: A Visual Guide to the Languages, Applications, and History of Graphic Design*. Beverly, USA: Rockport Publishers.

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชน
ตำบลหนองกงสวรรค์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดมหาสารคาม
PEOPLE'S PARTICIPATION IN COMMUNITY GARBAGE MANAGEMENT
IN NONG KUNG SAWAN SUB-DISTRICT,
KOSUM PHISAI DISTRICT, MAHA SARAKHAM PROVINCE

ทองศักดิ์ ปัตสินธุ์^{1,*}
Thanongsak Patsin^{1,*}

(Received: 10 Feb., 2024; Revised: 1 Mar., 2024; Accepted: 26 Mar., 2024)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชน และเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนตำบลหนองกงสวรรค์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนที่อาศัยในเขตตำบลหนองกงสวรรค์ โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ ทาโรยามาเน (Taro Yamane) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 373 คน แล้วทำการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t - test และ F - test ผลการศึกษา พบว่า

1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนตำบลหนองกงสวรรค์ โดยรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง

2) ประชาชนที่มีเพศ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนตำบลหนองกงสวรรค์ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3) ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนตำบลหนองกงสวรรค์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการมีส่วนร่วมในการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการมีส่วนร่วมในด้านการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ไม่แตกต่างกัน

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์, สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

¹ Assistant Professor, Social Sciences for Local Development, Faculty of Humanities and Social Science
Rajabhat Maha Sarakham University

* Corresponding author. E-mail: Thanongsak170226@gmail.com

4) ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในตำบลหนองกงสวรรค์ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนตำบลหนองกงสวรรค์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมในการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในด้านการดำเนินงาน และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, การจัดการขยะมูลฝอย, ตำบลหนองกงสวรรค์

Abstract

This study was to investigate the level of people's participation in community garbage management and to compare the level of people's participation in community garbage management in villages in Nong Kung Sawan sub-district, Kosum Phisai district, Maha Sarakham province. The samples were 373 people selected by using the Table of Taro Yamane and Simple Random Sampling. The research tool was a questionnaire. The collected data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test. The results were as follows:

1. According to the data, it was found that the overall of people's participation in community garbage management in Nong Kung Sawan sub-district was moderate. The participation's four moderate-rated areas were decision-making, benefits, management, and evaluation.

2. The comparison of the opinion of people's participation in community garbage management in Nong Kung Sawan sub-district, classified by sex, educational background, and occupation the overall and all aspects, was not different.

3. The comparison of the opinion of people's participation in community garbage management in Nong Kung Sawan sub-district, classified by ages, the overall was not different which classified by types of participation was decision making and evaluation was different by the statistic significant at .05 level. The participation showed that the benefits and management were not different.

4. The comparison of the residency in the area of the people's participation in community garbage management in Nong Kung Sawan sub-district, classified by ages the overall was not different classified by types of participation in the evaluation was different by the significant at .05 level. The participation in decision-making, operation and receiving shared benefits was not different.

Keywords: Participation, Garbage Management, Kosum Phisai District

บทนำ

ปัญหาขยะในประเทศไทยนับวันยิ่งทวีความรุนแรงขึ้นโดยเฉพาะปัญหาขยะตกค้างในสิ่งแวดล้อม จากรายงานของกรมควบคุมมลพิษระบุว่าในปี 2563 มีขยะที่ไม่ได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องประมาณ 7.88 ล้านตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 31 จากปริมาณที่เกิดขึ้นทั้งหมดในปีนั้น ขยะส่วนนี้ก่อให้เกิดปัญหาตามมาอย่างมาก ทั้งเรื่องการผลิตแหล่งเชื้อโรคสะสม การรั่วไหลของขยะออกสู่ขยะกลายเป็นขยะทะเล หรือแม้กระทั่งการสะสมของไมโครพลาสติกในอาหารทะเลอีกด้วย ด้วยเหตุนี้ ประเทศไทยจึงได้จัดทำ Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. 2561 - 2573 โดยเป้าหมายสูงสุดของ Roadmap นี้คือ การนำขยะพลาสติกเป้าหมายกลับมาใช้ประโยชน์ร้อยละ 100 ภายในปี 2570 ภายใต้ Roadmap นี้ได้แบ่งแผนปฏิบัติการออกเป็นทั้งหมด 3 ระยะด้วยกัน คือ ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2561 - 2562) ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2563 - 2565) และระยะที่ 3 (พ.ศ. 2566 - 2573) ซึ่งทั้ง 3 ระยะนั้นจะดำเนินการลดการเกิดขยะพลาสติก ณ แหล่งกำเนิด มาตรการลดการใช้พลาสติก ณ ขั้นตอนการบริโภค และมาตรการจัดการขยะพลาสติกหลังการบริโภค หากประเทศไทยสามารถดำเนินการตาม Roadmap การจัดการขยะพลาสติก และแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. 2561 - 2573 ให้บรรลุได้ตามเป้าหมาย จะสามารถลดปริมาณขยะพลาสติกที่ต้องนำไปกำจัดได้ประมาณ 0.78 ล้านตันต่อปี และสามารถประหยัดงบประมาณในการจัดการขยะมูลฝอยได้ประมาณ 3,900 ล้านบาทต่อปี ซึ่งในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายนั้นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคของประชาชนที่จะมีบทบาทอย่างมากตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ ยกตัวอย่างเช่น การเลือกซื้อเลือกใช้บริการผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมจนกระทั่งการส่งคืนซากเมื่อใช้งานเสร็จสิ้นแล้ว หรือแม้แต่การตัดวงจรการเกิดขยะโดยการลดการใช้ การใช้ซ้ำ เป็นต้น ซึ่งถือว่าภาคประชาชนมีส่วนสำคัญที่สามารถช่วยให้การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการนี้สำเร็จตามเป้าหมาย (วันวิศา ฐานังชนะโน, 2564)

ปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศไทยมีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ในปี พ.ศ. 2565 มีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นถึงประมาณ 25.70 ล้านตัน ส่วนปริมาณขยะมูลฝอยในจังหวัดมหาสารคามเกิดขึ้นถึงประมาณ 589 ตัน (กรมควบคุมมลพิษ, 2565) ในขณะที่ประสิทธิภาพในการจัดการขยะมูลฝอย ทั้งในด้านการรวบรวม เก็บขน การกำจัดขยะมูลฝอยดังกล่าวยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ทำให้เกิดขยะมูลฝอยตกค้างในชุมชน เป็นสาเหตุให้เกิดปัญหาด้านสาธารณสุขตามมา อีกทั้งในระยะที่ผ่านมาการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนในประเทศไทย ส่วนใหญ่นำมาดำเนินการด้านการกำจัด รวมทั้งยังประสบปัญหาเกี่ยวกับขยะอันตรายที่เกิดจาก ชุมชน เช่น ถ่านไฟฉาย หลอดไฟฟ้า แบตเตอรี่ สี สารเคมี รวมทั้งน้ำมันเครื่องที่ใช้แล้ว เป็นต้น ซึ่งถูกนำมาทิ้งรวมกับขยะมูลฝอยทั่วไปจากครัวเรือน อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรงได้ ซึ่งปัจจุบันหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยทั้งในระดับประเทศและระดับท้องถิ่นก็ได้มีการวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น แต่พบว่าการดำเนินงานในปัจจุบันยังขาดการจัดการที่เป็นระบบครบวงจร ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นการดำเนินการแบบแยกส่วน มีเฉพาะแผนการจัดการขยะมูลฝอยแบบเฉพาะเรื่องเท่านั้น จำเป็นต้องทำการศึกษาข้อกำหนดและกฎหมายต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ตลอดจนการศึกษาถึงวงจร

ชีวิตของวัสดุที่จะเป็นขยะมูลฝอยชุมชนทั้งในด้านการเกิด การนำเข้าและส่งออก การจำหน่าย การใช้งาน การเรียกกลับคืน การจัดเก็บ การกำจัด และการดูแลหลังการกำจัดเพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ปัญหา และจัดทำแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนและขยะมูลฝอยอันตรายชุมชนระดับประเทศให้ครอบคลุมปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนและขยะมูลฝอยอันตรายชุมชนต่อไป

สำหรับการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนตำบลหนองกุ้งสวรรค์ อำเภอกอสุ่มพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ในปัจจุบันเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบโดยตรงขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุ้งสวรรค์ อัตราการเกิดขยะมูลฝอยของตำบลหนองกุ้งสวรรค์ประมาณวันละ 30 ตัน (คณะกรรมการพัฒนาตำบลหนองกุ้งสวรรค์, 2566) เนื่องจากตำบลหนองกุ้งสวรรค์ เป็นชุมชนขนาดใหญ่ จึงมีการขยายตัวอย่างรวดเร็วทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ส่งผลให้มีประชากรหนาแน่นสูง จากสถิติจำนวนประชากรตามทะเบียนราษฎร์องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุ้งสวรรค์ มีประชากรทั้งสิ้น 5,489 คน จำแนกเป็นเพศชาย จำนวน 2,712 คน เพศหญิง จำนวน 2,777 คน (คณะกรรมการพัฒนาตำบลหนองกุ้งสวรรค์, 2566) การขยายตัวและการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี ในขณะที่ยังมีปริมาณ รวมทั้งพื้นที่รองรับและการจัดการขยะมีอย่างจำกัด ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุ้งสวรรค์ ไม่สามารถกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกหลักสุขาภิบาลได้ ยิ่งก่อให้เกิดปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม ปัญหาแหล่งพาทะนาโรค เติร์ดราคะ ไม้่นาดู และส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพอนามัยของประชาชนจากสภาวะการดังกล่าวข้างต้น ทำให้ชุมชนตำบลหนองกุ้งสวรรค์ประสบกับปัญหาการจัดการมูลฝอยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทั้งในด้านปัญหามลพิษ จากขยะปัญหาความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยของชุมชน ปัญหาระบบนิเวศขาดความสมดุล เป็นต้น

จากสภาวะการดังกล่าว ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีการดำเนินการจัดการให้ถูกวิธีและจะต้องมีการให้การศึกษาแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนให้มีความรู้และความเข้าใจในพิษภัยและอันตราย อันเกิดจากขยะมูลฝอยทั้งในด้านการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย การเก็บขนขยะมูลฝอย และการกำจัดขยะมูลฝอย เพื่อให้มีการปรับเปลี่ยนเจตคติ และพฤติกรรมที่ถูกต้องในการคัดแยก การกำจัดขยะและการจัดเก็บขนส่ง รวมทั้งการกำจัดที่ถูกวิธีและเหมาะสมต่อสภาพแวดล้อมของชุมชน ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาขยะมูลฝอยเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากการกระทำของทุกคน จึงเป็นความรับผิดชอบของประชาชนทุกระดับและหน่วยงานต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งหน่วยงานมีบทบาทในการกำหนดทิศทางการบริหาร โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งในแผนพัฒนาได้กำหนดให้มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาสิ่งแวดล้อม การรักษาความสะอาดของบ้านเมือง การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การพัฒนาเศรษฐกิจ การพัฒนา สังคม การพัฒนาเมือง ซึ่งการบริหารได้กำหนดแผนการบริการประชาชนเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารงาน เพราะเป็นหน่วยงานที่เน้นการบริการประชาชนเป็นสำคัญอยู่แล้ว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนตำบลหนองกุ้งสวรรค์ อำเภอกอสุ่มพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เพื่อนำผลการศึกษาในครั้งนี้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารงานด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนและการให้บริการด้านการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน เพื่อสร้างจิตสำนึกในการรักษาความสะอาด

ของบ้านเมือง ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกงสุวรรณค์ และเพื่อปรับปรุงการให้บริการด้านการจัดการ จัดเก็บขยะและสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนตำบลหนองกงสุวรรณค์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชน ตำบลหนองกงสุวรรณค์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาที่อาศัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนตำบลหนองกงสุวรรณค์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยในตำบลหนองกงสุวรรณค์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดมหาสารคาม และจ่ายค่าธรรมเนียมในการเก็บขยะให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล หนองกงสุวรรณค์ เป็นรายครัวเรือน ซึ่งเป็นหัวหน้าครัวเรือน ครัวเรือนละ 1 คน รวม 5,489 คน ใน 10 ชุมชน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยในเขตตำบลหนองกงสุวรรณค์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งจ่ายค่าธรรมเนียมในการเก็บขยะให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล หนองกงสุวรรณค์ เป็นหัวหน้าครัวเรือนจำนวน 373 คน ได้จากการคำนวณประชากร จากสูตรของ ทาโร ยามาเน (Taro Yamane) แล้วทำการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จาก ตัวแทนครอบครัวละ 1 คน โดยหาสัดส่วนของครัวเรือนในแต่ละหมู่บ้านตามจำนวนหลังคาเรือนทั้งหมด แล้วจึงนำมาเลือกสุ่มตัวอย่างแต่ละหมู่บ้าน โดยเขียนบ้านเลขที่ของแต่ละหมู่บ้านลงในภาชนะทึบแสง แล้ว จึงจับขึ้นมาทีละตัวอย่าง จนครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ ทำไปที่ละหมู่บ้านจนครบทุกหมู่บ้าน ก็จะได้อกลุ่มตัวอย่างตามที่ต้องการ จำนวน 373 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตามกรอบแนวคิดของการศึกษา โดยแบ่งเนื้อหาและโครงสร้างของแบบสอบถาม ออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในตำบลหนองกงสุวรรณค์ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนตำบลหนองกงสวรรค์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดมหาสารคาม มีลักษณะเป็น มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ทั้งหมดมี 4 ด้าน จำนวน 20 ข้อ ดังนี้

- 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำนวน 5 ข้อ
- 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จำนวน 5 ข้อ
- 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ จำนวน 5 ข้อ
- 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 ประเด็นเพิ่มเติมของกลุ่มตัวอย่าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยได้เข้าไปพูดคุยกับผู้นำแต่ละหมู่บ้านเพื่อประชาสัมพันธ์ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา ให้ประชาชน 10 หมู่บ้านได้รับทราบ พร้อมนัดหมายการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้เวลาดำเนินการ 1 เดือน (ระหว่าง วันที่ 1 ธันวาคม 2566 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2566)

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 373 คน ด้วยตนเองโดยแจกแบบสอบถามและรับกลับทันทีเมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นในแต่ละรายจนครบตามจำนวนที่กำหนด

3.4 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำหลักสถิติประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ และใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

4.1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนตำบลหนองกงสวรรค์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดมหาสารคาม เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยกำหนดค่าคะแนนแบบสอบถามตามเกณฑ์

4.3 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนตำบลหนองกงสวรรค์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดมหาสารคามของประชากรกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศแตกต่างกัน ใช้การทดสอบด้วย t - test (Independent Samples) ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาที่อาศัย แตกต่างกัน ใช้การทดสอบด้วย F - test (One - way ANOVA)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนตำบลหนองกุ้งสวรรค์ อำเภอกอสุ่มพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนตำบลหนองกุ้งสวรรค์ โดยรวม และเป็นรายด้าน

การจัดการขยะมูลฝอย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การมีส่วนร่วม
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	2.98	0.46	ปานกลาง
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	2.91	0.48	ปานกลาง
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	3.11	0.55	ปานกลาง
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.17	0.51	ปานกลาง
โดยรวม	3.04	0.50	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า ประชาชนในชุมชนตำบลหนองกุ้งสวรรค์ ส่วนใหญ่เห็นว่าประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนตำบลหนองกุ้งสวรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน เห็นว่าประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงจากน้อยไปหามาก ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วม ในการดำเนินงาน ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนตำบลหนองกุ้งสวรรค์ อำเภอกอสุ่มพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาที่อาศัย

2.1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนตำบลหนองกุ้งสวรรค์ โดยรวมและเป็นรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.2 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนตำบลหนองกุ้งสวรรค์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อแยกเป็นรายด้าน จะเห็นว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนตำบลหนองกุ้งสวรรค์ในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนตำบลหนองกุ้งสวรรค์ในด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ไม่แตกต่างกัน

2.3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนตำบลหนองกุ้งสวรรค์ โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.4 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนตำบลหนองกงสุวรรณค์ โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.5 ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อยู่อาศัยต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนตำบลหนองกงสุวรรณค์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อแยกเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนตำบลหนองกงสุวรรณค์ในด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนตำบลหนองกงสุวรรณค์ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ไม่แตกต่างกัน

การอภิปรายผล

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนตำบลหนองกงสุวรรณค์ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้อภิปรายผล ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนตำบลหนองกงสุวรรณค์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางนั้น อาจเนื่องมาจากยังได้รับการเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนได้ไม่เต็มที่รวมทั้งการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาและการจัดการขยะมูลฝอยจากองค์การบริหารส่วนตำบล การรณรงค์ การประชุม การอบรมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนให้กับประชาชนยังมีน้อย ทำให้ประชาชนเกิดแรงจูงใจจากการกระตุ้นน้อยส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ยังมีไม่มากเท่าที่ควร ส่วนใหญ่ประชาชนจะมีส่วนร่วมในการให้ความร่วมมือในการแยกและลดการสร้างขยะในครัวเรือนให้มีปริมาณน้อยลงและงดเผาขยะ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนดล ทรงเดชรัตนันท์ (2564) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมการประเมิน ด้านการมีส่วนร่วมกำหนดนโยบาย และด้านการมีส่วนร่วมการนำนโยบายไปปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด

2. ประชาชนที่มีเพศ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยเทศบาลของชุมชนตำบลหนองกงสุวรรณค์ที่มีเพศต่างกัน โดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากความรับผิดชอบในการรักษาความสะอาดเป็นหน้าที่ของทุกคน ไม่ว่าจะมีการศึกษาในระดับใดก็ควรจะต้องปฏิบัติ เพราะเป็นเรื่องใกล้ตัวและยังส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิต และในเรื่องเกี่ยวกับอาชีพ ประชาชนส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม รับจ้าง ค้าขายมากกว่าอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจที่อาจไม่มีเวลาและโอกาสที่จะเรียนรู้หรือไม่สนใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย เพราะจะต้องคำนึงถึงรายได้ของครัวเรือนมากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจพรรณ สุวรรณท้าว (2559) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลนาเลียง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า

ประชาชนที่มีเพศ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยองค์การบริหารส่วนตำบลนาเลิง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3. ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนตำบลหนองกุงสวรรค์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อแยกเป็นรายด้าน จะเห็นว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมในการรับ ผลประโยชน์ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากความแตกต่างกันด้านอายุทำให้มีผลต่อความรับผิดชอบต่อการกิจและหน้าที่ที่แตกต่างกัน จึงอาจส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการมีส่วนร่วมในการประเมินผลแตกต่างกัน เช่น คนที่อยู่ในวัยทำงานย่อมมีเวลาในการจัดการขยะในครัวเรือนน้อยกว่าคนที่ใช้เวลาส่วนใหญ่ในครัวเรือน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชญามญช์ แขวงเมืองและคณะ (2562) ได้ศึกษาการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลวังแสง อำเภอแกลง จังหวัดมหาสารคาม พบว่า การจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนของประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในตำบลหนองกุงสวรรค์ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนตำบลหนองกุงสวรรค์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อแยกเป็นรายด้าน จะเห็นว่า การมีส่วนร่วมในการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากประชาชนที่เข้ามาอยู่อาศัย ในตำบลหนองกุงสวรรค์ในระยะเวลานานขึ้น จะมีความรักถิ่นที่อยู่และให้ความร่วมมือในการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนมากยิ่งขึ้น ส่วนความรู้และความคิดเห็นเป็นพื้นฐานของการปฏิบัติ ถ้าประชาชนมีความรู้ความเข้าใจต่อการจัดการขยะมูลฝอยและมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนแล้วจะส่งผลถึงความร่วมมือในการจัดการขยะมูลฝอยมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชญามญช์ แขวงเมืองและคณะ (2562) ได้ศึกษาการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลวังแสง อำเภอแกลง จังหวัดมหาสารคาม พบว่า การจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนของประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่อง การกำจัดขยะมูลฝอยในครัวเรือน เพื่อให้เกิดผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยผ่านเสียงตามสายหรือจัดทำเอกสาร เช่น สถานการณ์ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

1.2 ควรสนับสนุนส่งเสริมด้านการกำจัดขยะ โดยการจัดทำโครงการรณรงค์กำจัดขยะในวันสำคัญต่าง ๆ โครงการคัดแยกขยะ โครงการขยะแลกไข่ โครงการใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก เป็นต้น

1.3 ควรจัดส่งเสริมให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วม โดยการจัดประชุม การเปิดรับฟัง ความคิดเห็นจากประชาชน การปรึกษาหารือร่วมวางแผน การร่วมปฏิบัติและวางระบบการควบคุม กำกับ ซึ่งจะเป็แนวทางหรือนำไปสู่การมีส่วนร่วมที่ดี

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเทคนิคหรือรูปแบบในการประชาสัมพันธ์ความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนให้มีประสิทธิภาพ

2.2 ควรศึกษาเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนโดยนำปัจจัยอื่น ๆ มาศึกษาเพิ่มเติม เช่น ความตระหนัก การสนับสนุนของทางราชการ และสื่อ เป็นต้น

2.3 ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพในเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์กับหัวหน้าชุมชน ประชาชน และหน่วยงานราชการ

กิตติกรรมประกาศ

วิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากคณาจารย์ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่ให้คำแนะนำ และข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับงานวิจัยฉบับนี้ ขอขอบคุณประชาชนในตำบลหนองกุ้งสวรรค์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดมหาสารคามที่ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับงานวิจัยฉบับนี้ กระทั่งงานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ประโยชน์และคุณค่าจากงานวิจัยนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา - มารดา ครู - อาจารย์ ที่มีส่วนให้ชีวิตและปัญญาแก่ผู้วิจัยจนประสบผลสำเร็จ

เอกสารอ้างอิง

- กรมควบคุมมลพิษ. (2565). รายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย ปี 2565 กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ: บริษัท เอพี คอนเน็กซ์ จำกัด.
- คณะกรรมการพัฒนาตำบลหนองกุ้งสวรรค์. (2566). แผนพัฒนาท้องถิ่นตำบลหนองกุ้งสวรรค์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดมหาสารคาม. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2566 จาก <http://www.nongkungsawan.go.th/>
- ชนดล ทรงเดชธรรณันท์. (2564). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลอำเภอมือเมือง จังหวัดขอนแก่น. [การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกริก]. https://mis.krirk.ac.th/librarytext/MOA/2564/F_Chandol_Songdechtar.pdf
- เบญจพรรณ สุวรรณท้าว. (2559). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลนาเลิง อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดร้อยเอ็ด. วารสารมหาวิทยาลัยมหาสารคามวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 5(1), 121 – 238.

พิชญามณูญ์ แขวงเมือง, วิทยา เจริญศิริ และ ยุภาพร ยุภาศ. (2562). การจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลวังแสง อำเภอแกลง จังหวัดมหาสารคาม. *การประชุมวิชาการระดับชาติด้านการบริหารกิจการสาธารณะยุคดิจิทัล ครั้งที่ 5: เรื่อง การบริหารกิจการสาธารณะยุคดิจิทัล: กฎหมาย ความเป็นธรรม และการกลับคืนสู่ประชาธิปไตย ระหว่างวันที่ 1 – 2 พฤศจิกายน 2562 ณ วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น*,. 683 – 693.

วันวิศา ฐานังชนะโน (2564). ปัญหาและแนวทางการจัดการขยะของประเทศไทย. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2566 จาก https://www.nstdatiis.or.th/publications_media/th-waste-management-and-recommendations/

จิตรกรรมพระอุมาในรูปแบบอุดมคติ THE UMA DEVI PAINTING IN IDEALISM ART

กฤษณกันต์ สิงห์น้อย^{1*}, ธิดารัตน์ ชุ่มจังหรีด²
Krissanakan Singnoi^{1*}, Thidarat Chumjungreed²

(Received: 7 Jan., 2024; Revised: 12 Feb., 2024; Accepted: 16 Feb., 2024)

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาคติความเชื่อของพระอุมาในสังคมไทย 2) เพื่อสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมพระอุมาในรูปแบบอุดมคติที่สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทยใน 4 ภูมิภาค โดยการศึกษาข้อมูลจากตำนานพระศรีอุมาเทวีหรือพระอุมาที่เป็นเทวีแห่งอำนาจาญาสนา บารมีอันสูงสุด เป็นพระแม่แห่งความอุดมสมบูรณ์ตามความเชื่อของชาวฮินดู และคติความเชื่อ พิธีกรรม รูปแบบงานศิลปกรรมที่แสดงความเคารพต่อพระอุมาซึ่งเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของคนในสังคมไทย นำมาสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมในรูปแบบอุดมคติ ที่มีการจัดองค์ประกอบของภาพที่เหนือจริง ประยุกต์ร่างอวตารปางต่าง ๆ ของพระอุมาให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อม วิถีชีวิตของคนไทยในแต่ละภูมิภาค สร้างสัญลักษณ์เรื่องความเชื่อ ความศรัทธา ให้เป็นรูปธรรมผ่านรูปทรงท่าทางของมนุษย์ สัตว์ เครื่องสักการบูชา และรูปทรงอิสระ ใช้สีสะท้อน บรรยากาศความเลื่อมใสศรัทธาในพระอุมาที่เปรียบเสมือนเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจในยามที่มีความทุกข์ และพิธีกรรมความเชื่อที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมในสังคมไทย

คำสำคัญ: พระอุมา, อุดมคติ, จิตรกรรม, คติความเชื่อ

Abstract

This research article aims to 1) Study the beliefs of Sri-Uma Devi in Thai society and 2) Create works of Sri-Uma Devi painting in Idealism that correspond to the Thai society context in 4 regions. The collected information taken from the legend of Sri Uma Devi or Parvati or the Mother Goddess in Hinduism, the goddess of Supreme power and fertility in Hindu beliefs, and the beliefs, rituals, and art that show respect for the sacred things with her in Thai society. To create paintings in idealistic art with surreal compositions and adapt various

¹ นักศึกษา, สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

¹ Student, Visual Art, Faculty of Education, Udon Thani Rajabhat University

² อาจารย์ที่ปรึกษา, สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

² Adviser, Visual Art, Faculty of Humanities and Social Sciences, Udon Thani Rajabhat University

* Corresponding author. E-mail: krissanakansingnoi@gmail.com

incarnations of her according to the Thai lifestyle in each region. Creates concrete symbols of faith through the shapes and gestures of humans, animals, and all offerings. The use of free form and colors reflects faith in her as if spiritual anchor in times of suffering and rituals of multicultural beliefs in Thai society.

Keywords: Uma, Sri-Uma Devi, ideals, painting, beliefs

บทนำ

พระศรีมหาอุมาเทวี หรือพระอุมา มารดาของพระพิฆเนศเทพแห่งความสำเร็จ พระอุมาเป็นพระชายาของพระศิวะ เป็นเทพีแห่งขุนเขาไกรลาส มีฤทธานุภาพเทียบเท่ากับพระศิวะทุกประการ เป็นมารดาแห่งสรรพชีวิตทั้งปวง เป็นเทพีแห่งจักรวาล พระอุมาเป็นเทวีแห่งอำนาจวาสนา และเป็นเทพีแห่งการขจัดสิ่งชั่วร้ายทั้งปวง หลายตำรากล่าวถึงฤทธานุภาพของพระอุมาว่าเป็นเทพีผู้ทรงคุณธรรม เทพีที่มีความใจเย็น และคอยช่วยขจัดปัดเป่าสิ่งชั่วร้าย เป็นสุดยอดแห่งสตรีผู้แข็งแกร่ง มีพาหนะคู่กาย คือ เสือ อันหมายถึงพลังอำนาจ ความยิ่งใหญ่ และความสง่างาม มีศาสตราวุธคู่กาย คือ ตรีศูล และดาบ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์แห่งการปราบปรามสิ่งชั่วร้าย ความเฉียบขาด เป็นผู้ตัดสินและอยู่เหนือผู้อื่น อำนาจแห่งพระอุมานั้นยิ่งใหญ่หาสิ่งใดเทียบได้ พระองค์ทรงประทานชัยชนะเหนือศัตรูตามความเชื่อเกี่ยวกับพระอุมาเทวี เชื่อว่าพระองค์มักจะประทานยศถาบรรดาศักดิ์และความเป็นใหญ่ให้แก่ผู้ที่หมั่นบูชาต่อพระองค์เสมอ

เนื้ออ่อน ขรู่ทองเขียว (2559) กล่าวว่า การนับถือพระศรีอุมาเทวี หรือพระอุมาในอินเดียมาจากความเชื่อเกี่ยวกับพระแม่แห่งความอุดมสมบูรณ์ที่มีมาตั้งแต่สมัยยุคก่อนประวัติศาสตร์ สมัยพระเวท เทพและเทวีต่าง ๆ ที่เป็นตัวแทนปรากฏการณ์ธรรมชาติถูกพัฒนาให้มีคุณสมบัติซับซ้อนมากขึ้น สมัยปลายพระเวท พระอุมาเริ่มมีความสัมพันธ์กับบุรุษซึ่งต่อมาคือพระศิวะ สมัยคุปตะนั้นพระอุมาหรือนางปารวตี พระแม่ทุรคา และพระแม่อาลีได้รวมคุณสมบัติของเทวีท้องถิ่นไว้ที่พระองค์ และถูกยกฐานะขึ้นเป็นชายาหรือศักดิ์ของพระศิวะ โดยพระนางคือแหล่งเสริมอำนาจที่สำคัญของพระศิวะ บางพื้นที่ของอินเดียมีลัทธิบูชาพระแม่ทุรคาหรือพระแม่อาลีซึ่งถือว่าเป็นพระอุมาในภาคดุร้ายอย่างเป็นเอกเทศ ในดินแดนไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันพบศิลปกรรมที่เกี่ยวกับพระอุมาแบ่งได้เป็น 7 กลุ่มคือ พระอุมาหรือนางปารวตี พระแม่ทุรคาหรือทุรคามหิษามรตินี พระแม่อาลี อูมามเหศวร กัลยานสุนทรา พระอรรณวาริศวร และนางสตี คติความเชื่อและรูปแบบของงานศิลปกรรมพระอุมามาจากศิลปะอินเดียและแพร่มาทางเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และอิทธิพลศิลปะเขมรในประเทศไทยมีคติความเชื่อโดยรวมคือการนับถือพระองค์ในฐานะศักดิ์หรือแหล่งกำเนิดพลังของพระศิวะ เทพเจ้าสำคัญสูงสุดในศาสนาฮินดู แต่ในสมัยสุโขทัย อยุธยา และรัตนโกสินทร์ ชนชั้นนำของไทยนับถือพระอุมาในฐานะเทพเจ้าในศาสนาฮินดูผู้ปกป้องคุ้มครองเมือง ช่วยเสริมบารมี และสร้างความศักดิ์สิทธิ์ในการขึ้นครองราชย์ของกษัตริย์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาณิศามีแสง (2556) ซึ่งพบว่า ในปัจจุบันชาวไทยที่ไปสักการะพระอุมานั้นนับถือพระองค์ในฐานะเทวีผู้สามารถประทานพรให้ได้สมดังปรารถนา มีความเชื่อและความศรัทธาในพระอุมาจนเกิดลัทธิการบูชาเพศหญิงว่า

เป็นสัญลักษณ์ของการให้กำเนิดและความอุดมสมบูรณ์ ซึ่งเป็นตัวแทนของธรรมชาติ เรื่องที่คนไทยในปัจจุบันนิยมขอพรคือเรื่องความรัก ครอบครัว การขอบุตร ไม่เพียงประทานพรแค่ให้ครอบครัวเป็นสุข มีคู่ครองที่ดี หรือมีบุตรที่ดี แต่ยังประทานปัจจัยที่เพียบพร้อมในการเลี้ยงดูบุตรให้เติบโตเป็นคนดี หรือขอการเลื่อนขั้นในหน้าที่การงาน ตลอดจนการคุ้มครองให้ผู้ที่บูชาปลอดภัยจากภัยอันตรายทั้งปวง ผู้คนได้มีการหารูปเคารพหรือสิ่งของที่เป็นตัวแทนของพระอุมามาบูชาเคารพติดตัวไว้เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่ตัวของผู้นับถือเอง ทำให้มีการสร้างพระอุมาและผลิตซ้ำเปลี่ยนแปลงรูปแบบให้สอดคล้องกับการบูชาและการขอพร ซึ่งมีจุดมุ่งหมายแตกต่างกัน อาจทำเพื่อหารายได้ให้แก่องค์กร หน่วยงาน สถานศึกษา และเพื่อการค้า โดยมีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์หลายรูปแบบปรากฏการณ์ความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงของพระอุมา และจำหน่ายเครื่องบูชาและของที่ระลึกเกี่ยวกับรูปเคารพของท่านในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งรูปแบบงานประติมากรรมพระอุมาหรืองานจิตรกรรม

ผู้วิจัยมีความเคารพและบูชาพระอุมา โดยการใช้รูปเคารพของพระอุมาเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ อธิฐานและภาวนาขอพรในสิ่งที่ปรารถนา คอยตักเตือนตนเองอยู่เสมอ เป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจและเสริมพลังใจ ความเลื่อมใสศรัทธานั้นได้เกิดแรงบันดาลใจในการสร้างงานจิตรกรรมพระอุมาแนวอุดมคติ ที่มีรูปแบบความงดงามของพระอุมาตามหลักสุนทรียศาสตร์ เชื่อมโยงกับวัฒนธรรมบริบทของสังคมไทยในภูมิภาคต่าง ๆ สร้างพระอุมาที่มีการนุ่งห่มอาภรณ์ที่มีลวดลายประจำท้องถิ่นของแต่ละภูมิภาคในประเทศไทยแทนการนุ่งผ้าสำหรับ นำต้นแบบสิ่งของที่ทรงถือมาจากของไหว้สักการะบูชาพระอุมาที่คนไทยนิยมนำมาถวาย และเรื่องราวในภาพจิตรกรรมเชื่อมโยงกับบริบทของสังคมไทยในภาคต่าง ๆ พิธีกรรมความเชื่อเพื่อสะท้อนความเลื่อมใสศรัทธาที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมในสังคมไทย และถ่ายทอดความงดงามของพระอุมาที่เปรียบเสมือนเทพแห่งจักรวาลและเป็นมารดาของทุก ๆ สรรพสิ่ง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาคติความเชื่อของพระอุมาในสังคมไทย
2. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมพระอุมาในรูปแบบอุดมคติที่สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทยใน 4 ภูมิภาค

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตของแนวเรื่องพระอุมานั้นมีทั้งหมด 10 ปาง จึงศึกษาประวัติของแต่ละปาง และเลือกปางที่มีความหมายสอดคล้องกับคติความเชื่อ บริบทของทั้ง 4 ภูมิภาค มา 4 ปาง (กริช ตาวัน, 2560) ดังนี้

1. ปางมหาเคารี เป็นปางที่ให้ความอุดมสมบูรณ์ เป็นเจ้าแม่แห่งธัญชาติ ทำให้พืชพันธุ์อุดมสมบูรณ์ ในปางนี้พระแม่จะปรากฏพระองค์มีใบหน้าที่สวยงาม ลักษณะสวมสำหรับสีขาว หรือเขียว

พระองค์จะมีสี่พระกร ทรงกลองและตรีศูล ทรงวัวเป็นพาหนะ พระองค์จะมีสี่ผิวขาวผ่อง จึงได้มีการเปรียบกับผู้หญิงในภาคเหนือที่มีผิวพรรณผ่องใส ซึ่งมีลักษณะตรงกับพระมหาเคารี และสภาพภูมิประเทศของภาคเหนือที่มีความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ

2. ปางกุชามานตา เป็นปางที่สร้างจักรวาลด้วยการยิ้มเพียงครั้งเดียว มีแปดพระกร ทรงถือหม้อน้ำอมฤต สร้อยลูกปัดรุทริกะ คทาและจักร ประทับบนหลังเสือ เป็นปรางค์ที่สร้างพระตรีมูรติให้ความเจริญรุ่งเรือง เป็นแสงอาทิตย์ให้แก่ สุริยเทพ และสร้างความมั่งคั่งให้ผู้ที่บูชาพระองค์ จึงสอดคล้องกับภาคกลางที่มีกรุงเทพฯ เป็นเมืองหลวงที่เจริญรุ่งเรืองเป็นมหานครที่ไม่เคยหลับใหล แสงสีที่ให้ความสว่างไสว และชีวิตกิจกรรมของผู้คนที่ไม่หยุดนิ่ง

3. ปางกาละราตรี พระแม่มหากาลีทรงอยู่ในฐานะเทพแห่งความตาย ความหมายของคำว่า “กาลี” หมายถึงสีดำ ดังนั้น พระแม่กาลีเป็นปางหนึ่งของพระศรีมหาอุมาเทวีซึ่งเป็นปางที่ดูร้าย ชั่วร้ายที่สุด มีพระวรกายสีดำ ลิ่นสีแดงห้อยยาวออกมานอกปาก สวมสร้อยที่ร้อยด้วยกะโหลกมนุษย์ มักเปลือยกาย มีพระเนตรสามดวงเช่นเดียวกับพระศิวะ เป็นปางที่มีลมหายใจเป็นไฟ มีความกล้าหาญ และเป็นปางสูงสุดของพระอุมา (สุกัญญา ประเสริฐศรี, 2551: 66) มีลักษณะที่ทำให้นึกถึงผู้หญิงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีความกล้าหาญ แข็งแรง ภายใต้อิเหน่ที่สวยงาม มีสี่ผิวคล้ำหรือเหลือง พระเกศายาวสยาย สร้อยคอของพระแม่กาลีจะสว่างเป็นสีเงิน เปรียบได้ดั่งสีแห่งสายฟ้าฟาด มีดวงตาถึงสามดวง และดวงตาทั้งสามนี้จะกลมเปรียบได้ดั่งจักรวาลที่เราอาศัยอยู่ ดวงตาของแม่กาลีจะสุกสว่างมาก ทรงลาเป็นพาหนะ เหยียบพระศิวะและทรงถือดาบคมอยู่ที่มือขวา มือซ้ายด้านล่างอยู่ในท่าประทานพรสำหรับผู้ปฏิบัติดี ส่วนมือซ้ายด้านบนทรงถือคอบเพลิง อาการของปางนี้มีความคล้ายคลึงกับนางอัปสร ศิลปะเขมรที่พบในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

4. ปางพรหมจารีณี เป็นปางที่พระอุมาเทวีออกมาบำเพ็ญตบะเพื่อบูชาพระศิวะ กระทั่งเป็นที่พอพระทัยจึงวิวาห์ด้วย ในการบำเพ็ญเพียรจิตใจที่เย็นสงบจึงเปรียบเสมือนทะเลที่มีความเงียบสงบ และนิ่งในเวลากลางคืน เนื่องจากปางนี้มีทรงถือคนโทใส่น้ำสอดคล้องกับภาคใต้ที่มีสภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่ติดทะเล ผู้คนมีความผูกพันกับสายน้ำ จึงเชื่อมโยงระหว่างคนโทน้ำกับทะเล โดยนำเสนออารมณ์ที่เป็นชุดโนรา ศิลปะการแสดงพื้นบ้านที่เป็นเอกลักษณ์ของภาคใต้

ขอบเขตของรูปทรง การสร้างสรรค์ที่จัดแสดงในรูปแบบการวาดภาพจิตรกรรมรูปทรงอิสระ รูปร่างมนุษย์ สัตว์ สิ่งของเครื่องสักการะของแต่ละภูมิภาค นำรูปทรงเรขาคณิตมาสร้างสรรค์เป็นองค์ประกอบของลวดลวดผ้า รูปทรงของสิ่งของเครื่องใช้ที่แสดงถึงการบูชา ความเชื่อ รูปทรงธรรมชาติและรูปทรงอิสระที่แสดงถึงความรู้สึกของความศรัทธา

ขอบเขตของเทคนิคและกระบวนการ ผลงานทัศนศิลป์รูปแบบงานจิตรกรรม 2 มิติบนผ้าใบ สร้างมิติที่ตื้นลึกโดยการเน้นเส้นของรูปทรงระยะหน้าร่วมกับการใช้สีเรียงแสงในรูปทรงอิสระ และการใช้เทคนิคสีน้ำมันบนเฟรมผ้าใบ จำนวนการสร้างสรรค์ 4 ผลงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยค้นคว้าข้อมูลเอกสารเพื่อศึกษาแนวความคิด ทำให้ได้รับรู้รูปแบบเรื่องราวที่มาของเนื้อหาที่ทำให้เข้าใจมากขึ้น เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ โดยแหล่งที่มาของข้อมูลรวบรวมจาก บทความ ภาพยนตร์ การค้นหาทางอินเทอร์เน็ตและข้อมูลสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยศึกษาความเป็นมาของพระอุมา ศึกษาแนวคิดในศาสนาฮินดู ทั้งในประเทศไทยและอินเดีย ประกอบกับความเชื่อความศรัทธาในองค์เทพี จนได้เรื่องราวที่ต้องการนำมาสร้างสรรค์ผลงาน ในชื่อ “จิตรกรรมพระอุมาในรูปแบบอุดมคติ” มีการวิเคราะห์เพื่อค้นหารูปทรงสัญลักษณ์ รูปร่างรูปทรงที่เป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อสังคม และรูปทรงของเครื่องเซ่นไหว้ของคนไทยที่มีความแตกต่างกันไปในแต่ละภาค ภาคเหนือจะเป็นขันโตก ภาคกลางจะเป็นพานทอง ภาคอีสานจะเป็นขันโตกลายอีสาน ภาคใต้จะเป็นพานหรือถาดที่มีลายเฉพาะ เป็นต้น รูปทรงวงกลม หมายถึง พลังแห่งจักรวาล เนื่องจากพระอุมาเป็นเทพแห่งจักรวาลและเป็นมารดาของทุกสรรพสิ่ง รูปทรงของสัตว์ หมายถึงยานพาหนะของพระอุมา รูปทรงของมือ หมายถึงลักษณะของพระอุมาที่มีหลายกร และมีท่าทางที่ต่างกันในแต่ละปาง

3. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน มีการรวบรวมข้อมูลรูปแบบเอกสาร นำมาวิเคราะห์และจัดทำข้อมูลเป็นภาพร่าง นำภาพร่างมาขยายบนผ้าใบ เตรียมอุปกรณ์ การสร้างสรรค์ผลงาน และขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ

4. ขั้นตอนการเผยแพร่ผลงาน มีการเผยแพร่ผลงานในรูปแบบนิทรรศการแสดงต่อสาธารณชน ผู้สนใจศิลปะ และการเขียนเอกสารอธิบายกระบวนการสร้างสรรค์ในรูปแบบเอกสารทางวิชาการเพื่อเผยแพร่

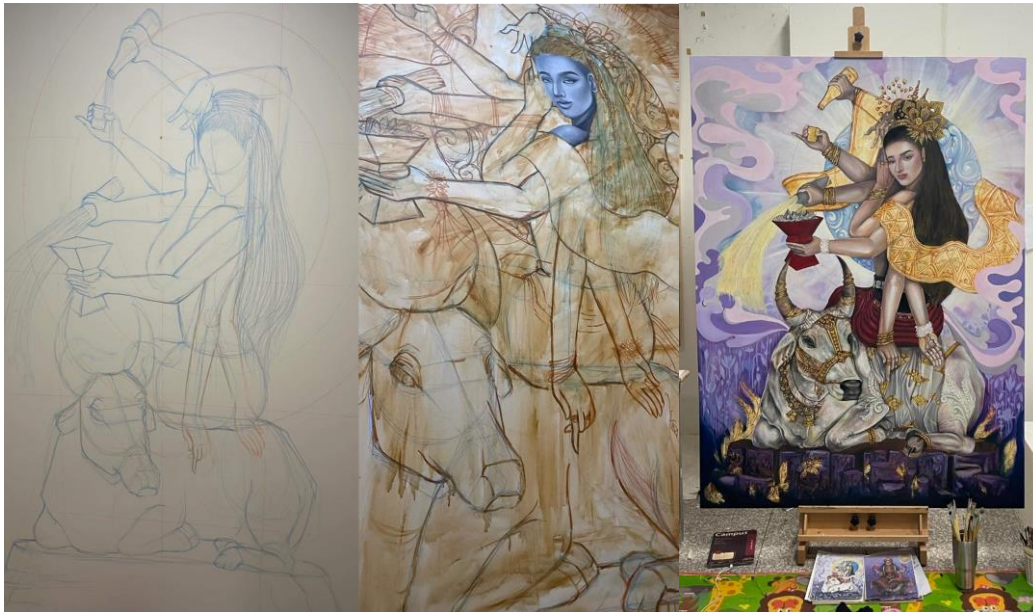
ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน

ผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมพระอุมาในรูปแบบอุดมคติ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. หลังจากเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน จึงเริ่มสร้างสรรค์ผลงานด้วยร่างภาพ และการลงรองพื้นด้วยสี Raw Umber ถัดมาใช้สี Titanium White และสี Ivory Black ในการสร้างแสงเงาก่อนลงสีจริง

2. การลงสีแต่ละส่วนในชิ้นงาน เริ่มแบ่งส่วนประกอบของภาพในแต่ละส่วน ลงสีจากระยะด้านหลังก่อนแล้วจึงลงสีระยะด้านหน้า และเก็บรายละเอียดของพื้นหลัง เน้นน้ำหนักและเส้นให้คมชัด เพื่อผลักระยะของรูปทรงให้ชัดเจน

3. การลงสีเก็บรายละเอียดเพิ่มเติมของภาพทั้งหมดเพื่อให้ภาพดูสมบูรณ์ขึ้น

ก.

ข.

ค.

รูปที่ 1 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน

ก. แบบร่างภาพด้วยดินสอสีไม้

ข การลงสีรองพื้นและแบ่งลงสีทีละส่วน

ค. การลงสีเก็บรายละเอียดให้สมบูรณ์

การดำเนินการสร้างสรรค์โดยการทำเป็นขั้นตอน ทำให้การสร้างสรรค์ผลงานดูมีระเบียบแบบแผน ผู้วิจัยเห็นปัญหาและแก้ปัญหาในส่วนต่าง ๆ ตั้งแต่การร่างภาพให้คล้ายต้นแบบเพื่อให้มีความสมดุภายในภาพ และการลงสีเพื่อให้ได้สีที่ต้องการมิติของภาพส่วนต่าง ๆ ที่บกพร่อง จะถูกปรับใช้และแก้ไขในผลงานชิ้นต่อไปเพื่อให้ได้ผลงานที่สมบูรณ์

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลและสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมพระอุมาในรูปแบบอุดมคติที่สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทยใน 4 ภูมิภาค ผลการวิจัย มีดังนี้

ผลงานสร้างสรรค์ในชั้นที่ 1 : มหาเคารีเทวีศรีอุตร

รูปที่ 2 ชื่อผลงาน : มหาเคารีเทวีศรีอุตร

ขนาด 180 x 150 เซนติเมตร เทคนิค : สีน้ำมันบนผ้าใบ

ด้านเนื้อหา พระมหาอุมาเทวีปางมหาเคารี เป็นปางประทานพรให้สาวกประสบแต่ความสุขสวัสดิ์มงคล เป็นปางที่ให้ความอุดมสมบูรณ์ เป็นเจ้าแม่แห่งัญชาติ ประทับบนหลังโคนนที มีใบหน้าที่สวย ยิ้มแย้มอ่อนโยน เปรียบได้กับบุคลิกของผู้หญิงในภาคเหนือ ซึ่งมีลักษณะตรงกับพระมหาเคารี นอกจากนี้สภาพภูมิประเทศของภาคเหนือที่มีความอุดมสมบูรณ์ และเขียวสงบ จึงให้พระอุมาเทวีปางมหาเคารีสวมใส่อาภรณ์เครื่องประดับ และถือเครื่องสักการบูชาของภาคเหนือ เช่น ชันโตกที่มีหมากพลูซึ่งเป็นของไหว้ เหล้าขาว ขนนกยูงสีขาว ดอกกาสะลองซึ่งเป็นดอกไม้ประจำภาคเหนือ เป็นต้น

ด้านรูปทรง มีความโดดเด่นในรูปทรงอิสระ คือรูปทรงของสตรีระมนุษย์ เป็นร่างของพระอุมา ที่ประทับบนหลังพระโค และรูปวงกลม แสดงให้เห็นถึงความเป็นจักรวาล เนื่องจากพระอุมาได้ขึ้นชื่อว่าเป็นพระแม่แห่งจักรวาลทั้งปวง และรูปทรงของธรรมชาติบริเวณด้านล่างของภาพทำให้ภาพสมบูรณ์มากขึ้น

ด้านเทคนิค เป็นการใช้สีน้ำมันบนผ้าใบ ลงสีเทาให้ทั่วทั้งผ้าใบก่อน จากนั้นลงสีส่วนต่าง ๆ โดยเริ่มทำจากระยะหลังมาหน้า ลงภาพรวมไว้ทั้งภาพ จากนั้นจึงค่อยเพิ่มเติมรายละเอียดของภาพ ส่วนโทนสีภาพจะใช้สีโทนเย็น เพื่อให้รู้สึกมีความสงบ และเยือกเย็น

ปัญหาในการสร้างสรรค์ผลงานในขั้นที่ 1 คือ สรีระของมนุษย์ยังไม่สมดุล การใช้สีขาดการผลัดกระยะ ในช่วงของแขนที่ออกมา แสงและเงายังไม่มีความชัดเจน เนื่องจากผลงานต้องลงพื้นที่เป็นแสงเงาสีขาวดำก่อน และเพิ่มสีเข้าไปเป็นชั้นตามลำดับ การแก้ปัญหาคือ กำหนดขอบเขตของวัตถุของแสงและเงาให้ชัดเจน ใช้สีที่เข้มมาเพิ่มเงาและใช้สีสว่างเพิ่มเป็นแสง โดยอ้างอิงสีมาจากสีของวัตถุนั้น ๆ ระยะของงานมีการลดทอนในส่วน of รายละเอียดด้านหลัง มีการใช้สีเทาและดำ เพื่อทำให้งานดูลึก และลดรายละเอียดของพื้นหลังเพื่อให้ภาพดูมีระยะ

ผลงานสร้างสรรค์ในขั้นที่ 2 : กุชมันตานุภาพเทวี

รูปที่ 3 ชื่อผลงาน : กุชมันตานุภาพเทวี

ขนาด 180 x 150 เซนติเมตร เทคนิค : สีน้ำมันบนผ้าใบ

ด้านเนื้อหา กุชมันตานุภาพเทวี เป็นปางที่มีรัศมีเปล่งปลั่งในสถานะผู้สร้างจักรวาล ภายสีทอง เป็นปางที่สร้างจักรวาลด้วยการยืมเพียงครั้งเดียว ประทับบนหลังเสือ เป็นแสงอาทิตย์ให้กับสุริยเทพ และเป็นปางที่สร้างพระตรีมูรติ ให้ความเจริญรุ่งเรือง มั่งคั่ง จึงสอดคล้องกับภาคกลางที่มีกรุงเทพฯ เป็นเมืองหลวง เมืองที่เจริญรุ่งเรือง มหานครที่ไม่เคยหลับใหล แสงสีที่ให้ความสว่างไสว มีชีวิตและกิจกรรมของผู้คนที่ไม่หยุดนิ่ง พระ

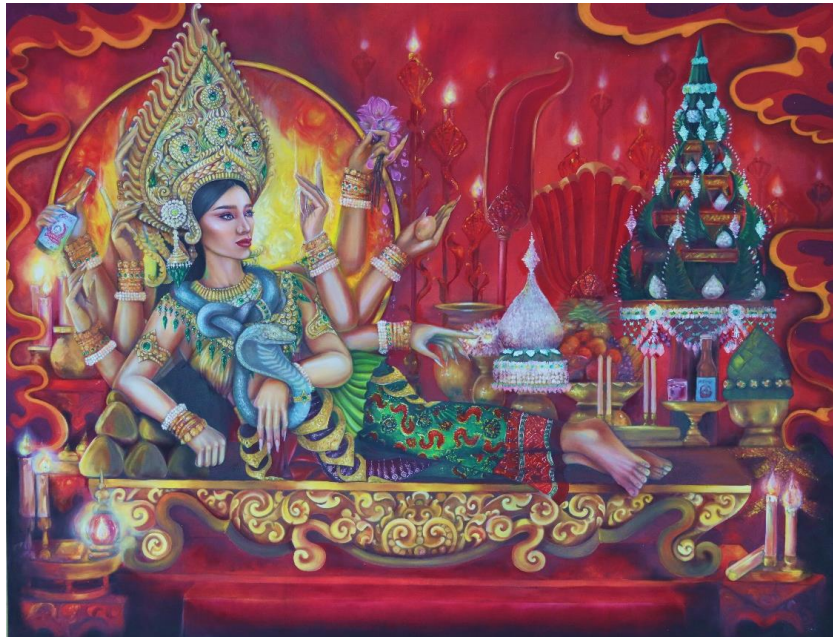
อุมาสวมาอาภรณ์แบบยุครัตนโกสินทร์ สมัยรัชกาลที่ 5 พร้อมเครื่องประดับเพชรพลอย และเครื่องเซ่นไหว้ที่มีความร่วมสมัยมากขึ้น เช่น ถาดเครื่องเซ่นไหว้ มาลัยดาวเรือง น้ำอ้อย และขนมทองหยิบทองหยอด เป็นต้น

ด้านรูปทรง มีความโดดเด่นในรูปทรงอิสระที่เป็นส่วนประกอบของรูปทรงเสื้อ ร่างของพระอุมาที่ประทับบนหลังเสือ ลวดลายผ้าและรูปทรงอิสระของต้นไม้ที่อยู่บริเวณก้นหิน มีการใช้รูปวงกลมไว้บริเวณด้านหลังพระอุมา เป็นสัญลักษณ์ถึงความเป็นจักรวาล เนื่องจากพระอุมาได้ขึ้นชื่อว่าเป็นพระแม่แห่งจักรวาลทั้งปวง และมีของสักการะที่มีความเป็นปัจจุบันเพิ่มมากขึ้น

ด้านเทคนิค เป็นการใช้น้ำมันบนผ้าใบ ลงสีเทาให้ทั่วทั้งผ้าใบก่อน จากนั้นลงสีส่วนต่าง ๆ โดยทำจากระยะหลังมาหน้า ลงเป็นภาพรวมไว้ทั้งภาพ จากนั้นจึงค่อยเพิ่มเติมรายละเอียดของภาพ ในส่วนโทนสีภาพจะใช้สีโทนร้อน คู่สีม่วงและสีส้ม เพื่อให้รู้สึกถึงความเคลื่อนไหว สว่างไสวและไม่มีวันดับ และสีของรูปทรงดอกไม้ที่มีขนาดและการทับซ้อนกันมากขึ้น

ปัญหาในการสร้างสรรค์ผลงานในขั้นที่ 2 คือ การกลืนกันของระยะพื้นหลังกับวัตถุระยะหน้า ทำให้ระยะหน้าไม่โดดเด่น มีความอืดอาด อาจเพราะสีพื้นหลังที่มีความรุนแรง และการถูกบีบอัดด้วยรูปทรงพื้นหลัง ทำให้พระอุมาและเสือไม่มีโครงสร้างชัดเจน และขาดน้ำหนักเข้ม จึงแก้ปัญหาด้วยการเพิ่มสีของพระอุมาและเสือให้มีความเข้มมากขึ้น และใช้สีเข้มสร้างรายละเอียดของขนเสือ ส่วนที่ไม่มีระยะได้มีการแทรกสีของบรรยากาศเข้าไปในวัตถุนั้น ๆ เพื่อให้วัตถุกกลมกลืนและมีระยะขึ้น และสัดส่วนใบหน้าของพระอุมายังไม่สัมพันธ์กับช่วงลำตัว จึงแก้ไขด้วยการขยับใบหน้าให้สัมพันธ์กับลำตัว และปรับการไล่สีน้ำหนักส่วนใบหน้าให้กลมกลืนขึ้น

ผลงานสร้างสรรค์ในขั้นที่ 3 : กาละราตรีทศอิสาน

รูปที่ 4 ชื่อผลงาน : กาละราตรีทศอิสาน

ขนาด 150 x 195 เซนติเมตร เทคนิค : สีน้ำมันบนผ้าใบ

ด้านเนื้อหา พระอุมาปางกาละราตรีที่มีผิวดำ เป็นปางที่มีความดูร้าย ภายสีดำ ลมหายใจเป็นไฟ ภายใต้โบหน้าที่สวย พระเศียรยาวสยาย สร้อยคอของพระแม่กาลิจะสว่างเป็นสีเงิน เปรียบได้ดั่งสีแห่งสายฟ้าฟาด มีความกล้าหาญ เป็นปางสูงสุดของพระอุมา เป็นผู้ทำลายความโง่เขลา และเป็นผู้อยู่เหนือกาลเวลา สุขุมน่าค้นหา ภายใต้โบหน้าที่สวย ทำให้นึกถึงผู้หญิงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีความกล้าหาญ เข้มแข็งและเด็ดเดี่ยว และอารมณ์ของปางนี้มีความคล้ายคลึงกับนางอัปสร จึงได้เลือกปางนี้ไว้ที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือหรือภาคอีสาน โดยนำเสนอในรูปแบบอารมณ์ของอีสานได้ และเครื่องสักการะของภาคอีสาน เช่น บายศรี ซึ่งเป็นจุดเด่นของภาคอีสาน เหล้าขาว ผลไม้ พืชศตต่าง ๆ

ด้านรูปทรง ความโดดเด่นในรูปทรงอิสระ คือรูปทรงของสตรีระมนุษย์ เป็นร่างของพระอุมาที่มีสัตว์ข้างกายคืองู สวมอารมณ์อัปสรแบบอีสานได้ และรูปร่างวงกลม แสดงให้เห็นถึงความเป็นจักรวาล เนื่องจากพระอุมาได้ขึ้นชื่อว่าเป็นพระแม่แห่งจักรวาลทั้งปวง และความโดดเด่นของผลงานชิ้นนี้ คือ การประยุกต์เครื่องประดับและสร้างรูปทรงของงูให้กลมกลืนกับเครื่องประดับ ประกอบกับของสักการะที่มีความเป็นอีสานอย่างชัดเจน คือบายศรี ทำให้นึกถึงภาคอีสานได้ง่ายยิ่งขึ้น และมีการใช้รูปทรงของตั่งนั่งแกะลายไทยมาประยุกต์ทำรูปทรงโดยรวมมีความกลมกลืนกัน

ด้านเทคนิค เป็นการใช้สีน้ำมันบนผ้าใบ ลงสีเทาให้ทั่วทั้งผ้าใบก่อน จากนั้นลงสีส่วนต่าง ๆ โดยทำจากระยะหลังมาหน้า ลงเป็นภาพรวมไว้ทั้งภาพ จากนั้นค่อย ๆ เพิ่มเติมรายละเอียดของภาพ ในส่วนของโทนสีของภาพจะใช้สีโทนร้อน เพื่อให้รู้สึกถึงความดุดันและน่าค้นหา

ปัญหาในการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 3 คือ การขาดรายละเอียดของพื้นที่ระยะหลัง มิติระยะหลังมีลักษณะแบน ไม่ลึก จึงแก้ปัญหาด้วยการเพิ่มสีเพื่อผลักระยะด้วยโทนสีแดงอ่อน โดยอ้างอิงขนาดและตำแหน่งจากการสะท้อนของเทียน และสีขาวจากควันปลายเทียน เพิ่มจำนวนเชิงเทียนและขนาดที่ทับซ้อนกันมากขึ้น และใช้สีส้มทำให้วัตถุข้างหลังดูกลม ดูลึกกลับและมีมิติ เพิ่มความชัดของวัตถุระยะหน้าขึ้นมาตามลำดับ และได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญในการเพิ่มเชิงเทียนด้านล่างของระยะหน้าเพื่อให้สอดคล้องและลดความเด่นของเชิงเทียนระยะหลัง เพิ่มความคมชัดของลวดลายไม้ที่ตั่งนั่งในระยะหน้าเพื่อให้งานมีมิติขึ้น

ผลงานสร้างสรรค์ในชั้นที่ 4 : พรหมจารีนิเทวีศรีทักษิณ

รูปที่ 5 ชื่อผลงาน : พรหมจารีนิเทวีศรีทักษิณ

ขนาด 150 x 180 เซนติเมตร เทคนิค : สีน้ำมันบนผ้าใบ

ด้านเนื้อหา ปางพรหมจารีนิ เป็นปางที่พระอุมาเทวีออกมาเพื่อบำเพ็ญตบะ เพื่อบูชาพระศิวะ กระทั่งเป็นที่พอพระทัยจึงวิวาห์ด้วย จิตใจที่เย็นสงบจากการบำเพ็ญเพียร จึงเปรียบเสมือนทะเลที่มีความเงียบ สงบ นิ่งในเวลากลางคืน ปางนี้มีทรงถือคนโทใส่น้ำ สอดคล้องกับภาคใต้ที่มีสภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่ติดทะเล ผู้คนมีความผูกพันกับสายน้ำ จึงเชื่อมโยงระหว่างคนโทน้ำกับทะเล โดยนำเสนออารมณ์ที่เป็นชุดโนรา ศิลปะการแสดงพื้นบ้านที่เป็นเอกลักษณ์ของภาคใต้

ด้านรูปทรง ความโดดเด่นในรูปทรงอิสระ สร้างรูปทรงปรากฏการณ์หรือพลังธรรมชาติให้มีมวลแทนรูปทรงพาหนะสัตว์ และใช้ลายศิลปะไทยในส่วนของปลายคลื่นแสดงถึงความสวยงามของพลังธรรมชาติ พระอุมาสวมอารมณ์โนราภาคใต้ มีรูปวงกลมอยู่ด้านหลัง แสดงให้เห็นถึงความเป็นจักรวาล รวมถึงรูปทรงของสักการะที่มีความเป็นภาคใต้ เช่น ขนมหูลา ผ้าเจ็ดสี และขนมหาน

ด้านเทคนิค เป็นการใช้สีน้ำมันบนผ้าใบ ลงสีเทาทั่วทั้งผ้าใบ จากนั้นลงสีส่วนต่าง ๆ โดยทำจากระยะหลังมาหน้า ลงเป็นภาพรวมไว้ทั้งภาพ จากนั้นจึงค่อยเพิ่มเติมรายละเอียดของภาพ ในส่วนโทนสีของภาพจะใช้สีโทนเย็น สีนํ้าเงินเข้มเพื่อให้รู้สึกถึงพลังของธรรมชาติ

ปัญหาในการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 4 คือ เปลี่ยนสีผิวเป็นผิวสีเข้มเครื่องประดับโทนร้อนที่ติดกับพื้นหลังโทนเย็น และการใช้คลื่นน้ำแทนสัตว์ที่เป็นพาหนะแตกต่างจากผลงานที่ผ่านมาซึ่งใช้ปรากฏการณ์หรือพลังธรรมชาติทำให้เกิดรูปทรง การใช้โทนสีน้ำเงินเข้มเพื่อเพิ่มความหนักแน่น และเสริมความเข้มแข็งของรูปทรงอิสระ รวมถึงใช้สีเขียว สีฟ้า สีขาว เพื่อทำให้งานมีจุดเด่นและจุดรอง

สรุปและการอภิปรายผลการวิจัย

บทความวิจัยเรื่อง จิตรกรรมพระอุมาในรูปแบบอุดมคติ ได้รับแรงบันดาลใจจากการนับถือพระศรีอุมาเทวีหรือพระอุมาในอินเดียและในประเทศไทย อีกทั้งประสบการณ์ของผู้วิจัยที่มีความศรัทธาในพระอุมา ได้จัดรวบรวมข้อมูลเรื่องราวที่เกี่ยวกับพระอุมาผ่านการบอกเล่า สอบถาม หาข้อมูล พบว่าการนับถือพระอุมาในอินเดียมีรากฐานความเชื่อจากการบูชาพระแม่แห่งความอุดมสมบูรณ์ ตั้งแต่ชาวอารยันเข้ามาตั้งรกรากในแผ่นดินอินเดีย โดยจัดคติความเชื่อเกี่ยวกับเทพเจ้าของตนเองหรือท้องถิ่นของตนเอง ในดินแดนไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ศิลปกรรมที่ระบุได้ว่าเกี่ยวข้องกับพระอุมา เริ่มปรากฏครั้งแรกในสมัยอิทธิพลศิลปะเขมร เช่น ประติมากรรมรูปเคารพพระอุมาสลักจากศิลา ที่อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้วและที่ปราสาทหินพนมรุ้ง จังหวัดบุรีรัมย์ ประติมากรรมรูปเคารพพระอุมาสลักจากหินทรายที่ปราสาทพนมวัน อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

ผู้วิจัยนำข้อมูลเหล่านี้มาเรียบเรียงลำดับขั้นตอนในการเล่าเรื่อง ผสมผสานกับจินตนาการของผู้วิจัยนำเสนอผ่านผลงานจิตรกรรม เพื่อให้ผู้ที่รับชมผลงานได้เห็นถึงความงดงามของรูปเคารพของพระอุมา ผ่านพระอุมาในอุดมคติของผู้วิจัยทั้ง 4 ภูมิภาค สิ่งที่คล้ายคลึงกันในทุกภูมิภาคคือจุดประสงค์ของการบูชาองค์พระอุมา โดยมุ่งเน้นไปที่การบูชาเพื่อเสริมดวงความรักและเสริมดวงการงาน และบทสวดที่เหมือนกัน ของที่นำมาสักการบูชาทั้งอาหารและดอกไม้ รูป มีความใกล้เคียงกัน เพราะมีข้อกำหนดที่ว่าดอกไม้ที่นำมาถวายควรมีสีเหลือง และสีแดง อาหารควรไม่มีกลิ่นฉุนและไม่ทำมาจากเนื้อสัตว์ หรือการงดนำของคาว ขนมที่มีรสชาติดม ในด้านรูปแบบการจัดเครื่องสักการบูชา อาจมีการอ้างอิงมาจากแต่ละพื้นที่ เช่น ใส่พานสีทองแบบภาคกลาง หรือแบบขันโตกทรงสูงแบบภาคเหนือ และสุดท้ายรูปแบบของ พระอุมาเชื่อมโยงกับบริบททางวัฒนธรรมของสังคมไทย ในภูมิภาคต่าง ๆ สร้างพระอุมานุ่งห่มอาภรณ์ที่เป็นลวดลายประจำท้องถิ่นของแต่ละภูมิภาคในประเทศไทย แทนการสวมผ้าสาหรี่ การศึกษาข้อมูลปวงต่าง ๆ ของพระอุมา เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทยในภาคต่าง ๆ ใบหน้าของพระอุมาที่มีการอ้างอิงจากลักษณะใบหน้าของหญิงสาวในแต่ละภาค และการสร้างสัญลักษณ์ความเชื่อความศรัทธาพระอุมา ผ่านรูปทรงอิสระและบรรยากาศของสีตามหลักองค์ประกอบศิลป์ ผู้วิจัยได้คาดหวังว่า ผลงานจิตรกรรมพระอุมาในรูปแบบอุดมคติ จะทำหน้าที่สำคัญอย่างหนึ่งของศิลปะ คือเผยแพร่จินตนาการของพระอุมาผ่านอุดมคติของผู้วิจัย เพื่อให้ผู้ศรัทธาที่ได้ชมผลงานชุดนี้เกิดแง่คิด และประทับใจในความงดงามของพระอุมาที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมในสังคมไทย

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยและสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมพระอุมาในรูปแบบอุดมคติ สามารถเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมแบบอุดมคติและแบบเหนือจริง หรือผู้ที่สนใจผลงานที่เกี่ยวกับคติความเชื่อและศรัทธาพระศรีมหาอุมาเทวีที่ถ่ายทอดผ่านงานจิตรกรรม การสร้างสัญลักษณ์ รูปทรง เทคนิคการระบายสีให้สัมพันธ์กับความหมายของเนื้อหา สามารถนำมาปรับใช้และเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงาน ผู้ที่สนใจจะค้นคว้าเพื่อสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบของผลงานชุดนี้ ควรศึกษาจากสิ่งที่ตนเองสนใจ และประทับใจหรือสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวมากที่สุด เพื่อก่อให้เกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน ศึกษาจากภาคสนาม การลงพื้นที่เพื่อหาข้อมูลสำรวจจากบริบทในพื้นที่นั้น ๆ และสภาพแวดล้อมที่มีอยู่รอบตัว เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ได้ตามความเหมาะสม ด้านเทคนิคการสร้างสรรค์ผลงาน สามารถนำความรู้จากศิลปะในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงเทคนิคของต่างประเทศมาใช้ เพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ในการสร้างสรรค์ผลงาน และยังเป็นการสร้างเอกลักษณ์ของผู้วิจัยด้วย อย่างไรก็ตามการนำเสนอเรื่องราวที่เน้นด้านความเชื่อ จำเป็นต้องคำนึงถึงความถูกต้องเหมาะสม ไม่ลบหลู่ต่อความเชื่อความศรัทธา เพื่อนำมาสร้างเป็นแรงบันดาลใจและแนวคิดในการวิจัยและการสร้างสรรค์ผลงานต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กริช ตาวิน. (2560). พระอุมา. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

เนื่ออ่อน ขวัญทองเขียว. (2559). ความเชื่อและรูปแบบงานศิลปกรรมพระศรีอุมาเทวีในประเทศไทย. วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร, 36(2), 37 - 56.

ปาณิสรา มีแสง. (2556). ศึกษาแนวคิดเรื่องเทพารักษ์ในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู กับเทพ อารักษ์ในพุทธศาสนาเถรวาท. [วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย].

สุกัญญา ประเสริฐศรี. (2551). เทศกาลนพวราตรีวัดพระศรีมหาอุมาเทวี: การศึกษาพิธีกรรมและความเชื่อ. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ].

การศึกษาความพึงพอใจผู้ใช้งานที่มีต่อการพัฒนาระบบจักรวาลนฤมิต

พิพิธภัณฑ์ผ้าโบราณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

A STUDY OF SATISFACTION OF USERS ON METAVERSE DEVELOPMENT OF
ANCIENT TEXTILE MUSEUM AT SURINDRA RAJABHAT UNIVERSITYพีรวัส อินทวิ¹, วิจิตรา โพธิสาร^{1,*}, สยาม ระโส¹, วณมพร พาหะนิชย์¹, ชัชวาล สนิทสันเทียะ¹,พิพัฒน์ วิถี¹, สมชาย มิถุนดี¹, เอกราช สร้อยจิตร¹ และ อนุชา ถือสมบัติ¹Peerawas Intawee¹, Wijittra Potisarn^{1,*}, Sayam Raso¹, Wanomporn Pahanich¹, Chatchawan Sanitsanthia¹,Phiphat Withee¹, Somchai Mitundee¹, Aegkarad Soijit¹ and Anucha Thuesombut¹

(Received: 16 Feb., 2024; Revised: 17 Mar., 2024; Accepted: 26 Mar., 2024)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบจักรวาลนฤมิต พิพิธภัณฑ์ผ้าโบราณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ และเพื่อศึกษาความพึงพอใจผู้ใช้งานที่มีต่อการพัฒนาระบบจักรวาลนฤมิต พิพิธภัณฑ์ผ้าโบราณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชาความงามของชีวิต ปีการศึกษา 2/2566 จำนวน 30 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1.ระบบจักรวาลนฤมิต พิพิธภัณฑ์ผ้าโบราณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ซึ่งพัฒนาโดยใช้กระบวนการระดมความคิดจากผู้เชี่ยวชาญและบุคลากรสำนักศิลปะและวัฒนธรรม รวมจำนวน 12 ท่าน ใช้ขั้นตอนการพัฒนา ระบบโดย ADDIE และ 2.แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า ระบบจักรวาลนฤมิตที่พัฒนาขึ้น สามารถเข้าถึงได้ทางเว็บไซต์ สเปเชียลที่สร้างพื้นที่การใช้งานภายนอกอาคาร และมีลิงก์เชื่อมโยงเว็บไซต์ภายนอกเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ส่วนภายในอาคารมีองค์ความรู้เรื่องผ้าและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับผ้าโบราณ จำนวน 25 รายการ วัตถุที่อยู่ในอาคารเป็นรูปแบบโมเดลสามมิติ และภาพถ่าย มีเสียงเพลงบรรเลง ตัวละครสามารถเคลื่อนไหวผ่าน คีย์บอร์ด เมาส์ หรือชุดอุปกรณ์แว่นวีอาร์ และมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใช้งาน เมื่อศึกษาความพึงพอใจผู้ใช้งานที่มีต่อการพัฒนาระบบจักรวาลนฤมิต พบว่า ระดับความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการพัฒนาระบบจักรวาลนฤมิตนี้จะส่งผลให้ผู้ใช้งานสามารถเข้าถึงเรียนรู้ได้ตลอดชีวิตผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และสร้างความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับผู้ใช้งานได้

คำสำคัญ: ระบบจักรวาลนฤมิต, พิพิธภัณฑ์ผ้าโบราณ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์¹ สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์¹ Office of Arts and Culture, Surindra Rajabhat University

* Corresponding author. E-mail: wijittrapo@srru.ac.th

Abstract

This research aimed to develop a metaverse of the ancient textile museum at Surindra Rajabhat University and to study users' satisfaction with the metaverse development of the ancient textile museum at Surindra Rajabhat University. The population and samples were 30 students who enrolled in the Beauty of Life course for the academic year 2/2023. They were obtained by purposive sampling that used research tools, including 1. the metaverse of the ancient textile museum at Surindra Rajabhat University and 2. questionnaires. The metaverse was developed through a brainstorming process from experts and personnel of the Office of Arts and Culture, a total of 12 people, using the system development process by ADDIE. The research data was analyzed using descriptive statistics including frequency, percentage, mean, and standard deviation. The research results found that the metaverse can be accessed through a Special.io website. The usable space area was on the outside and had external links for continuous learning. The inside building included 25 items of fabric knowledge and things related to ancient fabric. The objects in the building were 3D models and pictures. There was music and the character could move through the keyboard, mouse, or VR headset. Moreover, there was an interactive user and the metaverse. The study on users' satisfaction with the metaverse found that the overall level of satisfaction was at a high level. As a result of the development, the metaverse can help users access lifelong learning through the Internet network and promote pride in local wisdom for users.

Keywords: Metaverse, Ancient Textile Museum, Surindra Rajabhat University

บทนำ

ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการสร้างพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ดังจะเห็นได้จากการกำหนดเป็นพระราชบัญญัติ พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562 โดยได้ให้ความหมายของนวัตกรรมการศึกษา หมายถึง แนวคิด วิธีการ กระบวนการ สื่อการเรียนการสอน หรือการบริหารจัดการในรูปแบบใหม่ ซึ่งได้มีการทดลองและพัฒนาจนเป็นที่น่าเชื่อถือว่าสามารถส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน และการจัดการศึกษาได้ (ราชกิจจานุเบกษา, 2562: 102) จากการให้ความสำคัญดังกล่าวข้างต้นทำให้หลาย ๆ สถาบันการศึกษาได้มีการพัฒนานวัตกรรมการศึกษาขึ้นเพื่อให้ทันต่อยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากในปัจจุบัน

พิพิธภัณฑ์ผ้าโบราณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ได้ถูกจัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2549 ให้เป็นสถานที่ในการรวบรวมผ้าโบราณและผ้าที่ทอขึ้นเพื่อการเก็บรักษาและเพื่อจัดแสดง โดยมุ่งหวังเพื่อการอนุรักษ์ พื้นฟู รวบรวมข้อมูลทางด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับผ้าพื้นเมืองจังหวัดสุรินทร์ โดยสามารถเข้าชมผ่านทางเว็บไซต์ หอวัฒนธรรม (พิพิธภัณฑ์ผ้า) มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ (<https://museum.srru.ac.th>) อย่างไรก็ตาม

ด้วยการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยที่มีการทำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้าประยุกต์ใช้ ไม่ว่าจะเป็นภาคเศรษฐกิจ สังคม หรือการศึกษา ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้จะช่วยให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินชีวิต (เอสเอเอส, ม.ป.ป)

ระบบจักรวาลนฤมิต (Metaverse) เป็นเทคโนโลยีดิจิทัลอีกทั้งยังเป็นนวัตกรรมการศึกษาอย่างหนึ่งที่เหมาะสมต่อผู้เรียนในยุคปัจจุบัน ในงานวิจัยของ สุปราณี ชมจุมจัง (2566: 2980) กล่าวว่า ระบบจักรวาลนฤมิต คือ โลกเสมือนที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อเปิดให้ผู้คนได้เข้ามามีปฏิสัมพันธ์ และสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันได้ โดยในงานวิจัยของ รวิน ระวิวงศ์ (2565: 35) ที่กล่าวว่า เนื่องจากผู้สอนหรือหน่วยงานสถาบันการศึกษาสามารถสร้างประสบการณ์ที่ใกล้เคียงกับประสบการณ์จริงให้กับผู้เรียน นอกจากนี้ยังสามารถสร้างปฏิสัมพันธ์ของผู้ใช้งานแบบกลุ่มได้ ซึ่งในการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคดิจิทัลนี้ การศึกษาจึงมีแนวโน้มที่จะให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองมากขึ้น เช่น ฟิสิทัศน์ ศูนย์การเรียนรู้ ห้องสมุด เป็นต้น

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น งานวิจัยนี้จึงได้พัฒนาระบบจักรวาลนฤมิต ฟิสิทัศน์ผ้าโบราณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ขึ้น เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานผ้าโบราณที่มีอยู่ในฟิสิทัศน์ อันจะนำไปสู่เรียนรู้ได้ตลอดชีวิตและความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาระบบจักรวาลนฤมิต ฟิสิทัศน์ผ้าโบราณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจผู้ใช้งานที่มีต่อการพัฒนาระบบจักรวาลนฤมิต ฟิสิทัศน์ผ้าโบราณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยและพัฒนาโดยการประยุกต์ใช้แพลตฟอร์มที่ทันสมัยสู่การอนุรักษ์และสืบสานผ้าโบราณที่มีอยู่ในฟิสิทัศน์ผ้าโบราณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ดังนั้นกรอบแนวคิดงานวิจัย ดังรูปที่ 1

Input	Process	Output
ความต้องการของระบบ ประกอบด้วย เนื้อหาผ้าโบราณ (Content) ในฟิสิทัศน์ผ้าโบราณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ และขอบเขตการทำงานระบบจักรวาลนฤมิต (Function)	1. กระบวนการพัฒนาระบบแบบ ADDIE ประกอบด้วย การวิเคราะห์ระบบ (Analysis) การออกแบบระบบ (Design) การพัฒนาระบบ (Development) การติดตั้งระบบ (Implementation) และ การประเมินผล (Evaluation) 2. กระบวนการศึกษาความพึงพอใจผู้ใช้งานที่มีต่อระบบที่พัฒนาขึ้น	1. ระบบจักรวาลนฤมิต ฟิสิทัศน์ผ้าโบราณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ 2. ความพึงพอใจผู้ใช้งานที่มีต่อการพัฒนาระบบจักรวาลนฤมิต ฟิสิทัศน์ผ้าโบราณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
Outcome/Impact 1. มหาวิทยาลัยมีระบบจักรวาลนฤมิต ฟิสิทัศน์ผ้าโบราณ ที่เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยและผู้ใช้งานสามารถเข้าถึงเรียนรู้ได้ตลอดชีวิตผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต 2. ผู้ใช้งานระบบจักรวาลนฤมิต ฟิสิทัศน์ผ้าโบราณเกิดความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์		

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาความงามของชีวิต ปีการศึกษา 2/ 2566 จำนวน 30 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยนี้มีเครื่องมือในการวิจัย คือ ระบบจักรวาลนฤมิต พิพธิภัณฑ์ผ้าโบราณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ และแบบสอบถามศึกษาความพึงพอใจผู้ใช้งานที่มีต่อการพัฒนาระบบจักรวาลนฤมิต พิพธิภัณฑ์ผ้าโบราณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ มีการพัฒนาเครื่องมือในการวิจัยและหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

2.1 ระบบจักรวาลนฤมิต พิพธิภัณฑ์ผ้าโบราณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ มีขั้นตอนในการพัฒนาระบบ ดังนี้

การวิเคราะห์ระบบ (Analysis) ใช้กระบวนการระดมความคิด (Brainstorming) เพื่อหาขอบเขตของระบบจักรวาลนฤมิต โดยผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถด้านระบบจักรวาลนฤมิต จำนวน 4 ท่าน และบุคลากรสังกัดสำนักศิลปะและวัฒนธรรม จำนวน 8 ท่าน ร่วมกันวิเคราะห์ความต้องการและการออกแบบระบบ (Design) ทั้งภายในและภายนอกอาคารพิพธิภัณฑ์ผ้าโบราณ มีขอบเขตของระบบ ดังนี้ 1.วัตถุเป็นโมเดลสามมิติทั้งภายในและภายนอกอาคารพิพธิภัณฑ์ 2.มีองค์ความรู้เรื่องผ้าและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับผ้าโบราณ 25 รายการ 3.มีลิงก์เชื่อมโยงไปเว็บไซต์ภายนอก 4.ภายในอาคารมีชั้นวาง ตู้ในผ้า สำหรับแสดงชิ้นงาน และสามารถเพิ่มชิ้นงานได้ในอนาคต สำหรับการพัฒนาระบบ (Development) ดำเนินการพัฒนาด้วยแพลตฟอร์มของ Spatial.io สร้างโมเดลสามมิติอาคารพิพธิภัณฑ์ที่เสมือนกับภาพจริง สำหรับบริเวณภายนอกอาคารได้สร้างโมเดลที่เป็นสภาพแวดล้อมเป็นลานกว้าง เพื่อให้เป็นจุดนัดหมาย หรือทำกิจกรรมก่อนที่จะเข้าไปเยี่ยมชมอาคาร เตรียมลิงก์เชื่อมโยงภายนอก จากนั้นดำเนินการลงทะเบียนใช้งานด้วยบัญชีกูเกิล (Google) เชื่อมต่อ Spatial.io ทำการติดตั้งระบบ (Implementation) วางโมเดลที่สร้างไว้ไปติดตั้งยังจุดต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกอาคาร เมื่อวางโมเดลจนครบแล้ว จึงทำการเผยแพร่เพื่อการประเมินผล (Evaluation) ต่อไป (เกณฑ์การแปลผล ดูหัวข้อ 4.การวิเคราะห์ข้อมูล)

2.2 แบบสอบถามการศึกษาความพึงพอใจผู้ใช้งานที่มีต่อการพัฒนาระบบจักรวาลนฤมิต พิพธิภัณฑ์ผ้าโบราณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ประสบการณ์การใช้งานระบบจักรวาลนฤมิต และอุปกรณ์ที่นิยมใช้งานระบบจักรวาลนฤมิต ตอนที่ 2 ประสิทธิภาพระบบจักรวาลนฤมิต จำนวน 8 ข้อ และความพึงพอใจผู้ใช้งานที่มีต่อการพัฒนาระบบจักรวาลนฤมิต พิพธิภัณฑ์ผ้าโบราณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ จำนวน 12 ข้อและตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะการบริการระบบจักรวาลนฤมิต

จากข้อ 2.1 และ 2.2 ดำเนินการหาคุณภาพของเครื่องมือด้วยการหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญด้านระบบจักรวาลนฤมิต จำนวน 3 ท่าน เพื่อให้ได้ระบบจักรวาลนฤมิตตามขอบเขตที่กำหนดไว้ และแบบสอบถามที่สอดคล้องกับการใช้งานระบบจักรวาลนฤมิต ผลการหาความเที่ยงตรง มากกว่า 0.50 ถือว่าใช้ได้ จากนั้นดำเนินการแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และจัดทำเป็นแบบสอบถามออนไลน์ก่อนนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชาความงามของชีวิต ปีการศึกษา 2/ 2566 จากอาจารย์ประจำรายวิชา โดยใช้ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ในการเข้าถึงระบบจักรวาลนฤมิต จากนั้นนำเสนอวิธีการเข้าใช้งานและให้กลุ่มตัวอย่างทดลองเข้าใช้งานเป็นระยะเวลา 30 นาที ดำเนินการส่งแบบสอบถามออนไลน์ให้กับกลุ่มตัวอย่าง และให้เวลาในการทำแบบสอบถาม 10 นาที

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยนี้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทำการแปลผลค่าเฉลี่ยของประสิทธิภาพและความพึงพอใจโดยใช้เกณฑ์ลิเกิร์ต ได้แก่ 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับมาก 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับปานกลาง 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับน้อย และ 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2554: 103)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาระบบจักรวาลนฤมิต พิพิธภัณฑ์ผ้าโบราณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

การพัฒนาระบบจักรวาลนฤมิต มีขอบเขตและฟังก์ชันการทำงาน ประกอบด้วย ระบบจะต้องมีพื้นที่การใช้งานทั้งภายนอกอาคารและภายในอาคาร ภายนอกอาคารจะต้องมีลิงก์เชื่อมโยงเว็บไซต์ภายนอก ได้แก่ เว็บไซต์สำนักศิลปะและวัฒนธรรม เว็บไซต์วารสารศิลปะและวัฒนธรรมกลุ่มแม่น้ำมูล และเว็บไซต์บทเรียนออนไลน์พิพิธภัณฑ์ผ้าโบราณของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม ภายในอาคารจะต้องมีองค์ความรู้เรื่องผ้าและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับผ้าโบราณที่ถูกจัดเก็บไว้ในตู้และชั้นวาง จำนวนทั้งสิ้น 25 รายการ ซึ่งต้องออกแบบทั้งโมเดลสามมิติและสองมิติ สามารถใช้ภาพถ่ายได้ นอกจากนี้ภายในอาคารจะต้องมีเสียงเพลงบรรเลง และมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้งาน

ผลการพัฒนาระบบสามารถเข้าถึงผ่านทางเว็บไซต์ Spatial ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มที่ให้บริการระบบจักรวาลนฤมิต โดยพิพิธภัณฑ์ผ้าโบราณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ สามารถเข้าถึงผ่านทางเว็บไซต์ Spatial ผ่าน URL ดังนี้ <https://www.spatial.io/s/Culture-SRRU-6527962f28d9069eddc31992> และสามารถเคลื่อนไหวตัวละครผ่านคีย์บอร์ด เมาส์ หรือชุดอุปกรณ์แว่นวีอาร์ ดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 การใช้งานระบบจักรวาลนฤมิตด้วยชุดอุปกรณ์แว่นวีอาร์

จากรูปที่ 1 สามารถเข้าถึงระบบจักรวาลนฤมิตด้วยชุดอุปกรณ์แว่นวีอาร์ ซึ่งจะทำให้ผู้ใช้งานได้สัมผัสโลกเสมือนจริง เหมือนกำลังเดินอยู่ในพิพิธภัณฑ์ผ้าโบราณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

1.1 ผลการออกแบบภายนอกอาคาร

ผลการวิจัย ดังรูปที่ 2

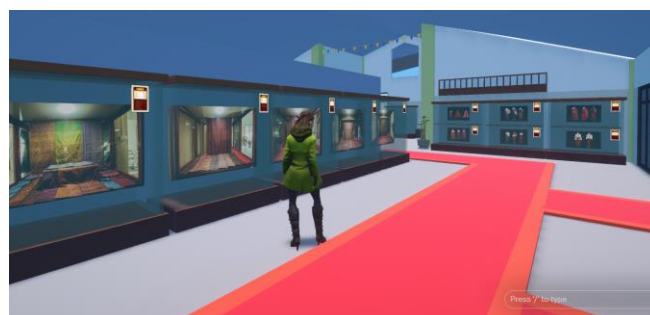

รูปที่ 2 การออกแบบภายนอกอาคาร

จากรูปที่ 2 ภายนอกอาคารจะมีเวทีกลาง และลิงก์เชื่อมโยงภายนอกไปยังเว็บไซต์วารสารศิลปะและวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำมูลและเว็บไซต์พิพิธภัณฑ์ 360 องศา และพบว่าระบบสามารถเพิ่มลิงก์เชื่อมโยงไปเว็บไซต์ภายนอกระบบได้อีก

1.2 ผลการออกแบบภายในอาคาร

ผลการวิจัย ดังรูปที่ 3

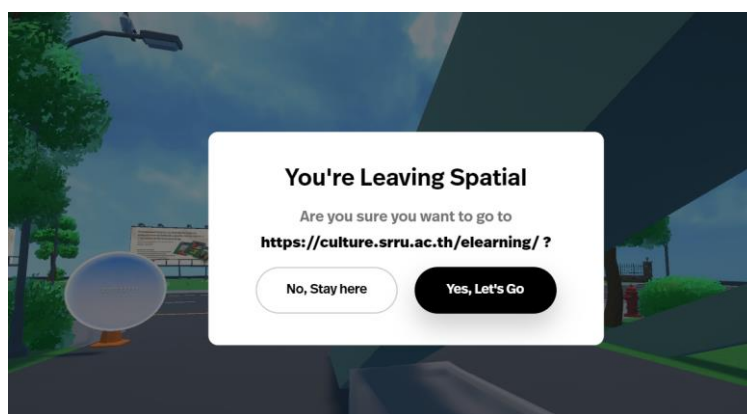

รูปที่ 3 การออกแบบภายในอาคาร

จากรูปที่ 3 พบว่า สามารถเดินดูองค์ความรู้เรื่องผ้าและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับผ้าโบราณที่ถูกจัดเก็บไว้ในตู้และชั้นวาง จำนวนทั้งสิ้น 25 รายการ ประกอบด้วย (1) กลุ่มเครื่องดนตรีไทย (2) กลุ่มพระพุทธรูปโบราณ (3) กลุ่มเครื่องมืออุปกรณ์การทอผ้า ตู้ 1 (4) กลุ่มเครื่องมืออุปกรณ์การทอผ้า ตู้ 2 (5) กลุ่มเครื่องทองสำริด ชุดพาน เสียนหมากพลู (6) ชุดการแสดงพื้นเมือง (7) กลุ่มผ้าไหม ตู้ 1 (8) กลุ่มผ้าไหม ตู้ 2 (9) กลุ่มผ้าไหม ตู้ 3 (10) กลุ่มผ้าไหม ตู้ 4 (11) กลุ่มผ้าไหม ตู้ 5 (12) กลุ่มผ้าสร่งชาย (13) ผ้าไหมและเครื่องหวาย (14) กลุ่มผ้าไหมสไบ ผ้าคลุมไหล่ ผ้าพันคอ (15) กลุ่มผ้าคัมภีร์ (16) กลุ่มผ้าในกลุ่มชาติพันธุ์เชื้อสายกวย ตู้ 1 (17) กลุ่มผ้าในกลุ่มชาติพันธุ์เชื้อสายกวย ตู้ 2 (18) กลุ่มผ้าในกลุ่มชาติพันธุ์เชื้อสายเขมร ตู้ 1 (19) กลุ่มผ้าในกลุ่มชาติพันธุ์เชื้อสายเขมร ตู้ 2 (20) กลุ่มผ้าในกลุ่มชาติพันธุ์เชื้อสายเขมร ตู้ 3 (21) กลุ่มผ้าในกลุ่มชาติพันธุ์เชื้อสายเขมร ตู้ 4 (22) กลุ่มผ้าในกลุ่มชาติพันธุ์เชื้อสายลาว (23) กลุ่มผ้าไหมมัดหมี่ (24) กลุ่มผ้าปุมโบราณ และ (25) กลุ่มฟืมและลายผ้าโบราณเขียวสโม

1.3 ผลการเชื่อมโยงไปเว็บไซต์ภายนอก

ผลการวิจัย ตัวอย่างการเชื่อมโยงไปเว็บไซต์ภายนอก ระบบ ดังรูปที่ 4

รูปที่ 4 การเชื่อมโยงไปเว็บไซต์ภายนอก

จากรูปที่ 4 พบว่า ระบบจักรวาลนฤมิต พิพิธภัณฑสถานผ้าโบราณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ สามารถเชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์ภายนอก ได้แก่ สำนักศิลปะและวัฒนธรรม (<https://culture.srru.ac.th/>) เว็บไซต์บทเรียนออนไลน์ พิพิธภัณฑสถานผ้าโบราณของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม (<https://culture.srru.ac.th/elearning/>) และเว็บไซต์วารสารศิลปะและวัฒนธรรมเล่มแม่ข่าย (<https://so07.tci-thaijo.org/index.php/acj>)

1.4 ผลการใช้งานระบบโดยกลุ่มตัวอย่าง

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลการใช้งานของกลุ่มตัวอย่าง บรรยายากาศการใช้งานในระบบจักรวาลนฤมิต มีผลการวิจัย ดังรูปที่ 5

รูปที่ 5 การใช้งานของกลุ่มตัวอย่าง

จากรูปที่ 5 พบว่า ระบบจักรวาลนฤมิตสามารถรองรับการทำงานเมื่อมีผู้ใช้งานเข้ามาใช้งานพร้อมกัน ผู้ใช้งานสามารถสื่อสารมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้งานด้วยกันผ่านทางช่องส่งข้อความ และข้อความเสียงจากผู้ใช้งาน สามารถใช้งานทั้งภายในและภายนอกอาคารพิพิธภัณฑ์ สามารถเรียนรู้รู้เรื่องผ้าและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับผ้าโบราณที่อยู่ในอาคารพิพิธภัณฑ์ สามารถเชื่อมโยงไปเว็บไซต์ภายนอกได้

1.5 ผลการศึกษาประสิทธิภาพระบบจักรวาลนฤมิต ดังข้อมูลในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาประสิทธิภาพระบบจักรวาลนฤมิต พิพิธภัณฑ์ผ้าโบราณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

รายการ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1. การเข้าถึงระบบจักรวาลนฤมิตมีความเร็วสูง และมีเสถียรภาพ	4.20	.76	มาก
2. การเข้าสู่ระบบจักรวาลนฤมิตมีการยืนยันตัวตนที่สะดวกก่อนการใช้งาน	4.10	.66	มาก
3. ระบบจักรวาลนฤมิตสร้างความปลอดภัยให้กับผู้ใช้งาน	4.03	.67	มาก
4. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างระบบจักรวาลนฤมิตและโลกแห่งความเป็นจริงผ่านอุปกรณ์มีความต่อเนื่อง	4.10	.71	มาก
5. การกดปุ่มบังคับ Avatar บนคีย์บอร์ดและเมาส์มีความถูกต้องสอดคล้องกับการเคลื่อนไหวในระบบจักรวาลนฤมิต	4.23	.86	มาก
6. การจัดการเนื้อหาพิพิธภัณฑ์ผ้าโบราณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์มีความเหมาะสม	4.43	.73	มาก
7. การออกแบบฉาก ภาพ และสีมีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้	4.30	.60	มาก
8. เนื้อหาพิพิธภัณฑ์ผ้าโบราณนำเสนอในรูปแบบที่หลากหลาย	4.47	.73	มาก
สรุป	4.23	.60	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ประสิทธิภาพระบบจักรวาลนฤมิต พิพิธภัณฑ์ผ้าโบราณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.23 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่น 3 อันดับแรก คือ เนื้อหาพิพิธภัณฑ์ผ้าโบราณนำเสนอในรูปแบบที่หลากหลาย ค่าเฉลี่ย 4.47 การจัดการเนื้อหาพิพิธภัณฑ์ผ้าโบราณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์มีความเหมาะสม ค่าเฉลี่ย 4.43 และ การออกแบบฉาก ภาพ

และมีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้ ค่าเฉลี่ย 4.30 ในขณะที่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่น คือ ระบบจักรวาลนฤมิตสร้างความปลอดภัยให้กับผู้ใช้งาน ค่าเฉลี่ย 4.03

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจผู้ใช้งานที่มีต่อการพัฒนาระบบจักรวาลนฤมิต พิพิธภัณฑผ้าโบราณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ดังข้อมูลในตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาความพึงพอใจผู้ใช้งานที่มีต่อการพัฒนาระบบจักรวาลนฤมิต พิพิธภัณฑผ้าโบราณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

รายการ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1. เนื้อหาผ้าโบราณของจังหวัดสุรินทร์ครอบคลุมตามความต้องการของผู้ใช้งาน	4.27	.74	มาก
2. การเรียกดูข้อมูลระบบจักรวาลนฤมิตมีความสะดวกและรวดเร็ว	4.20	.66	มาก
3. ระบบจักรวาลนฤมิตเกิดประโยชน์ต่อการเรียนหรือการทำงาน	4.33	.71	มาก
4. ความพร้อมของอุปกรณ์ที่เข้าใช้งานระบบจักรวาลนฤมิต	4.40	.72	มาก
5. ความสวยงามและน่าสนใจของระบบจักรวาลนฤมิต	4.33	.71	มาก
6. เสี่ยงมีความชัดเจนและเหมาะสม	4.37	.81	มาก
7. การจัดรูปแบบการนำเสนอทั้งภายในและภายนอกอาคารมีความเหมาะสมต่อการใช้งาน	4.27	.69	มาก
8. ความถี่ในการเข้าใช้บริการระบบจักรวาลนฤมิตพิพิธภัณฑผ้าโบราณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์	4.33	.76	มาก
9. ความต้องการเรียนรู้ผ่านระบบจักรวาลนฤมิตมากกว่าการเรียนรู้ ณ สถานที่จริง	4.30	.75	มาก
10. การให้บริการด้านการใช้งานของเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานให้บริการระบบจักรวาลนฤมิตพิพิธภัณฑผ้าโบราณ	4.13	.68	มาก
11. การประยุกต์ใช้งานด้านอนุรักษ์สืบสานผ้าโบราณของจังหวัดสุรินทร์กับภารกิจการสอนให้กับเยาวชนได้	4.37	.72	มาก
12. การประยุกต์ใช้งานเพื่องานวิจัยสำหรับอนุรักษ์สืบสานผ้าโบราณของจังหวัดสุรินทร์ด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย	4.40	.72	มาก
สรุป	4.31	.63	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ความพึงพอใจผู้ใช้งานที่มีต่อการพัฒนาระบบจักรวาลนฤมิต พิพิธภัณฑผ้าโบราณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.31 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่น 3 อันดับแรก คือ ความพร้อมของอุปกรณ์ที่เข้าใช้งานระบบ จักรวาลนฤมิต และการประยุกต์ใช้งานเพื่องานวิจัยสำหรับอนุรักษ์สืบสานผ้าโบราณของจังหวัดสุรินทร์ด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย ค่าเฉลี่ย 4.40 และเสี่ยงมีความชัดเจนและเหมาะสม และ การประยุกต์ใช้งานด้านอนุรักษ์สืบสานผ้าโบราณของจังหวัดสุรินทร์กับภารกิจการสอนให้กับเยาวชนได้ ค่าเฉลี่ย 4.37 ในขณะที่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่น

คือ การให้บริการด้านการใช้งานของเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานให้บริการระบบจักรวาลนฤมิตพิพิธภัณฑผ้าโบราณ ค่าเฉลี่ย 4.13

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยระบบจักรวาลนฤมิต พิพิธภัณฑผ้าโบราณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ สามารถเข้าถึงผ่านทางเว็บไซต์ Spatial ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มที่ให้บริการระบบจักรวาลนฤมิต ภายนอกอาคารจะมีเวทีกลางแจ้งและลิงก์เชื่อมโยงภายนอก สำหรับภายในอาคารมีองค์ความรู้เรื่องผ้าและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับผ้าโบราณ จำนวน 25 รายการ ประกอบด้วย กลุ่มเครื่องดนตรีไทย กลุ่มพระพุทธรูปโบราณ กลุ่มเครื่องมืออุปกรณ์การทอผ้า กลุ่มเครื่องทองสัมฤทธิ์ ชุดพาน เขียนหมากพลู ชุดการแสดงพื้นเมือง กลุ่มผ้าไหม กลุ่มผ้าโสร่งชาย ผ้าไหมและเครื่องทอ กลุ่มผ้าไหมสไบ ผ้าคลุมไหล่ ผ้าพันคอ กลุ่มผ้าคัมภีร์ กลุ่มผ้าในกลุ่มชาติพันธุ์เชื้อสายกูย เชื้อสายเขมร และเชื้อสายลาว กลุ่มผ้าไหมมัดหมี่ กลุ่มผ้าปูมโบราณ และกลุ่มพิมพ์และลายผ้าโบราณเขียนสมอ ซึ่งองค์ความรู้เรื่องผ้ามีทั้งวัตถุในรูปแบบโมเดลสามมิติ และภาพถ่าย นอกจากนี้ยังมีเสียงเพลงบรรเลง โดยตัวละครสามารถเคลื่อนไหวผ่านคีย์บอร์ด เม้าส์ หรือชุดอุปกรณ์แว่นวีอาร์ นอกจากนี้ระบบจักรวาลนฤมิตสามารถรองรับการทำงานเมื่อมีผู้ใช้งานเข้ามาใช้งานพร้อมกัน มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้งานด้วยช่องส่งข้อความและเสียงจากผู้ใช้งาน เมื่อทดสอบประสิทธิภาพระบบ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อศึกษาความพึงพอใจผู้ใช้งานที่มีต่อการพัฒนาระบบจักรวาลนฤมิต พิพิธภัณฑผ้าโบราณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ระบบมีความสวยงามและน่าสนใจ เสียงมีความชัดเจน เนื้อหาผ้าโบราณของจังหวัดสุรินทร์มีความเหมาะสม และสามารถกระตุ้นความต้องการในการเรียนรู้มากกว่าการไปสถานที่จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐนนท์ เกษตรเอี่ยม และคณะ (2567: 160) ที่ได้พัฒนาบทเรียนออนไลน์ด้วยรูปแบบจักรวาลนฤมิตร่วมกับกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) พบว่า ผู้เรียนตื่นตัวที่ได้เข้าเรียนในบทเรียนออนไลน์ด้วยรูปแบบจักรวาลนฤมิตซึ่งแตกต่างจากการเรียนในรูปแบบเดิม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รวิณ ระวิวังศ์ (2565: 39) ผู้เรียนจะต้องได้รับแรงบันดาลใจ เกิดความสนุกสนาน เกิดความคิดสร้างสรรค์ และเกิดแรงจูงใจให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ระบบจักรวาลนฤมิตสามารถเข้าถึงได้ผ่านอินเทอร์เน็ตและผู้ใช้งานสามารถเข้าใช้งานได้ง่ายด้วย เช่น โทรศัพท์สมาร์ทโฟน เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องคอมพิวเตอร์พกพา หรือไอแพด เป็นต้น ส่งผลให้ผู้ใช้งานสามารถเข้าถึงเรียนรู้ได้ตลอดชีวิตผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และสร้างความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับผู้ใช้งานโดยเฉพาะเยาวชนที่จะต้องสืบทอดภูมิปัญญาต่อไปในอนาคต สอดคล้องกับงานวิชาการของ พระสมพร นามอินทร์ (2566: 29) กล่าวถึง ระบบจักรวาลนฤมิตสามารถเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตลอดชีวิตเนื่องจากมีรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย สร้างประสบการณ์เรียนรู้ที่น่าสนใจและน่าดึงดูดให้กับผู้เรียน อีกทั้งผู้เรียนสามารถฝึกการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเกิดการเรียนรู้ดิจิทัล สอดคล้องกับงานวิชาการของ สุรพล บุญลือ (2565: 9) กล่าวถึง ระบบจักรวาลนฤมิตสามารถนำมาใช้เพื่อการศึกษาได้หลากหลาย เช่น

การสร้างห้องเรียนเสมือนจริงบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้สอนและผู้เรียนเข้ามาทำกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน สื่อสารกันในห้องเรียนเสมือนจริงด้วยระบบจักรวาลนฤมิตที่สร้างขึ้น

กล่าวโดยสรุปการนำระบบจักรวาลนฤมิตมาประยุกต์ใช้ในพิพิธภัณฑ์ผ้าโบราณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์จะส่งเสริมการเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานผ้าโบราณที่มีอยู่ในพิพิธภัณฑ์ เนื่องจากเป็นเทคโนโลยีดิจิทัลที่สามารถเข้าถึงและดึงดูดผู้ชมให้สามารถเข้าถึงและเรียนรู้ผ้าโบราณอย่างต่อเนื่องผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้เกิดการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลาความความสนใจของผู้ชมและนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตและสร้างความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์ได้ทุกยุคทุกสมัย

ข้อเสนอแนะ

1. เนื่องจากฐานข้อมูลที่มีในพิพิธภัณฑ์ผ้าโบราณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์มีจำนวนมากกว่า 50 รายการ ดังนั้น มหาวิทยาลัยจึงควรจัดสรรงบประมาณในการจัดทำองค์ความรู้เรื่องผ้าและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับผ้าโบราณในระบบจักรวาลนฤมิต พิพิธภัณฑ์ผ้าโบราณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์เพิ่มขึ้นจากเดิมที่มีอยู่ 25 รายการ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการจัดเก็บข้อมูลชุดองค์ความรู้อย่างเป็นระบบบนแพลตฟอร์มระบบจักรวาลนฤมิตของมหาวิทยาลัยต่อไป

2. ในงานวิจัยครั้งต่อไปควรเพิ่มการศึกษากลุ่มเป้าหมายที่เป็นบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัยในการศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้งานที่มีต่อการพัฒนาระบบจักรวาลนฤมิต พิพิธภัณฑ์ผ้าโบราณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ทั้งนี้เพื่อให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายถึงบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัยที่เคยหรือสนใจเข้ามาไปศึกษาเข้ามาศึกษาพิพิธภัณฑ์ผ้าโบราณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาระบบจักรวาลนฤมิต ได้แก่ นายอนันต์ รังสูง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บุญญารัตน์ รังสูงเนิน นายวัชรกร โพธิสาร และ นายกฤษฎา นวลนาง ที่เข้าร่วมระดมความคิดเห็นในการพัฒนาระบบจักรวาลนฤมิตสำหรับพิพิธภัณฑ์ผ้าโบราณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐนันท์ เกษตรเอี่ยม, ภาสกร เรืองรอง, อธิชัย เรืองบัณฑิต. (2567). การพัฒนาบทเรียนออนไลน์รูปแบบจักรวาลนฤมิตร่วมกับกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning รายวิชาออกแบบและเทคโนโลยี เรื่องเทคโนโลยีแก้ปัญหา ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. *Journal of Education and Innovation*, 26(1), 152-162.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พระสมพร นามอินทร์. (2566). การปรับใช้เมตาเวิร์สเพื่อกระตุ้นกระบวนการเรียนรู้ธรรมศึกษาในยุคดิจิทัล. *วารสารคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสร้างสรรค์*, 1(3), 26-32.

- รวิน ระวิวงศ์. (2565). แนวทางการพัฒนาแพลตฟอร์มโลกเสมือน (Metaverse) เพื่อยกระดับแหล่งเรียนรู้และการบริการแห่งอนาคต. *วารสารรัฐศาสตร์*, 64(3), 32-41.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2562). *พระราชบัญญัติ พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562*. เล่มที่ 136 ตอนที่ 56 ก. 102 - 120. 30 เมษายน 2562.
- สุปราณี ชมจุมจัง. (2566). นวัตกรรมการสอนศิลปศึกษาโลกเสมือนจริง: Metaverse. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*, 11(7), 2978-2988.
- สุรพล บุญลือ. (2565). เมตาเวิร์สสำหรับการศึกษา: การเชื่อมต่อระหว่างจักรวาลอนฤมิตรกับโลกความจริงของการเรียนรู้ที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้แบบเต็มตัว. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ*, 11(1), 9-16.
- เอสเอเอส. (ม.ป.ป). *การเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลนิยมและความสำคัญ*. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2567 จาก https://www.sas.com/th_th/insights/data-management/digital-transformation.html

ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการจัดบริการสาธารณะ COLLABORATIVE PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIPS IN PUBLIC SERVICE MANAGEMENT

สัญญา เคนาภูมิ^{1,*} และ วัชรารณ จันทนกุล²
Sanya Kenaphoom^{1,*} and Watcharaporn Jantanakul²

(Received: 24 Dec. 2023; Revised: 24 Jan., 2024; Accepted: 29 Jan., 2024)

บทคัดย่อ

การทำงานร่วมกันในการให้บริการสาธารณะ ถือเป็นการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ไปสู่โมเดลการกำกับดูแลที่ครอบคลุม ยืดหยุ่น และมีประสิทธิภาพมากขึ้น การรับรู้ถึงธรรมชาติที่เชื่อมโยงถึงกันของความท้าทายทางสังคม ควบคู่ไปกับข้อจำกัดของโครงสร้างลำดับชั้นแบบดั้งเดิม ได้กระตุ้นให้เกิดการนำแนวทางการทำงานร่วมกันมาใช้ส่งเสริมการแก้ปัญหาาร่วมกันและส่งเสริมนวัตกรรม บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจเชิงวิพากษ์ถึงรากฐานแนวคิดและผลกระทบเชิงปฏิบัติของความคิดริเริ่มการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐและเอกชนในบริบทของการให้บริการสาธารณะ ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบของความร่วมมือการจัดการภาครัฐและเอกชน ได้แก่ ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน (Public-Private Partnerships: PPPs) การใช้ทรัพยากรนอก (Outsourcing) การร่วมทุน (Joint Ventures) การดำเนินการสร้าง-ดำเนินการ-โอน (Build-Operate-Transfer: BOT) การเตรียมการ (Arrangements) การทำข้อตกลงสัมปทาน (Concession Agreements) การทำสัญญาบริการ (Service Contracting) สัญญาการจัดการ (Management Contracts) พันธมิตรเชิงกลยุทธ์และความร่วมมือ (Strategic Alliances and Partnerships) สัญญาตามผลการปฏิบัติงาน (Performance-Based Contracts) และ การมีส่วนร่วมของชุมชนและความร่วมมือด้านผลกระทบทางสังคม (Community Engagement and Social Impact Partnerships) อย่างไรก็ตามความร่วมมือการจัดการภาครัฐและเอกชนล้วนมีทั้งผลกระทบ กล่าวคือ ผลกระทบทางสังคมบ่งบอกถึงการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของสังคม รวมถึงปัจจัยต่างๆ เช่น ความเป็นอยู่ที่ดีของชุมชน ความสัมพันธ์ และคุณภาพชีวิตโดยรวม ผลกระทบทางเศรษฐกิจชี้ไปที่การเปลี่ยนแปลงในด้านการเงิน ผลผลิต และการเปลี่ยนแปลงของตลาดอันเป็นผลมาจาก

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

¹ Assistant Professor Dr., Faculty of Political Science and Public Administration, Rajabhat Maha Sarakham University

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

² Assistant Professor Dr., Faculty of Humanities and Social Sciences, Ubon Ratchathani Rajabhat University

* Corresponding author. E-mail: zumsa_17@hotmail.com

ความพยายามของความร่วมมือ นอกจากนี้ ผลกระทบของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียยังเน้นย้ำถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมและผลประโยชน์ของฝ่ายต่างๆ รวมถึงหน่วยงานภาครัฐ ธุรกิจ และสาธารณะ

คำสำคัญ: ความร่วมมือ, ภาครัฐและเอกชน, การจัดบริการสาธารณะ

Abstract

Cooperative work in public services is marked as a paradigm shift towards a more comprehensive, flexible, and effective governance model. Awareness of the interconnected nature of social challenges, coupled with the limitations of traditional hierarchical structures, has stimulated the adoption of collaborative approaches to foster shared problem-solving and innovation. This article aims to critically explore the foundational concepts and practical implications of public-private collaboration initiatives in public service delivery. The study found that the models of collaboration between the public and private sectors include Public-Private Partnerships (PPPs), Outsourcing, Joint Ventures, Build-Operate-Transfer (BOT) schemes, Arrangements, Concession Agreements, Service Contracting, Management Contracts, Strategic Alliances and Partnerships, Performance-Based Contracts, and Community Engagement and Social Impact Partnerships. However, collaboration between the public and private sectors has both social and economic impacts. Social impacts indicate changes in the societal structure, including factors such as community well-being, relationships, and overall quality of life. Economic impacts pinpoint changes in finance, productivity, and market dynamics as a result of collaborative efforts. Additionally, the impacts on stakeholders highlight the importance of participation and the benefits for various parties, including government agencies, businesses, and the public.

Keywords: Cooperation, Public and private sectors, public service organization

บทนำ

ความเป็นมาของความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน (Public - Private Partnership: PPP) ในการให้บริการสาธารณะ แสดงถึงสาขาที่มีพลวัตและการพัฒนาภายใต้การบริหารราชการ ในขณะที่รัฐบาลแสวงหาแนวทางใหม่ๆ เพื่อรับมือกับความท้าทายทางสังคมที่ซับซ้อน ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนได้รับความโดดเด่นในฐานะกลยุทธ์ในการปรับปรุงประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และคุณภาพของการให้บริการสาธารณะ แผน PPP ที่ทำงานร่วมกันเกี่ยวข้องกับความพยายามร่วมกันและความรับผิดชอบร่วมกันระหว่าง

หน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานเอกชนในการออกแบบ การจัดหาเงินทุน และการดำเนินโครงการบริการสาธารณะและโครงสร้างพื้นฐาน (Savas, 2000; Osborne, 2000) แนวทางการทำงานร่วมกันนี้มีรากฐานมาจากความเชื่อที่ว่าความคุ้มค่าเชิงของทั้งสองภาคส่วนสามารถนำไปสู่ผลลัพธ์การบริการที่ดีขึ้นและการจัดสรรทรัพยากรที่ดีขึ้น บทความเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนจะสำรวจรากฐานทางทฤษฎี นโยบายปฏิบัติ และปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญ โดยให้ความกระจ่างเกี่ยวกับบริบททางประวัติศาสตร์และวิวัฒนาการของความร่วมมือเหล่านี้เป็นกลไกที่เป็นไปได้ในการให้บริการสาธารณะ

ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน (PPP) คือข้อตกลงความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับแนวทางที่ใช้ร่วมกันในการออกแบบ การจัดหาเงินทุน การนำไปใช้ และการจัดการโครงการหรือบริการที่ภาครัฐจัดหาแบบดั้งเดิม (Yescombe, 2007) ความร่วมมือเหล่านี้เป็นตัวแทนของพันธมิตรเชิงกลยุทธ์ซึ่งแต่ละฝ่ายมีส่วนสนับสนุนจุดแข็งที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเพื่อจัดการกับความท้าทายทางสังคมที่ซับซ้อนและบรรลุเป้าหมายร่วมกัน PPP สามารถใช้รูปแบบต่างๆ ได้ รวมถึงสัมปทาน ข้อตกลงการสร้าง-ดำเนินการ-โอน (BOT) และสัญญาบริการ ซึ่งสะท้อนถึงความหลากหลายของรูปแบบการทำงานร่วมกันที่ใช้ในภาคส่วนและอุตสาหกรรมต่างๆ (Hodge and Greve, 2007) หลักการพื้นฐานของ PPP อยู่ที่การควบคุมประสิทธิภาพ นวัตกรรม และความเชี่ยวชาญของภาคเอกชน ในขณะที่เดียวกันก็สอดคล้องกับวัตถุประสงค์นโยบายสาธารณะ และรับประกันการให้บริการที่จำเป็นแก่ชุมชน

คำจำกัดความของ PPP เน้นย้ำถึงความสำคัญของการแบ่งปันความเสี่ยงและการจัดสรรความรับผิดชอบระหว่างภาครัฐและเอกชน ด้วยข้อตกลงตามสัญญาที่เป็นทางการ PPP จะแยกแยะบทบาท สิทธิ และภาระผูกพันของหุ้นส่วนแต่ละราย โดยจัดการกับข้อกังวลที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาเงินทุนสำหรับโครงการมาตรฐานการปฏิบัติงาน และกลยุทธ์การลดความเสี่ยง (Yescombe, 2007) กรอบโครงสร้างนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดสรรทรัพยากร และสร้างแรงจูงใจสำหรับการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน ส่งเสริมสภาพแวดล้อมการทำงานร่วมกันที่ช่วยปรับปรุงผลลัพธ์ของโครงการและประสิทธิภาพในการให้บริการ

แม้ว่าแนวคิดของ PPP จะได้รับความนิยมทั่วโลกในฐานะกลไกในการให้บริการสาธารณะและโครงสร้างพื้นฐาน แต่สิ่งสำคัญคือต้องรับทราบความแตกต่างทางบริบทและความแปรผันในการนำไปปฏิบัติในประเทศและภูมิภาคต่างๆ ปัจจัยทางวัฒนธรรม กฎหมาย และสถาบันมีส่วนทำให้เกิดความหลากหลายในรูปแบบ PPP และระดับการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน ทำให้จำเป็นต้องมีความเข้าใจบริบทท้องถิ่นอย่างละเอียดเพื่อประเมินและจัดการความร่วมมือเหล่านี้ให้มีประสิทธิผล (Hodge and Greve, 2007)

วิวัฒนาการของแนวทางความร่วมมือในการให้บริการสาธารณะแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการตัดสินใจระดับนโยบาย โดยได้รับแรงหนุนจากการตระหนักว่าการจัดการกับความท้าทายทางสังคมที่ซับซ้อนนั้นต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลายราย รวมถึงหน่วยงานภาครัฐ องค์กรที่ไม่แสวงหากำไร และภาคเอกชน ในอดีต การให้บริการสาธารณะมีลักษณะเด่นด้วยโมเดลแบบลำดับขั้นและแบบแยกส่วน โดยมีหน่วยงานภาครัฐทำหน้าที่เป็นผู้ให้บริการหลัก อย่างไรก็ตาม การยอมรับข้อจำกัดของโมเดลนี้

เพิ่มมากขึ้น ควบคู่ไปกับความต้องการการแก้ปัญหาเชิงนวัตกรรมและการเพิ่มประสิทธิภาพทรัพยากร ได้นำไปสู่การนำแนวทางการทำงานร่วมกันมาใช้ (Bryson et al., 2015)

ความสำคัญของแนวทางการทำงานร่วมกันในการให้บริการสาธารณะอยู่ที่ศักยภาพในการใช้ประโยชน์จากความเชี่ยวชาญ ทรัพยากร และมุมมองที่หลากหลาย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริการและการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน โมเดลการกำกับดูแลการทำงานร่วมกัน เช่น ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน (PPP) และความร่วมมือระหว่างภาคส่วน ช่วยให้สามารถรวบรวมทรัพยากรและแบ่งปันความเสี่ยง ซึ่งนำไปสู่การปรับปรุงประสิทธิภาพและนวัตกรรมในการให้บริการ (Emerson et al., 2012) แนวทางเหล่านี้ส่งเสริมกระบวนการตัดสินใจที่ครอบคลุมและมีส่วนร่วมมากขึ้น โดยให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากภาคส่วนต่างๆ มีส่วนร่วมในการกำหนดและการดำเนินนโยบายและแผนงาน

นอกจากนี้ วิวัฒนาการของแนวทางการทำงานร่วมกันสะท้อนให้เห็นถึงแนวโน้มที่กว้างขึ้นต่อการกำกับดูแลแบบเครือข่าย และการยอมรับว่าความท้าทายทางสังคมหลายประการนั้นซับซ้อนเกินกว่าที่หน่วยงานเดียวจะจัดการอย่างโดดเดี่ยว ธรรมชาติของประเด็นร่วมสมัยที่เชื่อมโยงถึงกัน เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ วิกฤตการณ์ด้านสาธารณสุข และความไม่เท่าเทียมกันทางเศรษฐกิจ จำเป็นต้องมีความพยายามร่วมกันที่ก้าวข้ามขอบเขตของระบบราชการแบบดั้งเดิม (Ansell and Gash, 2008) ภูมิทัศน์ที่เปลี่ยนแปลงไปของแนวทางการทำงานร่วมกันเน้นย้ำถึงความจำเป็นสำหรับโครงสร้างการกำกับดูแลที่ปรับเปลี่ยนได้ ซึ่งสามารถนำทางความซับซ้อนของโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ในขณะเดียวกันก็รับประกันการส่งมอบบริการสาธารณะคุณภาพสูง ยกตัวอย่าง กรณีศึกษาความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคมของประเทศญี่ปุ่น จากการฝึกอบรมและศึกษาดูงานนั้น พบว่าในการบริหารจัดการที่เป็นความร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและภาคส่วนต่าง ๆ นั้น มีกรณีที่เป็น บทเรียนการดำเนินการในรูปแบบดังกล่าวที่น่าสนใจและจะขอกล่าวถึงในที่นี่ ได้แก่ Kyo Terrace ของ Kyoto Prefecture ในการดำเนินการตามแผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศของจังหวัดเกียวโต (Kyoto Prefecture) ได้มีมาตรการส่งเสริม ให้มีพื้นที่สีเขียวบนตึกหรืออาคารต่างๆ จังหวัดเกียวโตจึงได้ทำโครงการตึกหลังคาเขียว (Kyo Terrace) โดยจัดทำพื้นที่สีเขียวบนหลังคาตึกของศาลากลางจังหวัดเกียวโต ซึ่งทำให้อุณหภูมิของพื้นผิวลดลง 2-3 องศาในช่วงฤดูร้อนและรักษาความร้อนไว้ได้ 1 - 2 องศาในช่วงฤดูหนาว เป็นการประหยัด พลังงาน ลดการปลดปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์ และเป็นการปรับปรุง สภาพแวดล้อมในเมืองไปด้วย (อุมา ศรีสุข, 2565)

จะเห็นได้ว่าวิวัฒนาการและความสำคัญของแนวทางการทำงานร่วมกันในการให้บริการสาธารณะ ถือเป็นการเปลี่ยนแปลงกระบวนการทัศน์ไปสู่โมเดลการกำกับดูแลที่ครอบคลุม ยืดหยุ่น และมีประสิทธิภาพมากขึ้น การรับรู้ถึงธรรมชาติที่เชื่อมโยงถึงกันของความท้าทายทางสังคม ควบคู่ไปกับข้อจำกัดของโครงสร้างลำดับชั้นแบบดั้งเดิม ได้กระตุ้นให้เกิดการนำแนวทางการทำงานร่วมกันมาใช้ที่ส่งเสริมการแก้ปัญหาาร่วมกันและส่งเสริมนวัตกรรม

วัตถุประสงค์การศึกษา

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจเชิงวิพากษ์ถึงรากฐานแนวคิดและผลกระทบเชิงปฏิบัติของความคิดริเริ่มการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐและเอกชนในบริบทของการให้บริการสาธารณะ

ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตของการศึกษาเรื่องนี้เป็นการตรวจสอบรากฐานทางทฤษฎี การใช้งานจริง และหลักฐานเชิงประจักษ์ที่เกี่ยวข้องกับการริเริ่มความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในบริบทของการให้บริการสาธารณะ โดยเจาะลึกรูปแบบต่างๆ ของความร่วมมือ รวมถึงความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน (PPP) สำรวจรูปแบบที่หลากหลายและการนำไปปฏิบัติในภาคส่วนต่างๆ บทความนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อประเมินขอบเขตของแนวทางการทำงานร่วมกันในการให้บริการสาธารณะ โดยกล่าวถึงมิติต่างๆ ของการกำกับดูแล การจัดสรรทรัพยากร และผลกระทบต่อสังคม ความสำคัญของบทความนี้อยู่ที่ศักยภาพในการให้ข้อมูลแก่การอภิปรายทางวิชาการและชี้แนะผู้กำหนดนโยบายโดยการให้ข้อมูลเชิงลึกที่เหมาะสมเกี่ยวกับภูมิทัศน์ที่กำลังพัฒนาของการริเริ่มการทำงานร่วมกัน เสนอการวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ถึงผลกระทบ และมีส่วนร่วมในวาทกรรมที่กำลังดำเนินอยู่เกี่ยวกับการปรับปรุงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสาธารณะ การส่งมอบบริการผ่านความร่วมมือเชิงนวัตกรรม

การทบทวนผลงานเขียนทางวิชาการ

จากการทบทวนผลงานเขียนทางวิชาการเบื้องต้นพบข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. มุมมองทางประวัติศาสตร์ของ Public Private Partnership (PPP)

1.1 เหตุการณ์สำคัญและการพัฒนา มุมมองทางประวัติศาสตร์ของความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน (PPP) เผยให้เห็นเหตุการณ์สำคัญและการพัฒนาที่สำคัญหลายชุดที่มีอิทธิพลต่อวิวัฒนาการของพวกเขา หนึ่งในกรณีแรกสุดสามารถย้อนกลับไปในศตวรรษที่ 19 เมื่อบริษัทเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการก่อสร้างและดำเนินโครงการโครงสร้างพื้นฐาน เช่น สะพานและทางรถไฟ ซึ่งแนวคิดสมัยใหม่ของ PPP ได้รับความโดดเด่นในช่วงปลายศตวรรษที่ 20 โดยมีเหตุการณ์สำคัญที่สำคัญในสหราชอาณาจักรในช่วงทศวรรษ 1990 รูปแบบการให้เอกชนริเริ่มการลงทุนแทนรัฐ (Private Finance Initiative: PFI) มีการเปลี่ยนแปลงไปสู่การมีส่วนร่วมของภาคเอกชนในการจัดหาเงินทุนและการส่งมอบโครงการโครงสร้างพื้นฐานสาธารณะ แนวคิดนี้แพร่กระจายไปยังประเทศอื่นๆ มากขึ้น โดยมีคำศัพท์และการนำไปใช้ที่แตกต่างกันออกไป การพัฒนาที่ตามมา เช่น การสร้างหน่วย PPP เฉพาะในรัฐบาล และการจัดตั้งแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดในระดับสากล ได้มีส่วนในการปรับปรุงและการนำโมเดล PPP ไปใช้ทั่วโลก (Savas, 2000)

1.2 แนวโน้มและการเปลี่ยนแปลงทั่วโลก: วิถีประวัติศาสตร์ของพรรคพลังประชาชนได้เห็นแนวโน้มและความแปรผันที่หลากหลายในระดับโลก แม้ว่าสหราชอาณาจักรเป็นผู้บุกเบิกในการส่งเสริม PPP ผ่าน PFI แต่ประเทศอื่นๆ รวมถึงออสเตรเลีย แคนาดา และบางส่วนของยุโรป ก็ได้นำรูปแบบที่คล้ายกันซึ่งมี

รูปแบบที่แตกต่างกันออกไป ในสหรัฐอเมริกา การใช้ PPP มีมากขึ้น โดยมีความแตกต่างกันในแต่ละรัฐ เนื่องจากความแตกต่างในกรอบทางกฎหมายและการพิจารณาทางการเมือง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการปรับตัวในบริบทที่หลากหลาย รูปแบบ PPP ที่แตกต่างกันทั่วโลกเน้นย้ำถึงความสำคัญของการพิจารณาปัจจัยในท้องถิ่นและกรอบการทำงานของสถาบันในการกำหนดรูปแบบการออกแบบและความสำเร็จของโครงการริเริ่มการทำงานร่วมกัน (Dye, 2006)

1.3 ความท้าทายและคำวิจารณ์: แม้ว่ามุมมองทางประวัติศาสตร์จะเน้นย้ำถึงการเติบโตและความหลากหลายของ PPP แต่ก็ยังเน้นย้ำถึงความท้าทายและการวิพากษ์วิจารณ์ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการ การมีส่วนร่วมของภาคเอกชนบางครั้งส่งผลให้มีการละเลยผลประโยชน์สาธารณะในระยะยาว มีการหยิบยกข้อกังวลเกี่ยวกับความโปร่งใส ความรับผิดชอบ และผลกระทบทางสังคมของแผน PPP โดยมีการฉ้อโกงความล้มเหลวของโครงการและภาระทางการเงินต่อภาครัฐ ความท้าทายเหล่านี้นำไปสู่การถกเถียงอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับขอบเขตและข้อจำกัดที่เหมาะสมของพรรคพลังประชาชน ซึ่งจำเป็นต้องมีการตรวจสอบประสิทธิภาพทางประวัติศาสตร์อย่างรอบคอบเพื่อแจ้งแนวทางปฏิบัติในอนาคต (Hodge and Greve, 2007)

1.4 การพัฒนาและนวัตกรรมล่าสุด: ได้เห็นวิวัฒนาการของภูมิทัศน์ PPP พร้อมกับการเกิดขึ้นของรูปแบบและนวัตกรรมใหม่ๆ รัฐบาลและหน่วยงานเอกชนกำลังสำรวจรูปแบบต่างๆ เช่น การทำสัญญาตามผลงาน ข้อตกลงการแบ่งรายได้ และโมเดลตามผลลัพธ์ จุดมุ่งเน้นได้เปลี่ยนจากโมเดลการทำธุรกรรมล้วนๆ มาเป็นความร่วมมือระยะยาวที่เน้นความคุ้มค่าและผลลัพธ์ที่ยั่งยืน นวัตกรรมในกลไกการแบ่งปันความเสี่ยงและการบูรณาการเทคโนโลยีและการวิเคราะห์ข้อมูลกำลังกำหนดภูมิทัศน์ร่วมสมัยของ PPP การพัฒนาเหล่านี้เน้นถึงความสามารถในการปรับตัวของ PPP ต่อการเปลี่ยนแปลงบริบททางเศรษฐกิจ เทคโนโลยี และสังคม เนื่องจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแสวงหาแนวทางที่ซับซ้อนและร่วมมือกันมากขึ้นเพื่อจัดการกับความท้าทายที่ซับซ้อน (Grimsey and Lewis, 2004)

1.5 อนาคตในอนาคตและผลการวิจัย: มุมมองทางประวัติศาสตร์ของพรรคพลังประชาชนจะกำหนดเวทีสำหรับการทำความเข้าใจแนวโน้มในอนาคตและผลจากการวิจัย ในขณะที่รัฐบาลทั่วโลกยังคงต่อสู้กับความจำเป็นในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการปรับปรุงการให้บริการ PPP จึงมีแนวโน้มที่จะยังคงเป็นกลยุทธ์สำคัญ การวิจัยในอนาคตสามารถเจาะลึกไปสู่การปรับปรุงโมเดล PPP เพื่อให้มั่นใจว่ามีการบริหารความเสี่ยง การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการประเมินผลกระทบทางสังคมที่ดีขึ้น นอกจากนี้ การสำรวจศักยภาพของ PPP ในภาคส่วนเกิดใหม่ เช่น การบรรเทาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เมืองอัจฉริยะ และนวัตกรรมด้านการดูแลสุขภาพ มอบช่องทางที่น่าตื่นเต้นสำหรับการสอบถามทางวิชาการ การทำความเข้าใจบริบททางประวัติศาสตร์เป็นรากฐานสำหรับการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติในอนาคตที่ใช้ประโยชน์จากประโยชน์ของ PPP ในขณะเดียวกันก็จัดการกับความท้าทายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการ (Grimsey and Lewis, 2004)

2. กรอบทฤษฎี

2.1 รูปแบบและกรอบการทำงานสำหรับการทำความเข้าใจ PPP: กรอบทฤษฎีสำหรับการทำความเข้าใจความเข้าใจความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน (PPP) เกี่ยวข้องกับโมเดลและกรอบการทำงานต่างๆ ที่ให้เลนส์แนวคิดสำหรับการวิเคราะห์พลวัตของความคิดริเริ่มในการทำงานร่วมกัน เศรษฐศาสตร์ต้นทุนการทำธุรกรรม (TCE) และทฤษฎีหลัก-ตัวแทน มักใช้เพื่ออธิบายโครงสร้างการกำกับดูแลและความสัมพันธ์ภายใน PPP TCE เน้นย้ำการเลือกโครงสร้างการกำกับดูแลโดยพิจารณาจากการลดต้นทุนการทำธุรกรรม ซึ่งเป็นแนวทางในการตัดสินใจให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในกรณีที่ให้ประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ในทางกลับกัน ทฤษฎีหลัก-ตัวแทน สำนวความท้าทายที่เกี่ยวข้องกับความไม่สมดุลของข้อมูลและการจัดแนวความสนใจระหว่างภาครัฐและเอกชน นอกจากนี้ ทฤษฎีสถาบันยังให้ความกระจ่างเกี่ยวกับผลกระทบของสถาบันที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการต่อการพัฒนาพรรคพลังประชาชน ซึ่งมีอิทธิพลต่อกฎเกณฑ์ บรรทัดฐาน และความชอบธรรมที่ความร่วมมือเหล่านี้ดำเนินการ (Williamson, 1985; North, 1991; Hart, 2003)

2.2 บทบาทของความร่วมมือในการให้บริการสาธารณะ: การทำงานร่วมกันทำหน้าที่เป็นส่วนสำคัญของกรอบทฤษฎีในการทำความเข้าใจ PPP ในการให้บริการสาธารณะ โมเดลการกำกับดูแลการทำงานร่วมกันเน้นถึงความสำคัญของการเป็นหุ้นส่วน การส่งเสริมการตัดสินใจร่วมกัน และความรับผิดชอบร่วมกันระหว่างภาครัฐและเอกชน โมเดลนี้รับรู้ว่าการทำงานร่วมกันช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการให้บริการโดยใช้ประโยชน์จากจุดแข็งที่เสริมกันของทั้งสองภาคส่วน ทฤษฎีการแลกเปลี่ยนทางสังคมให้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับพลวัตของการตอบแทนซึ่งกันและกันและผลประโยชน์ร่วมกันในการเตรียมการร่วมมือกัน โดยเน้นบทบาทของความไว้วางใจและเป้าหมายร่วมกันในการดำรงความเป็นหุ้นส่วนอย่างยั่งยืน (Ansell and Gash, 2008; Provan and Milward, 1995)

2.3 ความท้าทายและข้อจำกัดในมุมมองทางทฤษฎี: แม้ว่ากรอบทางทฤษฎีจะนำเสนอข้อมูลเชิงลึกที่มีคุณค่า แต่ก็ยังก่อให้เกิดความท้าทายและข้อจำกัดในการทำความเข้าใจความซับซ้อนของ PPP นักวิจารณ์ยืนยันว่าลักษณะการทำธุรกรรมของแบบจำลองบางแบบอาจทำให้ความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนและพลวัตทางสังคมที่มีอยู่ในความร่วมมือมากเกินไป ข้อจำกัดของการพึ่งพาทฤษฎีเศรษฐศาสตร์เพียงอย่างเดียวปรากฏชัดเจนเมื่อพิจารณามิติทางสังคม สิ่งแวดล้อม และจริยธรรมในการให้บริการสาธารณะ การจัดการกับความท้าทายเหล่านี้ต้องใช้แนวทางบูรณาการที่รวมเอาปัจจัยทางสังคมและการเมืองเข้าด้วยกัน และพิจารณาแรงจูงใจและคุณค่าที่หลากหลายของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับ PPP (Rhodes, 1996)

2.4 กระบวนทัศน์ทางทฤษฎีที่เกิดขึ้นใหม่: ภูมิทัศน์ที่เปลี่ยนแปลงไปของพรรคพลังประชาชนได้ก่อให้เกิดกระบวนทัศน์ทางทฤษฎีที่เกิดขึ้นใหม่ ซึ่งสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงความคาดหวังของสังคมและความท้าทายระดับโลก เช่น ทฤษฎีคุณค่าสาธารณะ เน้นการสร้างคุณค่าสาธารณะผ่านธรรมาภิบาลร่วมกัน โดยเน้นความสำคัญของผลลัพธ์ทางสังคมที่นอกเหนือไปจากประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ ทฤษฎีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยมุ่งเน้นไปที่ความสนใจและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่หลากหลาย โดยตระหนักถึงความจำเป็นในการไม่แบ่งแยกและการตอบสนองใน PPP กระบวนทัศน์ที่เกิดขึ้นใหม่เหล่านี้ส่งสัญญาณถึงการ

เปลี่ยนแปลงไปสู่แนวทางแบบองค์รวมและรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อทำความเข้าใจและประเมินผลกระทบของการริเริ่มความร่วมมือในการให้บริการสาธารณะ (Moore, 1995; Freeman, 1984)

2.5 ผลกระทบต่อการวิจัยและการปฏิบัติ: กรอบทฤษฎีสำหรับการทำความเข้าใจพรรคพลังประชาชนมีผลกระทบอย่างลึกซึ้งต่อการวิจัยและการปฏิบัติ การวิจัยในอนาคตควรสำรวจการบูรณาการมุมมองทางทฤษฎีที่หลากหลายเพื่อจับความซับซ้อนของการกำกับดูแลการทำงานร่วมกันใน PPP อย่างครอบคลุม ผู้กำหนดนโยบายจะได้รับประโยชน์จากความเข้าใจที่ลึกซึ้งของกรอบทฤษฎีในการออกแบบแผน PPP ที่สอดคล้องกับเป้าหมายทางสังคม ส่งเสริมการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ และนำทางไปสู่ความท้าทายที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือในการให้บริการสาธารณะ (Bovaird and Löffler, 2014)

3.การวิพากษ์วิจารณ์และความท้าทาย

3.1 ข้อกังวลด้านจริยธรรมและข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น: ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน (PPP) ต้องเผชิญกับการพิจารณาอย่างละเอียดและข้อกังวลด้านจริยธรรม การแปรรูปบริการสาธารณะที่จำเป็น เช่น การดูแลสุขภาพและการศึกษา ทำให้เกิดคำถามเกี่ยวกับความเสมอภาค การเข้าถึง และการจัดลำดับความสำคัญของผลกำไรมากกว่าสวัสดิการสาธารณะ การพิจารณาด้านจริยธรรมยังครอบคลุมถึงความโปร่งใสและความรับผิดชอบต่อสังคม โดยมีความกังวลเกี่ยวกับการขาดความเปิดเผยในกระบวนการตัดสินใจและความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้น การจัดการข้อกังวลด้านจริยธรรมเหล่านี้มีความสำคัญอย่างยิ่งในการรับรองว่า PPP สอดคล้องกับค่านิยมทางสังคม และจัดลำดับความสำคัญของผลประโยชน์สาธารณะมากกว่าวัตถุประสงค์ทางเศรษฐกิจที่แคบ (Daly, 2014; Hodge and Greve, 2007)

3.2 ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลว: ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของพรรคพลังประชาชนขึ้นอยู่กับปัจจัยมากมายที่ครอบคลุมมิติทางสถาบัน เศรษฐกิจ และสังคม ปัจจัยทางสถาบัน ได้แก่ กรอบกฎหมายและข้อบังคับที่ควบคุม PPP โดยความไม่เพียงพอในด้านเหล่านี้มักมีส่วนทำให้เกิดความล่าช้าและความไร้ประสิทธิภาพของโครงการ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ เช่น สภาพตลาดและกลไกทางการเงิน ก็มีบทบาทสำคัญในการพิจารณาความเป็นไปได้ของ PPP ปัจจัยทางสังคม รวมถึงการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและการสนับสนุนจากชุมชน มีอิทธิพลต่อการยอมรับและความสำเร็จของโครงการริเริ่มความร่วมมือ ความสามารถและความสามารถของภาคีทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนกลไกการแบ่งปันความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพ มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินการ PPP ให้ประสบความสำเร็จ อิทธิพลซึ่งกันและกันที่ซับซ้อนของปัจจัยเหล่านี้เน้นย้ำถึงความจำเป็นในการทำความเข้าใจแบบองค์รวมของความแตกต่างเชิงบริบทที่นำไปสู่ผลลัพธ์ของโครงการ PPP (Grimsey and Lewis, 2004; Yescombe, 2007)

3.3 การจัดสรรและการจัดการความเสี่ยงไม่เพียงพอ: ความท้าทายที่สำคัญประการหนึ่งใน PPP เกี่ยวข้องกับการจัดสรรและการบริหารความเสี่ยง การถ่ายโอนความเสี่ยงจากสาธารณะไปยังภาคเอกชนมักจะไม่สมบูรณ์ ซึ่งนำไปสู่การขัดเกลาความเสี่ยงบางอย่างทางสังคมไปพร้อมๆ กับการแปรรูปผลกำไร กลไกการประเมินและการจัดสรรความเสี่ยงที่ไม่เพียงพออาจส่งผลให้เกิดภาระทางการเงินที่ไม่คาดคิดต่อภาครัฐและบ่อนทำลายประสิทธิภาพที่เพิ่มขึ้นตามเจตนาของ PPP การสร้างสมดุลระหว่างความเสี่ยงและผลตอบแทน

เป็นงานที่ซับซ้อน ซึ่งต้องพิจารณาอย่างรอบคอบถึงปัจจัยต่างๆ การจัดการกับความท้าทายนี้จำเป็นต้องมีความเข้าใจอย่างละเอียดเกี่ยวกับพลวัตความเสี่ยงและการพัฒนากรอบสัญญาที่มุ่งให้เกิดการบริหารความเสี่ยงอย่างมีความรับผิดชอบ (Hodge and Greve, 2007; Grimsey and Lewis, 2004)

3.4 ผลกระทบทางการเงินในระยะยาว: ผลกระทบทางการเงินในระยะยาวของ PPP โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับศักยภาพของต้นทุนที่ซ่อนอยู่และภาระทางการเงินต่อภาครัฐ ระยะเวลาสัมพัทธ์ที่ยาวนานอาจนำไปสู่ความท้าทายในการคาดการณ์ข้อผูกพันทางการเงินในอนาคตอย่างแม่นยำ และการปรับตัวให้เข้ากับภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป การพึ่งพาค่าธรรมเนียมผู้ใช้และแหล่งรายได้เพื่อชำระคืนการลงทุนภาคเอกชนทำให้เกิดความไม่แน่นอนทางการเงิน การประเมินความคุ้มค่าที่แท้จริงของ PPP จำเป็นต้องพิจารณาอย่างรอบคอบถึงต้นทุนตลอดวงจรชีวิต การเจรจาใหม่ที่เกิดขึ้น และความสามารถของหน่วยงานสาธารณะในการปฏิบัติตามภาระผูกพันทางการเงินในช่วงเวลาที่ขยายออกไป (Grimsey and Lewis, 2004; Yescombe, 2007)

3.5 ผลกระทบต่อความเสมอภาคทางสังคมและการไม่แบ่งแยก: ผลกระทบต่อความเท่าเทียมทางสังคมและการไม่แบ่งแยก มีความกังวลว่าบริการที่จำเป็นบางอย่าง เช่น การดูแลสุขภาพหรือการศึกษา อาจเข้าถึงได้น้อยลงหรือมีคุณภาพต่ำลงสำหรับประชากรชายขอบหรือด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจ เมื่ออยู่ภายใต้โมเดลที่ขับเคลื่อนด้วยผลกำไรภายใน PPP ศักยภาพในการกีดกันทางสังคมและความแตกต่างในการให้บริการตอกย้ำความสำคัญของการประเมินผลกระทบทางสังคมของ PPP อย่างละเอียด เพื่อให้แน่ใจว่าประโยชน์ของโครงการริเริ่มความร่วมมือจะได้รับการกระจายอย่างเท่าเทียมกัน และประชากรกลุ่มเปราะบางจะไม่ได้รับผลกระทบอย่างไม่เป็นสัดส่วนจากข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นที่เกี่ยวข้องกับการแปรรูปและการส่งมอบบริการที่มุ่งเน้นผลกำไร (Daly, 2014; Hodge and Greve, 2007)

วิธีการศึกษา

1. การออกแบบกรอบการศึกษา

1.1 การคัดเลือกผลงานเขียนทางวิชาการ: การออกแบบการวิจัยเกี่ยวข้องกับแนวทางเชิงกลยุทธ์ในการเลือกแหล่งผลงานเขียนทางวิชาการที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และขอบเขตของการศึกษา กระบวนการนี้เริ่มต้นด้วยการระบุและเข้าถึงเอกสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจรวมถึงสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ รายงานของรัฐบาล เอกสารนโยบาย กรอบกฎหมาย และกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน (PPP) ในการให้บริการสาธารณะ การเลือกแหล่งผลงานเขียนทางวิชาการเป็นไปตามความต้องการตัวอย่างที่ครอบคลุมและเป็นตัวแทนซึ่งรวบรวมวิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์ กรอบทางทฤษฎี และการประยุกต์ใช้ PPP ในทางปฏิบัติ ฐานข้อมูล ห้องสมุด และที่เก็บข้อมูลออนไลน์ได้รับการค้นหอย่างเป็นระบบเพื่อให้แน่ใจว่ามีการรวมมุมมองที่หลากหลายและข้อมูลที่กว้างขวาง เป้าหมายคือการสร้างรากฐานที่รอบด้านและอิงหลักฐานเชิงประจักษ์สำหรับการศึกษา เพื่อให้สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลอย่างละเอียดที่เกี่ยวข้องกับความคิดริเริ่มการทำงานร่วมกันในการให้บริการสาธารณะ

1.2 เกณฑ์การรวมและการยกเว้น: การกำหนดเกณฑ์การคัดเข้าและคัดออก การออกแบบงานวิจัยได้กำหนดแนวปฏิบัติที่ชัดเจนในการเลือกและกรองแหล่งผลงานเขียนทางวิชาการ เกณฑ์การคัดเลือกจะระบุคุณลักษณะหรือคุณลักษณะที่ทำให้เอกสารเข้าเกณฑ์การพิจารณาในการศึกษาวิจัย ซึ่งอาจรวมถึงความเกี่ยวข้องกับคำถามการวิจัย วันที่ตีพิมพ์ จุดเน้นทางภูมิศาสตร์ และความน่าเชื่อถือของแหล่งที่มา ตัวอย่างเช่นบทความทางวิชาการที่ตีพิมพ์ในวารสาร peer-reviewed หรือรายงานจากหน่วยงานภาครัฐที่มีชื่อเสียงอาจจัดลำดับความสำคัญ ในทางกลับกัน เกณฑ์การคัดออกจะสรุปปัจจัยที่นำไปสู่การแยกเอกสารออกจากการศึกษา ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับเอกสารที่ไม่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ลำสมัย หรือไม่ได้รับการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ การออกแบบการวิจัยช่วยให้มั่นใจได้ในการเลือกแหล่งผลงานเขียนทางวิชาการคุณภาพสูงและตรงประเด็น ซึ่งมีส่วนช่วยให้ผลการวิจัยมีความเข้มงวดและถูกต้องแม่นยำโดยการใช้เกณฑ์เหล่านี้

ดังนั้นด้วยการกำหนดรูปแบบการวิจัยที่ชัดเจนซึ่งเน้นการเลือกแหล่งผลงานเขียนทางวิชาการ รวมถึงเกณฑ์ในการรวมและการคัดออก การศึกษานี้สร้างรากฐานที่แข็งแกร่งสำหรับการทบทวนและวิเคราะห์ผลงานเขียนทางวิชาการเกี่ยวกับแผน PPP ในการให้บริการสาธารณะอย่างเป็นระบบ แนวทางนี้ช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือและความน่าเชื่อถือของผลการวิจัย และอำนวยความสะดวกในการทำความเข้าใจที่ครอบคลุมเกี่ยวกับมิติทางประวัติศาสตร์ ทฤษฎี และการปฏิบัติของโครงการริเริ่มความร่วมมือในภาครัฐ

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 การระบุผลงานเขียนทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง: กระบวนการรวบรวมข้อมูลเริ่มต้นด้วยการระบุผลงานเขียนทางวิชาการที่เกี่ยวข้องซึ่งนำไปสู่ความเข้าใจในความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน (PPP) ในการให้บริการสาธารณะ ผลงานเขียนทางวิชาการทำหน้าที่เป็นแหล่งภาพและเสียงที่สามารถให้ข้อมูลเชิงลึกมุมมอง และตัวอย่างในโลกแห่งความเป็นจริงของโครงการริเริ่มความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน การระบุผลงานเขียนทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการค้นหอย่างเป็นระบบบนแพลตฟอร์มต่างๆ รวมถึงบริการสตรีมมิ่ง ช่องการศึกษา และฐานข้อมูลผลงานเขียนทางวิชาการ เกณฑ์การคัดเลือกอาจรวมถึงการมุ่งเน้นของผลงานเขียนทางวิชาการเกี่ยวกับโครงการ PPP ความน่าเชื่อถือของการผลิต และความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย การศึกษานี้มุ่งเป้าที่จะเสริมการเล่าเรื่องด้วยองค์ประกอบภาพ ด้วยการรวมผลงานเขียนทางวิชาการเข้ากับกระบวนการรวบรวมข้อมูล โดยนำเสนอภาพองค์รวมเกี่ยวกับความท้าทาย ความสำเร็จ และผลกระทบทางสังคมของพรรคพลังประชาชน

2.2 การรวบรวมแหล่งข้อมูลระดับปฐมภูมิและทุติยภูมิ: การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวข้องกับการรวบรวมแหล่งข้อมูลหลักและแหล่งรองเพื่อสร้างชุดข้อมูลที่ครอบคลุมสำหรับการวิเคราะห์ แหล่งข้อมูลหลักอาจรวมถึงเอกสารต้นฉบับ แหล่งข้อมูลรองประกอบด้วยบทความทางวิชาการ รายงาน และบทวิเคราะห์จากวารสารวิชาการ สิ่งตีพิมพ์ของรัฐบาล และแหล่งข้อมูลที่มีชื่อเสียงซึ่งให้บริบท กรอบทฤษฎี และมุมมองเชิงวิพากษ์เกี่ยวกับ PPP กระบวนการรวบรวมได้รับการชี้แนะโดยความต้องการความหลากหลายและความลึกใน

แหล่งข้อมูลเพื่อรวบรวมแง่มุมต่างๆ ของเนื้อหาสาระ การรวมแหล่งข้อมูลหลักช่วยให้เกิดบัญชีโดยตรงและข้อมูลเชิงลึก ในขณะที่แหล่งข้อมูลรองให้ความเข้าใจทางทฤษฎีและบริบทที่กว้างขึ้น

การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวข้องกับกระบวนการที่พิถีพิถันในการระบุผลงานเขียนทางวิชาการที่เกี่ยวข้องเพื่อเสริมแหล่งข้อมูลต้นฉบับดั้งเดิม และรวบรวมชุดข้อมูลที่รวมเอาวัสดุหลักและวัสดุรอง แนวทางนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มความเข้มข้นและความลึกของผลการวิจัย โดยนำเสนอความเข้าใจแบบองค์รวมมากขึ้นเกี่ยวกับความซับซ้อน ความท้าทาย และผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้นที่เกี่ยวข้องกับโครงการริเริ่มความร่วมมือในภาครัฐ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การวิเคราะห์แก่นสาระ (Thematic Analysis): การวิเคราะห์เฉพาะเรื่องใช้เป็นวิธีการพื้นฐานในการตรวจสอบและตีความข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้รับจากแหล่งที่เลือก รวมถึงผลงานเขียนทางวิชาการ รายงาน และสารคดี กระบวนการนี้เกี่ยวข้องกับการระบุ การวิเคราะห์ และการรายงานรูปแบบหรือประเด็นหลักอย่างเป็นระบบภายในชุดข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน (PPP) ในการให้บริการสาธารณะ หัวข้ออาจครอบคลุมกรอบทางทฤษฎี วิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์ ปัจจัยความสำเร็จ ความท้าทาย และผลกระทบทางสังคมของความคิดริเริ่มการทำงานร่วมกัน ด้วยแนวทางอุปนัย อิม (Theme) ต่างๆ จะเกิดขึ้นจากข้อมูล ซึ่งช่วยให้สามารถสำรวจมิติต่างๆ ของ PPP ได้อย่างครอบคลุม การวิเคราะห์เฉพาะเรื่องจัดให้มีกรอบการทำงานที่มีโครงสร้างสำหรับการจัดระเบียบและการตีความข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งเอื้อต่อความเข้าใจที่เหมาะสมยิ่งในเนื้อหาสาระ

3.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบกรณี PPP ต่างๆ: การวิเคราะห์เปรียบเทียบเพื่อตรวจสอบความแปรผัน ความคล้ายคลึง และแนวโน้มในกรณี PPP ที่แตกต่างกัน สิ่งนี้เกี่ยวข้องกับการเปรียบเทียบแง่มุมต่างๆ ของโครงการ PPP ที่เลือกอย่างเป็นระบบ โดยพิจารณาปัจจัยต่างๆ เช่น ภาคส่วน ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ ขนาดของโครงการ และตัวชี้วัดความสำเร็จ วัตถุประสงค์คือเพื่อระบุรูปแบบ บทเรียนที่ได้รับ และแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดซึ่งอาจถ่ายทอดข้ามบริบทต่างๆ การวิเคราะห์เปรียบเทียบช่วยในการแยกแยะปัจจัยเชิงบริบทที่มีอิทธิพลต่อผลลัพธ์ของ PPP และมีส่วนช่วยในการพัฒนาความเข้าใจที่กว้างขึ้นเกี่ยวกับเกณฑ์ความสำเร็จและความท้าทายที่เกี่ยวข้องกับการริเริ่มการทำงานร่วมกัน การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างข้อมูลเชิงลึกที่ให้ข้อมูลทั้งทางทฤษฎีและการปฏิบัติในการให้บริการสาธารณะผ่าน PPP ด้วยการสังเคราะห์ข้อมูลจากกรณีต่างๆ

ดังนั้นการผสมผสานระหว่างการวิเคราะห์เฉพาะเรื่องและการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบเป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพในการตีความทั้งข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อให้มั่นใจว่ามีการสำรวจคำถามการวิจัยอย่างครอบคลุม การวิเคราะห์เฉพาะเรื่องช่วยให้สามารถตรวจสอบเนื้อหาในเชิงลึกได้ ในขณะที่การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบช่วยให้เข้าใจรูปแบบและความแปรผันในกรณี PPP ที่แตกต่างกันในวงกว้างมากขึ้น วิธีการวิเคราะห์เหล่านี้ร่วมกันมีส่วนช่วยในการพัฒนาข้อค้นพบที่เหมาะสมยิ่ง ซึ่งเสริมสร้างวาทกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับความซับซ้อนและพลวัตของพรรคพลังประชาชนในการให้บริการสาธารณะ

ผลการศึกษา

1. รูปแบบของความร่วมมือการจัดการภาครัฐและเอกชน

ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนอาจมีรูปแบบต่างๆ กัน ซึ่งแต่ละรูปแบบปรับให้เหมาะสมกับความต้องการและวัตถุประสงค์เฉพาะของความร่วมมือ ต่อไปนี้เป็นความร่วมมือบางประเภททั่วไประหว่างภาครัฐและเอกชน

1.1 ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน (Public-Private Partnerships (PPPs)) แผน PPP เกี่ยวข้องกับความร่วมมือระยะยาวระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการออกแบบ จัดหาเงินทุน ดำเนินการ และดำเนินโครงการหรือบริการที่ภาครัฐจัดหาแต่เดิม ความร่วมมือรูปแบบนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้ประโยชน์จากจุดแข็งของทั้งสองภาคส่วน โดยผสมผสานการกำกับดูแลสาธารณะและความรับผิดชอบต่อสังคม เข้ากับประสิทธิภาพและนวัตกรรมของภาคเอกชน

1.2 การใช้ทรัพยากรนอก (Outsourcing) โดยเกิดขึ้นเมื่อองค์กรสาธารณะทำสัญญางาน หน้าที่ หรือบริการเฉพาะแก่บริษัทเอกชน สิ่งนี้ช่วยให้ภาครัฐได้รับประโยชน์จากทักษะเฉพาะทางและประสิทธิภาพของหน่วยงานเอกชนในด้านต่างๆ เช่น เทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการด้านการบริหาร

1.3 การร่วมทุน (Joint Ventures): การร่วมทุนเกี่ยวข้องกับการสร้างองค์กรใหม่โดยหุ้นส่วนทั้งภาครัฐและเอกชน การแบ่งปันความเสี่ยง ความรับผิดชอบต่อสังคม และผลประโยชน์ แนวทางการทำงานร่วมกันนี้มักใช้สำหรับโครงการหรือโครงการริเริ่มเฉพาะที่ทั้งสองภาคส่วนสนับสนุนทรัพยากรและความเชี่ยวชาญ

1.4 การดำเนินการสร้าง-ดำเนินการ-โอน (BOT) (Build-Operate-Transfer (BOT) Arrangements): ข้อตกลงของ ธปท. เกี่ยวข้องกับการจัดหาเงินทุนภาคเอกชน การก่อสร้าง และการดำเนินโครงการโครงสร้างพื้นฐานสาธารณะ เอกชนดำเนินโครงการตามระยะเวลาที่กำหนด หลังจากนั้นจึงโอนกรรมสิทธิ์และการดำเนินโครงการกลับไปยังภาครัฐ

1.5 ข้อตกลงสัมปทาน (Concession Agreements): ข้อตกลงสัมปทานให้สิทธิแก่เอกชนในการดำเนินการและบำรุงรักษาสิ่งอำนวยความสะดวกหรือบริการสาธารณะตามระยะเวลาที่กำหนด ภาคเอกชนมักจะจ่ายเงินให้ภาครัฐสำหรับสัมปทานนี้และมีหน้าที่รับผิดชอบต่อสังคมในการสร้างรายได้จากการดำเนินงาน

1.6 การทำสัญญาบริการ (Service Contracting) สัญญาบริการเกี่ยวข้องกับการที่รัฐบาลทำสัญญากับบริษัทเอกชนเพื่อให้บริการเฉพาะในนามของภาครัฐ แนวทางนี้ช่วยให้ภาครัฐสามารถเข้าถึงความเชี่ยวชาญและประสิทธิภาพของภาคเอกชนในการให้บริการได้

1.7 สัญญาการจัดการ (Management Contracts): ในสัญญาการจัดการ มีการว่าจ้างองค์กรเอกชนให้จัดการและดำเนินการสิ่งอำนวยความสะดวกหรือบริการสาธารณะในช่วงเวลาที่กำหนด ภาคเอกชนมีหน้าที่รับผิดชอบต่อสังคมในการดำเนินงานในแต่ละวัน ในขณะที่ภาครัฐยังคงเป็นเจ้าของ

1.8 พันธมิตรเชิงกลยุทธ์และความร่วมมือ (Strategic Alliances and Partnerships): พันธมิตรเชิงกลยุทธ์เกี่ยวข้องกับข้อตกลงความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเพื่อให้บรรลุ

วัตถุประสงค์ร่วมกัน ซึ่งอาจรวมถึงการวิจัยร่วม การพัฒนา หรือการให้บริการ ความร่วมมืออาจแตกต่างกันในรูปแบบและโครงสร้าง ทำให้มีความยืดหยุ่นในการทำงานร่วมกัน

1.9 สัญญาตามผลการปฏิบัติงาน (Performance-Based Contracts): สัญญาตามผลงานจะผูกค่าตอบแทนของผู้รับเหมาเอกชนเข้ากับความสำเร็จของตัวชี้วัดประสิทธิภาพหรือผลลัพธ์ที่เฉพาะเจาะจง สิ่งนี้กระตุ้นให้พันธมิตรเอกชนส่งมอบบริการคุณภาพสูงและบรรลุเป้าหมายที่ตกลงกันได้

1.10 การมีส่วนร่วมของชุมชนและความร่วมมือด้านผลกระทบทางสังคม (Community Engagement and Social Impact Partnerships): ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนอาจเกี่ยวข้องกับโครงการริเริ่มการมีส่วนร่วมของชุมชนและความร่วมมือที่มุ่งเน้นการจัดการผลกระทบทางสังคม ซึ่งอาจรวมถึงความพยายามร่วมกันในการปรับปรุงความเป็นอยู่ที่ดีของชุมชน จัดการกับข้อกังวลด้านสิ่งแวดล้อม หรือส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน

รูปแบบของความร่วมมือการจัดการ
ภาครัฐและเอกชน

- ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน (Public-Private Partnerships (PPPs))
- การใช้ทรัพยากรนอก (Outsourcing)
- การร่วมทุน (Joint Ventures):
- การดำเนินการสร้าง-ดำเนินการ-โอน (BOT) (Build-Operate-Transfer (BOT) Arrangements):
- ข้อตกลงสัมปทาน (Concession Agreements):
- การทำสัญญาบริการ (Service Contracting)
- สัญญาการจัดการ (Management Contracts)
- พันธมิตรเชิงกลยุทธ์และความร่วมมือ (Strategic Alliances and Partnerships):
- สัญญาตามผลการปฏิบัติงาน (Performance-Based Contracts):
- การมีส่วนร่วมของชุมชนและความร่วมมือด้านผลกระทบทางสังคม (Community Engagement and Social Impact Partnerships):

รูปที่ 1 รูปแบบของความร่วมมือการจัดการภาครัฐและเอกชน

การเลือกประเภทความร่วมมือขึ้นอยู่กับเป้าหมายของความร่วมมือ ลักษณะของโครงการ และความต้องการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ คำศัพท์เฉพาะและรูปแบบเฉพาะอาจแตกต่างกันไปตามภูมิภาคและอุตสาหกรรม

2. ผลการศึกษารณียศึกษา

2.1 ต้นแบบความสำเร็จความร่วมมือของการจัดการภาครัฐและเอกชน

2.1.1 โมเดลการทำงานร่วมกันที่ประสบความสำเร็จ: ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนที่เป็นแบบอย่าง (PPP) มีลักษณะเฉพาะด้วยรูปแบบการทำงานร่วมกันที่ประสบความสำเร็จ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการบูรณาการทรัพยากร ความเชี่ยวชาญ และความรับผิดชอบของภาครัฐและเอกชนอย่างมีประสิทธิภาพ โมเดลเหล่านี้มักเกี่ยวข้องกับการจัดตำแหน่งเชิงกลยุทธ์ตามผลประโยชน์ โครงสร้างการกำกับดูแลที่ชัดเจน

และกลไกการแบ่งความเสี่ยงที่กำหนดไว้อย่างดี ตัวอย่างเช่น แผน PPP ที่ประสบความสำเร็จอาจอยู่ในรูปแบบของการเตรียมการแบบสร้าง-ดำเนินการ-โอน (BOT) สัมปทาน หรือการร่วมทุน โดยแต่ละแบบจำลองได้รับการปรับให้เหมาะสมกับความต้องการและคุณลักษณะเฉพาะของโครงการ ความสำเร็จของแบบจำลองเหล่านี้มักมาจากกรอบสัญญาที่แข็งแกร่ง การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการมุ่งเน้นที่ความยั่งยืนในระยะยาว (Hodge and Greve, 2007)

2.1.2 ผลกระทบต่อการให้บริการสาธารณะ: แผน PPP ที่เป็นแบบอย่างมีผลกระทบอย่างเห็นได้ชัดต่อการให้บริการสาธารณะ ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพ นวัตกรรม และคุณภาพโดยรวมของบริการ ความร่วมมือเหล่านี้มักนำไปสู่การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ดีขึ้น การส่งมอบโครงการได้ทันเวลา และเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน ผลกระทบขยายไปไกลกว่าผลลัพธ์ของโครงการที่เกิดขึ้นทันที ซึ่งมีส่วนช่วยในการพัฒนาเศรษฐกิจ การสร้างงาน และเพิ่มการเข้าถึงบริการที่จำเป็น ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า PPP ที่ประสบความสำเร็จมีศักยภาพในการแก้ไขช่องว่างในการให้บริการสาธารณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคส่วนต่างๆ เช่น การคมนาคม การดูแลสุขภาพ และการศึกษา ลักษณะความร่วมมือของความคิดริเริ่มเหล่านี้ช่วยให้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพของทรัพยากร ส่งเสริมความสัมพันธ์ทางชีวภาพระหว่างภาครัฐและเอกชน (Dye, 2006; Grimsey and Lewis, 2004)

2.1.3 ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญ: แผน PPP ที่เป็นแบบอย่างมีปัจจัยความสำเร็จร่วมกันซึ่งมีส่วนทำให้เกิดประสิทธิผล ปัจจัยเหล่านี้รวมถึงกลยุทธ์การประเมินและการจัดการความเสี่ยงที่แข็งแกร่ง การจัดสรรความรับผิดชอบที่ชัดเจน ช่องทางการสื่อสารที่โปร่งใส และการสร้างเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงาน ความร่วมมือที่ประสบความสำเร็จมักจะเกี่ยวข้องกับความเข้าใจอย่างถ่องแท้เกี่ยวกับบริบทท้องถิ่น ผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และความท้าทายเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับโครงการ การจัดตำแหน่งสิ่งจูงใจระหว่างพันธมิตรภาครัฐและเอกชน ควบคู่ไปกับความมุ่งมั่นต่อความยั่งยืนในระยะยาว กลายเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ การวิจัยเกี่ยวกับ PPP ที่ประสบความสำเร็จเน้นย้ำถึงความสำคัญของความยืดหยุ่นในการเตรียมการตามสัญญาและแนวทางการแก้ปัญหาาร่วมกันเพื่อจัดการกับความท้าทายที่ไม่คาดฝัน (Yescombe, 2007; Hart, 2003)

2.1.4 ความท้าทายและบทเรียนที่ได้รับ: แม้จะประสบความสำเร็จ แต่ PPP ที่เป็นแบบอย่างก็ยังไม่รอดพ้นจากความท้าทาย การทำความเข้าใจและการเรียนรู้จากความท้าทายเหล่านี้เป็นส่วนสำคัญในการปรับปรุงโมเดลการทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ความท้าทายอาจรวมถึงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาเงินทุนโครงการ การเปลี่ยนแปลงภาวะเศรษฐกิจ และความจำเป็นสำหรับกลไกการระงับข้อพิพาทที่มีประสิทธิผล บทเรียนที่ได้รับจาก PPP ที่เป็นแบบอย่างเน้นถึงความสำคัญของกรอบกฎหมายที่แข็งแกร่ง กระบวนการตรวจสอบสถานะอย่างเข้มข้น และความจำเป็นในการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง กลไกความโปร่งใสและความรับผิดชอบยังมีบทบาทสำคัญในการบรรเทาความท้าทายและสร้างความไว้วางใจระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้วยการยอมรับและจัดการกับความท้าทาย PPP ที่เป็นแบบอย่างมีส่วนช่วยในการ

พัฒนาแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดและแนวปฏิบัติสำหรับความร่วมมือในอนาคต (Grimsey and Lewis, 2004; Hodge and Greve, 2007)

2.1.5 ผลกระทบทางสังคมและเศรษฐกิจ: แผน PPP ที่เป็นแบบอย่างแสดงให้เห็นผลกระทบเชิงบวกทางสังคมและเศรษฐกิจ นอกเหนือไปจากผลลัพธ์ของโครงการที่เกิดขึ้นทันที การให้บริการคุณภาพสูง โครงสร้างพื้นฐานที่ได้รับการปรับปรุง และการสร้างงานมีส่วนช่วยในการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน แผน PPP ที่ประสบความสำเร็จในสังคมมักจะเพิ่มการเข้าถึงบริการที่จำเป็น ส่งเสริมการไม่แบ่งแยก และจัดการกับความท้าทายทางสังคม ตัวอย่างเช่น แผน PPP ที่ประสบความสำเร็จในด้านการดูแลสุขภาพอาจส่งผลให้การเข้าถึงการรักษาพยาบาลเพิ่มขึ้นและผลลัพธ์ด้านสุขภาพที่ดีขึ้นสำหรับประชากร ผลกระทบทางสังคมและเศรษฐกิจของแผน PPP ที่เป็นแบบอย่างตอกย้ำศักยภาพของแผนดังกล่าวในฐานะตัวเร่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกและการพัฒนาในวงกว้าง (Yescombe, 2007; Grimsey and Lewis, 2004)

กล่าวได้ว่า แผน PPP ที่เป็นแบบอย่างทำหน้าที่เป็นต้นแบบของความร่วมมือที่ประสบความสำเร็จระหว่างภาครัฐและเอกชน จัดแสดงแบบจำลองที่มีประสิทธิภาพ ผลกระทบเชิงบวกต่อการให้บริการสาธารณะ ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญ บทเรียนที่ได้รับจากความท้าทาย และผลประโยชน์ทางสังคมและเศรษฐกิจในวงกว้าง ตัวอย่างเหล่านี้มีส่วนให้ข้อมูลเชิงลึกที่มีคุณค่าต่อวาทกรรมที่กำลังดำเนินอยู่เกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพแนวทางการทำงานร่วมกันเพื่อการให้บริการสาธารณะ

2.2 ความท้าทายความร่วมมือของการจัดการภาครัฐและเอกชน

2.2.1 ตัวอย่างของความล้มเหลวและบทเรียนที่ได้รับ: ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน (PPP) ที่ท้าทายมีลักษณะเฉพาะคือกรณีของความล้มเหลวที่ให้กับเรียนอันมีค่าสำหรับโครงการริเริ่มการทำงานร่วมกันในอนาคต ความล้มเหลวอาจแสดงออกมาในรูปแบบต่างๆ รวมถึงความล่าช้าของโครงการ ปัญหาทางการเงิน หรือการไม่สามารถบรรลุเป้าหมายการส่งมอบบริการที่ตั้งใจไว้ กรณีที่โดดเด่น เช่น โครงการโครงสร้างพื้นฐานที่ไม่ประสบความสำเร็จหรือการร่วมลงทุนด้านการให้บริการ ให้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับความซับซ้อนและข้อผิดพลาดของ PPP บทเรียนที่ได้รับจากกรณีเหล่านี้มักจะเกี่ยวข้องกับความสำเร็จของการประเมินความเสี่ยงอย่างละเอียด การคาดการณ์ทางการเงินที่สมจริง และความจำเป็นสำหรับกรอบสัญญาที่ชัดเจน นอกจากนี้ ผลกระทบของปัจจัยภายนอก เช่น การเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจหรือเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝัน ตอกย้ำถึงความจำเป็นด้านความยืดหยุ่นและการจัดการแบบปรับตัวในข้อตกลง PPP (Hodge and Greve, 2007; Grimsey and Lewis, 2004)

2.2.2 ปัจจัยที่เอื้อต่อความท้าทาย: ปัจจัยหลายประการมีส่วนทำให้เกิดความท้าทายที่พรศพลังประชาชนต้องเผชิญ ซึ่งมีอิทธิพลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลว ข้อพิจารณาทางการเงิน รวมถึงการจัดหาเงินทุนสำหรับโครงการไม่เพียงพอ หรือการประมาณการรายได้ในแง่ดีมากเกินไป อาจทำให้ความสามารถทางการเงินของ PPP ดึงเครียดได้ การประเมินและการจัดสรรความเสี่ยงที่ไม่เพียงพอ ประกอบกับความท้าทายในการจัดการข้อตกลงตามสัญญาที่ซับซ้อน มักจะนำไปสู่ข้อพิพาทและการหยุดชะงักของโครงการ ปัจจัยทางการเมือง เช่น การเปลี่ยนแปลงรัฐบาลหรือทิศทางนโยบาย อาจทำให้เกิดความไม่แน่นอนและส่งผล

กระทบต่อความต่อเนื่องของโครงการ PPP นอกจากนี้ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ไม่เพียงพอ การขาดความโปร่งใส และความล้มเหลวในการจัดผลประโยชน์ของพันธมิตรภาครัฐและเอกชน มีส่วนทำให้เกิดความท้าทายในการริเริ่มการทำงานร่วมกัน อิทธิพลซึ่งกันและกันของปัจจัยเหล่านี้เน้นย้ำถึงความซับซ้อนที่เกี่ยวข้องกับการรักษาสมดุลผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างๆ และการนำทางภูมิทัศน์แบบพลวัตของ PPP (Yescombe, 2007; Hart, 2003)

2.2.3 ความท้าทายด้านธรรมาภิบาลและกฎระเบียบ: ความท้าทายด้านธรรมาภิบาลและกฎระเบียบเป็นปัจจัยสำคัญต่อความยากลำบากที่พรรค PPP เผชิญ การออกแบบกำกับดูแลที่ไม่สอดคล้องหรือไม่ชัดเจนสามารถสร้างความไม่แน่นอนให้กับนักลงทุนเอกชน ซึ่งส่งผลกระทบต่อความเต็มใจที่จะเข้าร่วมโครงการ PPP โครงสร้างการกำกับดูแลที่อ่อนแอและกลไกการติดตามที่ไม่เพียงพออาจส่งผลให้เกิดความไร้ประสิทธิภาพ การจัดการที่ผิดพลาด และการขาดความรับผิดชอบ การไม่มีสภาพแวดล้อมด้านกฎระเบียบที่เอื้ออำนวยอาจนำไปสู่ความยากลำบากในการบังคับใช้สัญญา การปกป้องผลประโยชน์ของทุกฝ่าย และรับรองการปฏิบัติตามมาตรฐานที่ตกลงกันไว้ การจัดการกับความท้าทายด้านธรรมาภิบาลและกฎระเบียบเป็นสิ่งสำคัญในการเพิ่มความยืดหยุ่นและความสำเร็จของ PPP ในการให้บริการสาธารณะ (Dye, 2006; Grimsey and Lewis, 2004)

2.2.4 ข้อพิจารณาทางสังคมและสิ่งแวดล้อม: พรรคพลังประชาชนที่ถูกท้าทายมักจะประสบปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาทางสังคมและสิ่งแวดล้อม การให้ความสนใจไม่เพียงพอต่อผลกระทบทางสังคมของโครงการ รวมถึงประเด็นเรื่องการเข้าถึงความสามารถในการจ่ายได้ และการไม่แบ่งแยก สามารถนำไปสู่ความไม่พอใจและการต่อต้านของสาธารณะได้ ข้อกังวลด้านสิ่งแวดล้อม เช่น แนวทางปฏิบัติด้านความยั่งยืนที่ไม่เพียงพอหรือผลกระทบด้านลบต่อระบบนิเวศ อาจก่อให้เกิดความท้าทายทางกฎหมายและการประชาสัมพันธ์ การรับรองว่า PPP จะบูรณาการการประเมินทางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ มีส่วนร่วมกับชุมชนท้องถิ่น และปฏิบัติตามหลักปฏิบัติที่มีจริยธรรมและความรับผิดชอบ เป็นสิ่งสำคัญในการบรรเทาความท้าทายเหล่านี้และส่งเสริมการทำงานร่วมกันอย่างยั่งยืน (Daly, 2014; Hodge and Greve, 2007)

2.2.5 ปัญหาด้านความจุและความสามารถ: ความท้าทายในแผน PPP อาจเกิดขึ้นได้จากปัญหาด้านขีดความสามารถและขีดความสามารถทั้งภาครัฐและเอกชน ความเชี่ยวชาญไม่เพียงพอ ทรัพยากรไม่เพียงพอ และการขาดประสบการณ์ในการจัดการโครงการที่ซับซ้อนอาจเป็นอุปสรรคต่อการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงานภาครัฐอาจประสบปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการจัดซื้อ การกำกับดูแลโครงการ และการบริหารความเสี่ยง ในขณะที่พันธมิตรเอกชนอาจเผชิญกับความท้าทายในการให้บริการหรือการจัดการความเสี่ยงทางการเงิน การจัดการกับปัญหาด้านขีดความสามารถและขีดความสามารถจำเป็นต้องมีการลงทุนในการพัฒนาทักษะ การถ่ายโอนความรู้ และการพัฒนาระบบนิเวศที่สนับสนุนซึ่งช่วยให้ทั้งสองภาคส่วนสามารถมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพในการริเริ่มการทำงานร่วมกัน (Yescombe, 2007; Grimsey and Lewis, 2004)

ดังนั้นการทำความเข้าใจกรณีความล้มเหลวและปัจจัยที่ทำให้เกิดความท้าทายในโครงการ PPP ถือเป็นเครื่องมือในการปรับปรุงความพยายามในการทำงานร่วมกันในอนาคต ข้อมูลเชิงลึกเหล่านี้เป็นรากฐาน

สำหรับการปรับปรุงโครงสร้างการกำกับดูแล กรอบการกำกับดูแล และกลยุทธการบริหารความเสี่ยง ซึ่งท้ายที่สุดจะช่วยเพิ่มความยืดหยุ่นและความสำเร็จของ PPP ในการให้บริการสาธารณะ

3. การประเมินผลกระทบ

3.1 ผลกระทบทางสังคมและเศรษฐกิจ

3.1.1 การประเมินผลประโยชน์สาธารณะ: ผลกระทบทางสังคมและเศรษฐกิจของความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน (PPP) มักได้รับการประเมินในแง่ของผลประโยชน์ที่มอบให้แก่สาธารณะ แผน PPP ที่ประสบความสำเร็จสามารถส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพและการเข้าถึงบริการสาธารณะ ตั้งแต่การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานไปจนถึงการดูแลสุขภาพและการศึกษา เกณฑ์การประเมินประกอบด้วย การปรับปรุงการให้บริการ ประสิทธิภาพที่เพิ่มขึ้น และการเข้าถึงที่เพิ่มขึ้นสำหรับสาธารณะ ตัวอย่างเช่น การดำเนินการ PPP อย่างดีในภาคการขนส่งอาจส่งผลให้เกิดการพัฒนาระบบขนส่งมวลชนที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ ลดเวลาการเดินทาง และปรับปรุงการเคลื่อนย้ายโดยรวมของประชาชน นอกจากนี้ ผลประโยชน์อาจขยายไปถึงการสร้างงาน การพัฒนาทักษะ และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมโดยรวมของชุมชน การประเมินผลประโยชน์ต่อสาธารณะถือเป็นสิ่งสำคัญในการประเมินความสำเร็จและคุณค่าทางสังคมของโครงการ PPP (Hodge and Greve, 2007; Grimsey and Lewis, 2004)

3.1.2 ผลลัพธ์ทางเศรษฐกิจและความยั่งยืน: ผลลัพธ์ทางเศรษฐกิจของ PPP ถือเป็นข้อพิจารณาที่สำคัญในการประเมินผลกระทบโดยรวมและความยั่งยืน ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจอาจแสดงออกมาในรูปของการลงทุนภาคเอกชนที่เพิ่มขึ้น การเติบโตทางเศรษฐกิจ และการสร้างโอกาสทางธุรกิจ พรรคพลเมืองประชาชนมักมีส่วนช่วยในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ เช่น ถนน สะพาน และสาธารณูปโภค ซึ่งในทางกลับกันจะสนับสนุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจและกระตุ้นการพัฒนาในระดับท้องถิ่นและระดับภูมิภาค ความยั่งยืนของผลลัพธ์ทางเศรษฐกิจขึ้นอยู่กับความสามารถของ PPP ในการสร้างมูลค่าระยะยาวและรักษาความสามารถในการดำรงอยู่ทางการเงิน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการพิจารณาต่างๆ เช่น การแบ่งปันความเสี่ยงและผลตอบแทนอย่างเหมาะสม การคาดการณ์ทางการเงินที่สมจริง และการสร้างแบบจำลองรายได้ที่รับประกันความอยู่รอดทางเศรษฐกิจของโครงการอย่างต่อเนื่อง การประเมินผลลัพธ์ทางเศรษฐกิจและความยั่งยืนเป็นส่วนสำคัญในการทำความเข้าใจผลกระทบระยะยาวของ PPP ต่อภูมิทัศน์ทางเศรษฐกิจ (Yescombe, 2007; Hart, 2003)

3.1.3 การไม่แบ่งแยกทางสังคมและความเสมอภาค: ผลกระทบทางสังคมของ PPP ขยายไปถึงความครอบคลุมและความเสมอภาค ซึ่งสะท้อนถึงผลกระทบต่อกลุ่มประชากรที่หลากหลาย PPP ที่ประสบความสำเร็จให้ความสำคัญกับการไม่แบ่งแยกทางสังคมโดยทำให้แน่ใจว่าทุกคนสามารถเข้าถึงบริการที่จำเป็นได้ โดยไม่คำนึงถึงสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม ตัวอย่างเช่น แผน PPP ในด้านการดูแลสุขภาพควรมุ่งเป้าไปที่การให้บริการด้านสุขภาพที่มีคุณภาพแก่ประชากรทั้งในเมืองและชนบท โดยจัดการกับความแตกต่างในการเข้าถึงการประเมิน การไม่แบ่งแยกทางสังคมเกี่ยวข้องกับการประเมินขอบเขตที่พรรคพลเมืองประชาชนมีส่วนในการลดความไม่เท่าเทียมทางสังคมและปรับปรุงความเป็นอยู่ที่ดีของชุมชนชายขอบ การพิจารณาความ

เสมอภาคในการให้บริการและการให้บริการในราคาที่เอื้อถึงถือเป็นมิติสำคัญในการกำหนดความสำเร็จทางสังคมของ PPP (Daly, 2014; Ansell and Gash, 2008)

3.1.4 การจ้างงานและการพัฒนาทักษะ: พรรคพลังประชาชนมีศักยภาพที่จะมีส่วนสำคัญต่อการจ้างงานและการพัฒนาทักษะภายในชุมชนที่ให้บริการ การก่อสร้าง การดำเนินงาน และการบำรุงรักษาโครงการโครงสร้างพื้นฐานมักจะสร้างโอกาสในการจ้างงาน ซึ่งส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับท้องถิ่น นอกจากนี้ พรรคพลังประชาชนอาจเกี่ยวข้องกับโครงการพัฒนาทักษะและการริเริ่มการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของแรงงานในท้องถิ่น การประเมินผลกระทบทางสังคมและเศรษฐกิจของพรรค PPP จำเป็นต้องมีการตรวจสอบขอบเขตที่ความร่วมมือเหล่านี้มีส่วนสนับสนุนการจ้างงานที่ยั่งยืน การถ่ายทอดทักษะ และการยกระดับสังคมและเศรษฐกิจโดยรวมของชุมชน (Provan and Kenis, 2008; Grimsey and Lewis, 2004)

3.1.5 ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม: นอกเหนือจากมิติทางสังคมและเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นแล้ว ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมของ PPP ยังถือเป็นการพิจารณาที่สำคัญอีกด้วย PPP ที่ประสบความสำเร็จผสมผสานแนวทางปฏิบัติที่ยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมประสิทธิภาพของทรัพยากร ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมให้เหลือน้อยที่สุด และยึดมั่นในมาตรฐานสีเขียว ซึ่งรวมถึงการพิจารณาต่างๆ เช่น ประสิทธิภาพการใช้พลังงานในโครงการโครงสร้างพื้นฐาน แนวทางปฏิบัติในการจัดการขยะ และการปฏิบัติตามกฎระเบียบด้านสิ่งแวดล้อม การประเมินความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมของ PPP เกี่ยวข้องกับการประเมินการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ระบบนิเวศและความเป็นอยู่ที่ดีของสิ่งแวดล้อมในระยะยาว (Daly, 2014; Yescombe, 2007)

ดังนั้นผลกระทบทางสังคมและเศรษฐกิจของแผน PPP มีหลายแง่มุม ครอบคลุมผลประโยชน์ต่อสาธารณะ ผลลัพธ์ทางเศรษฐกิจ การมีส่วนร่วมทางสังคม การจ้างงานและการพัฒนาทักษะ และความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม การประเมินมิติเหล่านี้อย่างครอบคลุมถือเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการตัดสินใจโดยอาศัยข้อมูลเพื่อให้มั่นใจว่าพรรคพลังประชาชนมีส่วนช่วยในการพัฒนาความเป็นอยู่ที่ดีของสังคมและการพัฒนาเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 มุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

3.2.1 มุมมองของหน่วยงานภาครัฐ: หน่วยงานภาครัฐมีบทบาทสำคัญในความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน (PPP) และมุมมองของหน่วยงานเหล่านี้ให้ข้อมูลเชิงลึกที่สำคัญเกี่ยวกับความสำเร็จ ความท้าทาย และประสิทธิผลโดยรวมของโครงการริเริ่มการทำงานร่วมกัน หน่วยงานภาครัฐมักมองว่า PPP เป็นกลไกในการใช้ประโยชน์จากความเชี่ยวชาญ นวัตกรรม และเงินทุนของภาคเอกชนในการให้บริการสาธารณะและโครงสร้างพื้นฐาน มุมมองเชิงบวกจากหน่วยงานภาครัฐอาจเน้นย้ำถึงประสิทธิภาพที่ดีขึ้น ความคุ้มค่าและความสามารถในการแก้ไขช่องว่างของโครงสร้างพื้นฐานผ่าน PPP อย่างไรก็ตาม ความท้าทายต่างๆ เช่น อุปสรรคด้านกฎระเบียบ การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง และความจำเป็นในการกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพ อาจสะท้อนให้เห็นในมุมมองของพวกเขาด้วย การประเมินมุมมองของหน่วยงานภาครัฐเกี่ยวข้องกับการทำความเข้าใจว่าพรรคพลังประชาชนสอดคล้องกับเป้าหมายนโยบายสาธารณะอย่างไร มีส่วนสนับสนุนวัตถุประสงค์ในการให้บริการ และสำรวจความซับซ้อนของการบริหารรัฐกิจ (Hodge and Greve, 2007; Yescombe, 2007)

3.2.2 ผลตอบรับจากพันธมิตรภาคเอกชน: ผลตอบรับจากภาคีภาคเอกชนมีส่วนสำคัญในการประเมินความน่าดึงดูดใจของพรรคพลังประชาชนในฐานะกลไกการทำงานร่วมกัน หน่วยงานภาคเอกชนมีส่วนร่วมใน PPP โดยคาดหวังว่าจะได้รับผลตอบแทนจากการลงทุน นำเสนอโซลูชันที่เป็นนวัตกรรม และเข้าถึงโอกาสทางธุรกิจใหม่ๆ ผลตอบรับเชิงบวกมักเน้นย้ำถึงศักยภาพในการสร้างรายได้ กลไกการแบ่งปันความเสี่ยงและความสามารถในการใช้ประโยชน์จากความเชี่ยวชาญในการพัฒนาและการจัดการโครงการ อย่างไรก็ตาม พันธมิตรภาคเอกชนอาจให้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับความท้าทาย เช่น ความไม่แน่นอนด้านกฎระเบียบ ความซับซ้อนของสัญญา และความจำเป็นสำหรับสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่เอื้ออำนวย การทำความเข้าใจมุมมองของหุ้นส่วนภาคเอกชนถือเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการระบุพื้นที่ที่ต้องปรับปรุง ส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรต่อธุรกิจ และเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐและเอกชนในโครงการ PPP (Hart, 2003; Grimsey and Lewis, 2004)

3.2.3 การตัดสินใจร่วมกันและการแบ่งปันความเสี่ยง: มุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานภาครัฐและพันธมิตรภาคเอกชน ให้ความกระจ่างเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจร่วมกันภายในพรรคพลังประชาชน มุมมองเชิงบวกมักบ่งบอกถึงการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การตัดสินใจร่วมกัน และการจัดสรรความเสี่ยงและความรับผิดชอบอย่างสมดุล ความท้าทายในการตัดสินใจร่วมกันอาจเกิดขึ้นจากความแตกต่างในลำดับความสำคัญ ความคาดหวัง และการรับรู้ถึงการกระจายผลประโยชน์ การประเมินมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะให้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับระดับความไว้วางใจและความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน ซึ่งมีอิทธิพลต่อความสำเร็จโดยรวมและความยั่งยืนของ PPP (Provan and Kenis, 2008; Ansell and Gash, 2008)

3.2.4 การรับรู้ของสาธารณะและการมีส่วนร่วมของชุมชน: นอกเหนือจากหน่วยงานภาครัฐและหุ้นส่วนภาคเอกชนแล้ว การรับรู้ของสาธารณะและการมีส่วนร่วมของชุมชนถือเป็นแง่มุมสำคัญของมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการ PPP ความคิดเห็นของประชาชนทั่วไป ชุมชนท้องถิ่น และองค์กรพัฒนาเอกชนมีส่วนทำให้เกิดความชอบธรรมทางสังคมและการยอมรับโครงการ PPP การรับรู้ของสาธารณชนในเชิงบวกอาจเป็นผลมาจากคุณภาพการบริการที่ดีขึ้น โครงสร้างพื้นฐานที่ได้รับการปรับปรุง และการเข้าถึงที่เพิ่มขึ้นในทางกลับกัน ผลตอบรับเชิงลบอาจเกิดขึ้นจากความกังวลเกี่ยวกับความสามารถในการจ่าย ความเท่าเทียมทางสังคม หรือผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การประเมินมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจำเป็นต้องมีความเข้าใจในบริบททางสังคมที่กว้างขึ้น และขอบเขตที่ PPP สอดคล้องกับค่านิยมและความคาดหวังสาธารณะ (Daly, 2014; Ansell and Gash, 2008)

3.2.5 บทเรียนที่ได้รับและการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง: มุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้บทเรียนที่มีคุณค่าและโอกาสในการปรับปรุงการออกแบบและการนำ PPP ไปใช้อย่างต่อเนื่อง ผลตอบรับจากทั้งหน่วยงานภาครัฐและพันธมิตรภาคเอกชนมีส่วนช่วยในการพัฒนาแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด แนวปฏิบัติ และการปรับนโยบาย การทำความเข้าใจความท้าทายที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต้องเผชิญช่วยให้ผู้กำหนดนโยบายสามารถจัดการกับปัญหาข้อขัดแย้งด้านกฎระเบียบ เพิ่มความโปร่งใส และปรับปรุงกรอบสัญญาได้ กระบวนการเรียนรู้ซ้ำ

จากมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนช่วยในการพัฒนาและการสุของมของแบบจำลอง PPP ซึ่งส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยสำหรับการทำงานร่วมกันอย่างยั่งยืน (Provan and Kenis, 2008; Yescombe, 2007)

ดังนั้นมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียซึ่งครอบคลุมหน่วยงานภาครัฐและพันธมิตรภาคเอกชน เป็นส่วนสำคัญในการประเมินและปรับปรุงความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน การทำความเข้าใจมุมมองความคาดหวัง และความท้าทายที่หลากหลายของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนช่วยในการพัฒนาโมเดลการทำงานร่วมกันที่มีประสิทธิภาพ ยั่งยืน และสอดคล้องกับผลประโยชน์ของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

การอภิปรายผล

1. แนวโน้มใหม่ของ PPP ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน (PPP) กำลังพบกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญซึ่งขับเคลื่อนโดยแนวโน้มการพัฒนาทั่วโลก แนวโน้มที่โดดเด่นสองประการที่กำหนดภูมิทัศน์ของ PPP ได้แก่ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมในรูปแบบการทำงานร่วมกัน

1.1 ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี: ในช่วงไม่กี่ปีมานี้ เราได้เห็นการบูรณาการเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วในโครงการ PPP ซึ่งเป็นการปฏิวัติวิธีส่งมอบบริการและการจัดการโครงสร้างพื้นฐาน เทคโนโลยีต่างๆ เช่น Internet of Things (IoT) ปัญญาประดิษฐ์ (AI) และบล็อกเชน ถูกนำมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ความโปร่งใส และการตัดสินใจที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูลในโครงการริเริ่ม PPP ตัวอย่างเช่น ในโครงการเมืองอัจฉริยะสามารถใช้เซ็นเซอร์ IoT สำหรับการตรวจสอบโครงสร้างพื้นฐานของเมืองแบบเรียลไทม์ เพิ่มประสิทธิภาพการจัดสรรทรัพยากร และปรับปรุงการให้บริการ การรวมตัวกันของเทคโนโลยีขั้นสูงไม่เพียงแต่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของโครงการเท่านั้น แต่ยังแนะนำมิติใหม่ของการบริหารความเสี่ยงและความยืดหยุ่นในการดำเนินงานใน PPPs

1.2 นวัตกรรมในรูปแบบการทำงานร่วมกัน: โมเดล PPP แบบดั้งเดิมกำลังเปิดทางให้กับโครงสร้างการทำงานร่วมกันเชิงนวัตกรรมที่สอดคล้องกับความซับซ้อนของโครงการสมัยใหม่ได้ดียิ่งขึ้น โมเดลไฮบริดที่ผสมผสานองค์ประกอบของรูปแบบ PPP ต่างๆ กำลังได้รับความนิยม นอกจากนี้ โมเดลตามผลลัพธ์ ซึ่งพันธมิตรส่วนตัวจะได้รับค่าตอบแทนตามความสำเร็จของการวัดประสิทธิภาพที่กำหนดไว้ล่วงหน้า กำลังแพร่หลายมากขึ้น นวัตกรรมเหล่านี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมความยืดหยุ่น การแบ่งปันความเสี่ยง และการให้ความสำคัญกับผลลัพธ์มากกว่าปัจจัยนำเข้า การเกิดขึ้นของแบบจำลองการทำงานร่วมกันที่ปรับให้เหมาะสมกับลักษณะเฉพาะของแต่ละโครงการมีส่วนช่วยในการปรับตัวและความยั่งยืนของ PPP ในภาคส่วนต่างๆ

1.3 การบูรณาการแนวปฏิบัติที่ยั่งยืน: การให้ความสำคัญกับความยั่งยืนที่เพิ่มมากขึ้นกำลังปรับเปลี่ยนภูมิทัศน์ของ PPP มีการตระหนักรู้เพิ่มมากขึ้นเกี่ยวกับผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมของโครงการ กระตุ้นให้มีการบูรณาการแนวทางปฏิบัติที่ยั่งยืน พรรคพลังประชาชนกำลังผสมผสานเทคโนโลยีสีเขียว การออกแบบที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และการประเมินผลกระทบทางสังคม เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายความยั่งยืนที่กว้างขึ้น นักลงทุนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ความสำคัญกับโครงการที่แสดงให้เห็นถึงความ

รับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและมีส่วนสนับสนุนความเป็นอยู่ที่ดีของชุมชนมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงนี้สะท้อนให้เห็นถึงการรับรู้ถึงผลกระทบระยะยาวของโครงการโครงสร้างพื้นฐานที่มีต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม (Finn, 2017)

1.4 โลกาภิวัตน์และความร่วมมือข้ามพรมแดน: โลกาภิวัตน์ของตลาดและเศรษฐกิจมีอิทธิพลต่อธรรมชาติของ PPP ซึ่งนำไปสู่ความร่วมมือข้ามพรมแดนมากขึ้น สมาคมและความร่วมมือระหว่างประเทศกำลังจัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินโครงการโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ที่ต้องใช้ความเชี่ยวชาญและแหล่งเงินทุนที่หลากหลาย ความร่วมมือข้ามพรมแดนทำให้เกิดการแบ่งปันความรู้ ทรัพยากร และแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดในระดับโลก แนวโน้มนี้มีส่วนช่วยในการพัฒนาเครือข่ายความคิดริเริ่ม PPP ที่เชื่อมโยงและพึ่งพาซึ่งกันและกันมากขึ้น ส่งเสริมสภาพแวดล้อมการทำงานร่วมกันเพื่อจัดการกับความท้าทายที่ซับซ้อนในภูมิภาคต่างๆ

1.5 เพิ่มการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล: แพลตฟอร์มดิจิทัลและเทคโนโลยีการสื่อสารมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียใน PPP แพลตฟอร์มออนไลน์อำนวยความสะดวกในการสื่อสารที่โปร่งใส การแบ่งปันข้อมูลแบบเรียลไทม์ และการตัดสินใจร่วมกันระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย แนวโน้มนี้ส่งเสริมการไม่แบ่งแยก โดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่หลากหลาย รวมถึงสาธารณชน มีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการพัฒนาและติดตามโครงการ เครื่องมือการมีส่วนร่วมทางดิจิทัลมีส่วนช่วยสร้างความไว้วางใจ ลดความไม่สมดุลของข้อมูล และสร้างความมั่นใจว่าผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดได้รับการพิจารณาตลอดวงจร PPP (Grossi and Macheridis, 2020)

ดังนั้นภูมิทัศน์ที่เปลี่ยนแปลงไปของ PPP นั้นโดดเด่นด้วยการบูรณาการทางเทคโนโลยี โมเดลการทำงานร่วมกันที่เป็นนวัตกรรม ข้อพิจารณาด้านความยั่งยืน ความร่วมมือข้ามพรมแดน และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เพิ่มขึ้น แนวโน้มเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงการตอบสนองแบบพลวัตต่อความท้าทายและโอกาสในสภาพแวดล้อมระดับโลกที่รวมสมัย ซึ่งกำหนดแนวทางในอนาคตของความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน

2. พื้นที่สำหรับการวิจัยเพิ่มเติมในความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน (PPP)

2.1 มุมมองที่ยังไม่ได้สำรวจของ PPP: แม้จะมีการวิจัยอย่างกว้างขวางเกี่ยวกับ PPPs แต่มีหลายแง่มุมที่ยังคงมีการสำรวจไม่เพียงพอ ทำให้เกิดโอกาสในการสอบสวนเพิ่มเติม ประเด็นหนึ่งดังกล่าวเกี่ยวข้องกับ การตรวจสอบผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมของพรรคพลังประชาชนต่อชุมชนท้องถิ่น การทำความเข้าใจว่าโครงการ PPP มีอิทธิพลต่อการสร้างงาน การกระจายรายได้ และความเป็นอยู่ที่ดีของสังคมในระดับชุมชนอย่างไร สามารถให้ข้อมูลเชิงลึกที่มีคุณค่าสำหรับผู้กำหนดนโยบายและผู้ปฏิบัติงาน นอกจากนี้ บทบาทของ PPP ในการรับมือกับความท้าทายระดับโลก เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและวิกฤตด้านสาธารณสุข เป็นสิ่งที่รับประกันว่าจะมีการสำรวจเพิ่มเติม การตรวจสอบศักยภาพของพรรคพลังประชาชนเพื่อสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนและความสามารถในการฟื้นตัวเมื่อเผชิญกับความท้าทายที่ไม่คาดฝันเป็นหนทางที่ดีสำหรับการวิจัย (Savas, 2000)

2.2 ช่องว่างในงานเขียนที่เกี่ยวข้อง: แม้จะมีผลงานเขียนทางวิชาการเกี่ยวกับ PPP มากมาย แต่ก็มีช่องว่างที่น่าสังเกตซึ่งสมควรได้รับความสนใจจากนักวิชาการเพิ่มเติม ช่องว่างประการหนึ่งคือการสำรวจบทบาทของปัจจัยทางวัฒนธรรมและบริบทอย่างจำกัดในการกำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของโครงการ PPP ความแตกต่างทางวัฒนธรรมและตัวแปรบริบทสามารถส่งผลกระทบต่อพลวัตของการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชน การวิจัยที่ระบุว่าปัจจัยทางวัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อการเจรจา การดำเนินการ และผลลัพธ์ของแผน PPP อย่างไร สามารถให้ความเข้าใจที่ครอบคลุมมากขึ้นเกี่ยวกับความร่วมมือเหล่านี้ นอกจากนี้ ยังมีความจำเป็นสำหรับการวิจัยที่ตรวจสอบมิติทางจริยธรรมของ PPP อย่างมีวิจารณญาณ รวมถึงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความโปร่งใส ความรับผิดชอบ และความยุติธรรมทางสังคม การสำรวจผลกระทบทางจริยธรรมของแนวทางปฏิบัติของพรรคพลังประชาชนเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการรับรองความร่วมมือที่มีความรับผิดชอบและเท่าเทียมกัน (Grimsey and Lewis, 2004)

โดยสรุป พื้นที่สำหรับการวิจัยเพิ่มเติมในโครงการ PPP รวมถึงการสำรวจมิติที่ไม่เคยมีมาก่อน เช่น ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมต่อชุมชนท้องถิ่น และบทบาทของ PPP ในการรับมือกับความท้าทายระดับโลก นอกจากนี้ การแก้ไขช่องว่างในผลงานเขียนทางวิชาการที่มีอยู่โดยการเจาะลึกถึงอิทธิพลทางวัฒนธรรมและการพิจารณาด้านจริยธรรมจะส่งผลให้มีความเข้าใจที่ละเอียดถี่ถ้วนและครอบคลุมมากขึ้นเกี่ยวกับพลวัตของความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน

บทสรุป

การสำรวจความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน (PPP) ได้เปิดเผยข้อมูลเชิงลึกที่สำคัญ การตรวจสอบแนวโน้มที่เกิดขึ้น แง่มุมที่ยังไม่ได้สำรวจ และบทเรียนที่ได้รับ มีส่วนช่วยให้เข้าใจภูมิทัศน์แบบพลวัตของ PPP อย่างละเอียดถี่ถ้วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี นวัตกรรมในรูปแบบการทำงานร่วมกัน และการพิจารณาด้านความยั่งยืน กลายเป็นแนวโน้มสำคัญที่กำหนดอนาคตของ PPP บทเรียนที่ได้เรียนรู้เน้นถึงความสำคัญของการระบุกลยุทธ์ที่ประสบความสำเร็จและการหลีกเลี่ยงข้อผิดพลาดทั่วไป ซึ่งเป็นรากฐานสำหรับการตัดสินใจอย่างรอบรู้ในความพยายามร่วมกันในอนาคต

ผลกระทบต่อการใช้ปฏิบัติและนโยบายมีความลึกซึ้ง ผู้กำหนดนโยบายและผู้ปฏิบัติงานสามารถใช้ประโยชน์จากกลยุทธ์ที่ประสบความสำเร็จที่ระบุและบทเรียนที่ได้รับเพื่อปรับแต่งกรอบ PPP คำแนะนำสำหรับการส่งเสริม PPP ที่มีประสิทธิผลและข้อพิจารณาด้านกฎระเบียบให้ข้อมูลเชิงลึกที่สามารถนำไปปฏิบัติได้สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องในการออกแบบ การนำไปปฏิบัติ และการกำกับดูแลโครงการริเริ่มความร่วมมือ การค้นพบนี้เน้นย้ำถึงความจำเป็นในกระบวนการจัดซื้อที่โปร่งใส การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และกรอบการกำกับดูแลที่ปรับเปลี่ยนได้ เพื่อให้มั่นใจถึงความสำเร็จและความยั่งยืนของ PPP ด้วยการรวมความหมายเหล่านี้เข้ากับการปฏิบัติและนโยบาย ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเพิ่มประสิทธิภาพโดยรวมของความพยายามในการทำงานร่วมกันได้

แนวโน้มอนาคตของความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน แนวทางของ PPP ที่ร่วมมือกันดูเหมือนจะสดใสแต่ก็มีความท้าทาย ภูมิทัศน์กำลังพัฒนาไปพร้อมกับการบูรณาการเทคโนโลยี โมเดลการทำงานร่วมกันที่เป็นนวัตกรรม และการเน้นความยั่งยืนเพิ่มมากขึ้น บทเรียนที่เรียนรู้จากทั้งความสำเร็จและความล้มเหลวเป็นแนวทางในการนำทางความซับซ้อนของโครงการในอนาคต เนื่องจากความท้าทายระดับโลกจำเป็นต้องมีการแก้ปัญหาข้ามภาคส่วน PPP จึงมีแนวโน้มที่จะมีบทบาทสำคัญในการตอบสนองความต้องการของสังคมมากขึ้น อย่างไรก็ตาม จำเป็นต้องมีการเฝ้าระวังเพื่อจัดการกับความท้าทายที่กำลังดำเนินอยู่ ปรับให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง และให้แน่ใจว่าความพยายามในการทำงานร่วมกันให้ความสำคัญกับการพิจารณาด้านจริยธรรม ความโปร่งใส และความเป็นอยู่ที่ดีของชุมชน อนาคตของพรรคพลังประชาชนขึ้นอยู่กับความมุ่งมั่นในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การปรับตัว และการปลูกฝังความร่วมมือที่ส่งเสริมผลลัพธ์เชิงบวกทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม

ดังนั้นการตรวจสอบความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนนี้ไม่เพียงแต่ทำให้เราเข้าใจแนวโน้มในปัจจุบันมากขึ้น แต่ยังให้ข้อมูลเชิงลึกที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ สำหรับการกำหนดอนาคตของความร่วมมือเหล่านี้ เนื่องจากความพยายามในการทำงานร่วมกันยังคงเป็นแนวทางในการจัดการกับความท้าทายที่ซับซ้อน ข้อค้นพบจากการสำรวจครั้งนี้มีส่วนช่วยในการเสวนาอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพ ยั่งยืน และมีจริยธรรมระหว่างภาครัฐและเอกชน

ข้อเสนอแนะ

1. บทเรียนที่ได้รับ

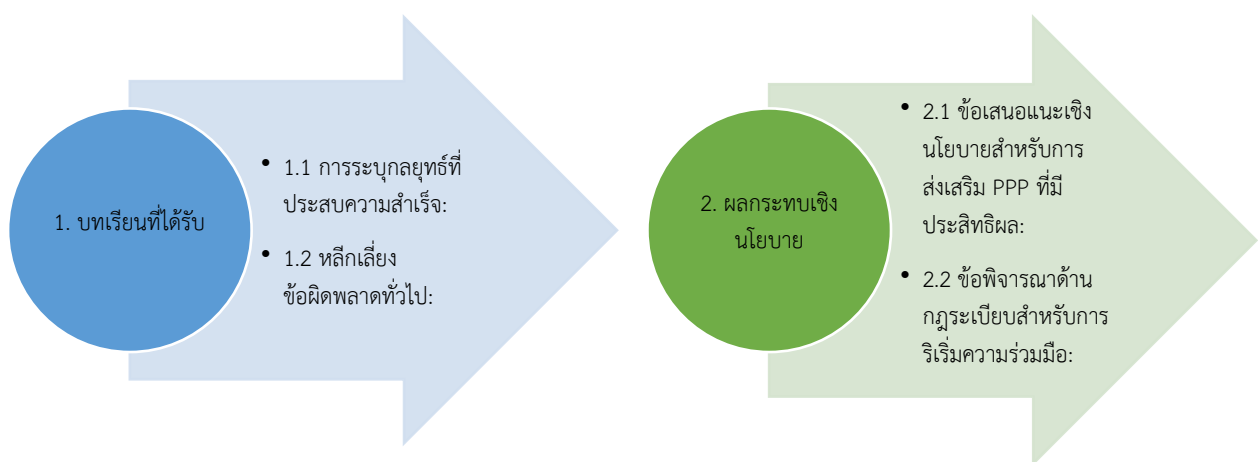
1.1 การระบุกลยุทธ์ที่ประสบความสำเร็จ: บทเรียนที่ได้รับจากความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน (PPP) ก่อนหน้านี้ให้ข้อมูลเชิงลึกที่มีคุณค่าเกี่ยวกับกลยุทธ์ที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินการ การวิจัยควรเจาะลึกกรณีศึกษาของโครงการ PPP ที่ดำเนินการอย่างดี เพื่อระบุปัจจัยร่วมที่เอื้อต่อความสำเร็จ ซึ่งอาจรวมถึงกลไกการแบ่งปันความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพ ช่องทางการสื่อสารที่ชัดเจนระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และรูปแบบการจัดหาเงินทุนที่เป็นนวัตกรรม การวิเคราะห์กลยุทธ์ที่ประสบความสำเร็จสามารถให้ข้อมูลแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดและเป็นแนวทางในการริเริ่ม PPP ในอนาคตไปสู่ผลลัพธ์ที่น่าพึงพอใจ

1.2 หลีกเลี่ยงข้อผิดพลาดทั่วไป: สิ่งที่สำคัญไม่แพ้กันคือการสำรวจหลุมพรางและความท้าทายทั่วไปที่พบในพรรคพลังประชาชน การวิจัยควรมุ่งเน้นไปที่การทำความเข้าใจปัจจัยที่ทำให้เกิดความล่าช้าของโครงการ ต้นทุนเกิน หรือข้อพิพาทระหว่างภาครัฐและเอกชน ด้วยการระบุและแยกแยะความท้าทายเหล่านี้ ผู้กำหนดนโยบายและผู้ปฏิบัติงานสามารถพัฒนามาตรการเชิงรุกเพื่อลดความเสี่ยงและหลีกเลี่ยงข้อผิดพลาดซ้ำ บทเรียนที่ได้รับจากความล้มเหลวมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการปรับปรุงกรอบการทำงาน PPP และเพิ่มความยืดหยุ่นโดยรวมของความคิดริเริ่มในการทำงานร่วมกัน

2. ผลกระทบเชิงนโยบาย

2.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับการส่งเสริม PPP ที่มีประสิทธิผล: การวิจัยในพื้นที่นี้ควรมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้กำหนดนโยบายได้รับคำแนะนำเชิงนโยบายตามหลักฐานเชิงประจักษ์เพื่อส่งเสริม PPPs ที่มีประสิทธิผล ซึ่งเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบกรอบทางกฎหมาย การเงิน และสถาบันที่ครอบคลุมซึ่งสนับสนุนความร่วมมือที่ประสบความสำเร็จ ข้อเสนอแนะอาจรวมถึงแนวทางสำหรับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างที่โปร่งใส กลไกการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยง ผู้กำหนดนโยบายสามารถใช้ข้อมูลเชิงลึกเหล่านี้เพื่อกำหนดนโยบายที่สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยสำหรับการดำเนินการ PPP ที่ประสบความสำเร็จ

2.2 ข้อพิจารณาด้านกฎระเบียบสำหรับการริเริ่มความร่วมมือ: การทำความเข้าใจแนวกฎระเบียบเป็นสิ่งสำคัญสำหรับความสำเร็จของ PPP การวิจัยควรสำรวจข้อพิจารณาด้านกฎระเบียบที่ส่งผลกระทบต่อ การเริ่มต้น การดำเนินการ และความสมบูรณ์ของโครงการริเริ่มความร่วมมือ ซึ่งรวมถึงการวิเคราะห์กรอบทางกฎหมาย ข้อกำหนดในการปฏิบัติตาม และบทบาทของหน่วยงานกำกับดูแลในการกำกับดูแลโครงการ PPP ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดด้านกฎระเบียบสามารถแจ้งผู้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการออกแบบกรอบการทำงานที่สร้างความสมดุลระหว่างผลประโยชน์ของพันธมิตรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้มั่นใจว่าการทำงานร่วมกันจะยุติธรรมและโปร่งใส

รูปที่ 2 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ดังนั้น บทเรียนที่ได้รับจากกลยุทธ์ที่ประสบความสำเร็จและข้อผิดพลาดทั่วไปในแผน PPP ถือเป็นแนวทางที่มีคุณค่าสำหรับโครงการริเริ่มในอนาคต นอกจากนี้ ผลกระทบของนโยบาย รวมถึงข้อเสนอแนะและการพิจารณาด้านกฎระเบียบ มีส่วนช่วยในการพัฒนากรอบการทำงานที่แข็งแกร่งซึ่งเอื้อให้เกิดความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืนระหว่างภาครัฐและเอกชน

เอกสารอ้างอิง

- อุมา ศรีสุข. (2565). การบริการจัดการแบบร่วมมือกับระหว่างภาครัฐและภาคส่วนต่างๆ ในสังคม. สืบค้นเมื่อ วันที่ 19 มกราคม 2567 จาก https://wiki.ocsc.go.th/_media/อุมา_ศรีสุข15.pdf.
- Ansell, C. and Gash, A. (2008). Collaborative governance in theory and practice. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 18(4), 543 - 571.
- Bovaird, T. and Löffler, E. (2014). *Public management and governance*. London: Routledge.
- Bryson, J. M., Crosby, B. C. and Bloomberg, L. (2015). Public value governance: Moving beyond traditional public administration and the new public management. *Public Administration Review*, 75(5), 680 - 690.
- Daly, H. E. (2014). *From Uneconomic Growth to a Steady-State Economy*. Massachusetts: Edward Elgar Publishing.
- Dye, T. R. (2006). *Top-down Policymaking*. London: Chatham House Publishers.
- Emerson, K., Nabatchi, T. and Balogh, S. (2012). An integrative framework for collaborative governance. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 22(1), 1-29.
- Finn, M. G. (2017). The greenfield of public-private partnerships. *The Review of Financial Studies*, 30(9), 3189 - 3224.
- Freeman, R. E. (1984). *Strategic Management: A Stakeholder Approach*. Boston: Pitman.
- Grimsey, D. and Lewis, M. K. (2004). *Public-private partnerships: The worldwide revolution in infrastructure provision and project finance*. Cheltenham: Edward Elgar Publishing.
- Grossi, G. and Macheridis, N. (2020). Public-private partnerships in the age of digitalization: A systematic literature review. *International Journal of Project Management*, 38(5), 284 - 305.
- Hart, O. (2003). Incomplete Contracts and Public Ownership: Remarks, and an Application to Public-Private Partnerships. *The Economic Journal*, 113(486), C69 - C76.
- Hodge, G. A. and Greve, C. (2007). Public-Private Partnerships: An International Performance Review. *Public Administration Review*, 67(3), 545 - 558.
- Moore, M. H. (1995). *Creating Public Value: Strategic Management in Government*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- North, D. C. (1991). Institutions. *Journal of Economic Perspectives*, 5(1), 97 - 112.
- Osborne, D. (2000). *Reinventing Government: How the Entrepreneurial Spirit is Transforming the Public Sector*. New York: Plume.

- Provan, K.G. and Kenis, P. (2008). Modes of network governance: Structure, management, and effectiveness. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 18(2), 229 - 252.
- Provan, K.G. and Milward, H.B. (1995). A preliminary theory of inter-organizational network effectiveness: A comparative study of four community mental health systems. *Administrative Science Quarterly*, 40(1), 1 - 33.
- Rhodes, R.A.W. (1996). The New Governance: Governing without Government. *Political Studies*, 44(4), 652 - 667.
- Savas, E. S. (2000). *Privatization and Public-Private Partnerships*. New York: Chatham House Publishers.
- Williamson, O.E. (1985). *The Economic Institutions of Capitalism*. New York: Free Press.
- Yescombe, E.R. (2007). *Public-Private Partnerships: Principles of Policy and Finance*. Oxford: Butterworth-Heinemann.

จริยธรรมการตีพิมพ์ผลงานวิชาการในวารสาร (Publication Ethics)

วารสารมนุษยสังคมศิลปศาสตร์ (Journal of Humanities, Social Sciences, and Art) เป็นวารสารวิชาการของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ได้กำหนดจริยธรรมการตีพิมพ์ผลงานในวารสารที่สอดคล้องกับมาตรฐานทางจริยธรรมของคณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์ (Committee on Publication Ethics: COPE) ประกอบด้วย บทบาทหน้าที่ของบรรณาธิการ (Editors) ผู้ประเมิน (Reviewers) ผู้แต่ง (Authors) และผู้อ่าน (Readers) โดยทางวารสารได้มุ่งหวังว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการวารสารจะปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อให้การดำเนินงานของวารสารเป็นไปด้วยความโปร่งใสและน่าเชื่อถือแก่วงการวิชาการ

บทบาทหน้าที่ของบรรณาธิการ (Editors)

กองบรรณาธิการ (Editorial Board) ประกอบด้วย บรรณาธิการที่ปรึกษา (Advising Editor) บรรณาธิการ (Editor) บรรณาธิการประจำเรื่อง (Section Editor) มีบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานของวารสาร ดังนี้

1. บรรณาธิการที่ปรึกษา (Advising Editor)

1.1 ศึกษางานวิจัยและงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์สาขาทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ภายใต้ขอบเขตเนื้อหาของวารสารที่กำหนด รวมถึงศึกษาทิศทางการพัฒนาคุณภาพของวารสารไทยเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของวารสารมนุษยสังคมศิลปศาสตร์อย่างต่อเนื่อง

1.2 ให้คำปรึกษา ส่งเสริม และสนับสนุนทรัพยากรในการดำเนินงานวารสารให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai Journal Citation Index Centre: TCi)

2. บรรณาธิการ (Editor)

2.1 จัดทำคำแนะนำสำหรับผู้เขียน เกณฑ์การพิจารณาบทความเบื้องต้น รูปแบบการเขียนบทความ การเขียนเอกสารอ้างอิงที่มีมาตรฐานสากล พร้อมทั้งเผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์

2.2 พิจารณาประเภทของบทความ ขอบเขตของวารสาร และรูปแบบการเขียนบทความเบื้องต้น โดยละเอียดและหลีกเลี่ยงการดำเนินงานที่เป็นผลประโยชน์ทับซ้อน

2.3 ตรวจสอบการคัดลอกผลงานจากผู้อื่น (Plagiarism) รวมถึงการคัดลอกผลงานของตนเอง (Self-plagiarism) ในบทความ ทั้งนี้ให้ปฏิเสธ (Rejected) บทความที่มีการคัดลอกผลงานดังกล่าวทันที

2.4 กำหนดบรรณาธิการประจำเรื่องจากกองบรรณาธิการในการดูแล กำกับ และติดตาม กระบวนการประเมินคุณภาพของบทความแต่ละเรื่องอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้

2.5 ติดตามการประเมินคุณภาพของบทความโดยผู้ประเมินให้ตรงตามเวลาที่กำหนดไว้

2.6 ตัดสินผลการพิจารณาคุณภาพของบทความจากผลการประเมิน ดังนี้

(1) การรับตีพิมพ์ (Accepted) ซึ่งจะต้องเป็นไปตามกระบวนการประเมินคุณภาพของ บทความ โดยประเมินจากผู้ประเมิน 3 ท่าน และต้องผ่านอย่างน้อย 2 ใน 3 ท่าน

(2) การปฏิเสธ (Rejected) จะต้องเป็นผู้ประเมินปฏิเสธการตีพิมพ์อย่างน้อย 2 ท่าน และ แจ้งผู้แต่งพร้อมหลักฐานเชิงประจักษ์

2.7 หากผู้แต่งมีหลักฐานโต้แย้งผลการประเมินให้บรรณาธิการนำเข้าสู่กระบวนการพิจารณา ร่วมกับกองบรรณาธิการและแจ้งผลการพิจารณาต่อผู้แต่งทุกครั้ง

2.8 บรรณาธิการจะต้องเป็นบรรณาธิการตรวจสอบบทความให้ถูกต้อง ครบถ้วนก่อนจัดทำ เล่ม และเผยแพร่ผ่านระบบ Thaijo โดยจะต้องทำการเผยแพร่ให้ตรงตามกำหนดเวลาออกของวารสารอย่าง เคร่งครัด

2.9 หากเกิดความผิดพลาดจากการดำเนินงานของวารสารโดยละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ของ บรรณาธิการนั้น บรรณาธิการจะต้องแสดงความรับผิดชอบ

3. บรรณาธิการประจำเรื่อง (Section Editor)

3.1 บรรณาธิการประจำเรื่องจะต้องดูแลกระบวนการประเมินคุณภาพของบทความในแต่ละ เรื่องที่ได้รับมอบหมาย ได้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงคุณภาพของบทความ และให้ข้อเสนอแนะการตัดสินผล การพิจารณาคุณภาพของบทความต่อบรรณาธิการ

3.2 ประชุม และพิจารณากำหนดแผนการดำเนินงานวารสาร จัดทำคำแนะนำสำหรับผู้เขียน เกณฑ์การพิจารณาบทความเบื้องต้น รูปแบบการเขียนบทความ การเขียนเอกสารอ้างอิงที่มีมาตรฐานสากล แบบประเมินบทความ และการปรับปรุงการจัดทำวารสารให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

3.3 พิจารณากลับกรอง สรรหา คัดเลือก และจัดส่งบทความไปยังผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรงกับ สาขาวิชาของบทความนั้นๆ เพื่อการประเมินบทความที่มีคุณภาพและเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อผู้แต่ง และ ผู้อ่าน

3.4 กำกับดูแลคุณภาพวารสารวิชาการให้เป็นไปตามเกณฑ์ของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสาร ไทย (TCI)

3.5 ประชุมตัดสินผลการพิจารณาบทความที่มีหลักฐานโต้แย้งการประเมิน ทั้งนี้จะต้องเป็นไปตามจรรยาบรรณการตีพิมพ์ผลงานในวารสารวิชาการ

บทบาทหน้าที่ผู้ประเมิน (Reviewers)

1. พิจารณาระยะเวลาในการประเมิน และเลือกประเมินบทความที่ตรงตามสาขาวิชาที่ตนมีความเชี่ยวชาญในเนื้อหาของบทความนั้น โดยละเว้นและหลีกเลี่ยงการดำเนินงานที่เป็นผลประโยชน์ทับซ้อน
2. ประเมินคุณภาพของบทความตามหลักทางวิชาการ และมุ่งพัฒนาคุณภาพวารสารวิชาการให้ไปตามเกณฑ์ของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI)
3. ประเมินบทความและนำเสนอผลการประเมินตามระยะเวลาที่กำหนด พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อผู้แต่งและผู้อ่าน
4. สรุปผลการประเมินบทความ ได้แก่ (1) ยอมรับการตีพิมพ์บทความ (2) ขอให้มีการแก้ไข (3) ส่งใหม่เพื่อประเมินอีกครั้ง และ (4) ปฏิเสธการรับตีพิมพ์บทความ

บทบาทหน้าที่ผู้แต่ง (Authors)

1. พิจารณาประเภทของบทความ ขอบเขตของวารสาร และรูปแบบการเขียนบทความ ให้ครบถ้วน ตรวจสอบเนื้อหาของบทความที่เขียนขึ้นว่าเป็นไปตามเกณฑ์การพิจารณาเบื้องต้นของวารสารหรือไม่
2. หากประสงค์จะส่งบทความ บทความนั้นจะต้องไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาจากวารสารหรืองานประชุมวิชาการอื่น และไม่เคยพิมพ์เผยแพร่ส่วนใดส่วนหนึ่ง เช่น บทคัดย่อ ผลการวิจัย หรือบทความฉบับเต็มในวารสารหรือเอกสารสืบเนื่องจากงานประชุมวิชาการ
3. ผู้แต่งจะต้องไม่คัดลอกผลงานของผู้อื่น (Plagiarism) หรือคัดลอกผลงานของตนเอง (Self-plagiarism)
4. การจัดส่งบทความจะต้องเป็นไปตามขั้นตอนการดำเนินงานของวารสาร หากสงสัยในการดำเนินงานของวารสารให้ติดต่อสอบถามวารสารก่อนทำการจัดส่งผ่านระบบ Thaijo
5. ผู้แต่งสามารถโต้แย้งการตัดสินผลการพิจารณาบทความได้ โดยต้องมีหลักฐานที่ชัดเจนประกอบการอธิบายต่อบรรณาธิการเพื่อพิจารณาตัดสินผลการพิจารณาบทความอีกครั้ง
6. ผู้แต่งจะต้องติดตามบทความผ่านระบบ Thaijo จนสิ้นสุดกระบวนการของวารสาร

บทบาทหน้าที่ผู้อ่าน (Reader)

1. ผู้อ่านสามารถอ่านบทความย่อ ดาวน์โหลดบทความฉบับเต็มได้ผ่านระบบ Thaijo
2. หากมีการนำข้อความส่วนใดส่วนหนึ่งของบทความในวารสารไปใช้ประโยชน์ ขอให้ผู้อ่านทำการอ้างอิงข้อมูลของบทความให้ครบถ้วน
3. หากผู้อ่านพบการคัดลอกผลงานของผู้อื่น (Plagiarism) หรือคัดลอกผลงานของตนเอง (Self-plagiarism) ปรากฏในบทความที่ตีพิมพ์ในวารสารมนุษยสังคมศิลปาสาร ขอให้แจ้งทีมงานวารสารเพื่อดำเนินการตรวจสอบอีกครั้ง ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ของวงการวิชาการและเป็นการพัฒนาวารสารให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

การประเมินคุณภาพบทความ

1. บทความที่ส่งเข้ามาจะได้รับการประเมินคุณภาพของผลงานวิชาการ โดยผู้ประเมินซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 ท่าน จากหลากหลายสถาบัน ซึ่งพิจารณาแบบปกปิดรายชื่อทั้งผู้เขียนบทความ ผู้ประเมิน และผู้ที่เกี่ยวข้อง (Double-blind review)
2. ระยะเวลาในการประเมินคุณภาพของบทความเป็นไปตามขั้นตอนการทำงานของวารสาร
3. การตัดสินผลการพิจารณาคุณภาพของบทความจากผลการประเมิน ดังนี้
 - 3.1 การรับตีพิมพ์ (Accepted) ซึ่งจะต้องเป็นไปตามกระบวนการประเมินคุณภาพของบทความ โดยประเมินจากผู้ประเมิน 3 ท่าน และต้องผ่านอย่างน้อย 2 ใน 3 ท่าน
 - 3.2 การปฏิเสธ (Rejected) จะต้องมิให้ผู้ประเมินปฏิเสธการตีพิมพ์อย่างน้อย 2 ท่าน และแจ้งผู้แต่งพร้อมหลักฐานเชิงประจักษ์
4. สามารถโต้แย้งการตัดสินผลการพิจารณาคุณภาพบทความได้ โดยต้องมีหลักฐานโต้แย้งที่ชัดเจน เพื่อใช้ประกอบการอธิบายต่อบรรณาธิการ และกองบรรณาธิการ และสามารถเปลี่ยนผลการพิจารณาคุณภาพของบทความได้ หากหลักฐานที่โต้แย้งนั้นมีความชัดเจนและผ่านการเห็นชอบจากกองบรรณาธิการ ทั้งนี้ การตัดสินของกองบรรณาธิการถือเป็นที่สุด

การจัดเตรียมต้นฉบับสำหรับผู้เขียน

ในการพิจารณาบทความเบื้องต้น ทางวารสารจะพิจารณาประเภทของบทความ ขอบเขตเนื้อหา ของวารสาร และรูปแบบการเขียนบทความ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ประเภทของบทความ โดยวารสารจะรับพิจารณาประเภทของผลงานวิชาการ ดังนี้

1.1 บทความวิชาการ (Academic Article) เป็นบทความวิชาการที่มีเนื้อหาสาระทาง วิชาการอย่างถูกต้อง มีแนวคิดและการนำเสนอที่ชัดเจนและเป็นประโยชน์ต่อวงการวิชาการด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ ประกอบด้วย บทความย่อ (ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) บทนำ เนื้อเรื่อง ประกอบด้วย *ส่วนที่ 1* ที่มีหัวข้อเกี่ยวกับการปูบริบทเนื้อเรื่องก่อนเข้าถึงแก่นของเนื้อเรื่อง *ส่วนที่ 2* ที่มีหัวข้อ เกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล การใช้เหตุผล การวิพากษ์/วิจารณ์ การโต้แย้งประเด็น ฯลฯ โดยจะต้องเป็นไป ตามหลักการ ทฤษฎี และมีหลักฐานอ้างอิงตามหลักวิชาการ และ *ส่วนที่ 3* ที่มีหัวข้อเกี่ยวกับการนำเสนอความ คิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ บทสรุป กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี) และ เอกสารอ้างอิง

1.2 บทความวิจัย (Research Article) เป็นงานวิจัยหรือส่วนหนึ่งของการวิจัยที่มีขั้นตอน การดำเนินงานถูกต้องตามระเบียบวิธีวิจัย มีความชัดเจนในการแก้ไขปัญหา และผลการวิจัยที่พบบ่งชี้ความรู้ ใหม่ที่แสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าทางวิชาการและเป็นประโยชน์ต่อวงการวิชาการด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ ประกอบด้วย บทความย่อ (ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) บทนำ วัตถุประสงค์การวิจัย นิยามศัพท์เฉพาะ (ถ้ามี) สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี) กรอบแนวคิดการวิจัย วิธีการ ดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล ข้อเสนอแนะ กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี) และ เอกสารอ้างอิง

2. ขอบเขตเนื้อหาของวารสาร โดยวารสารจะรับพิจารณาสาขาของบทความตามขอบเขตของ เนื้อหา ได้แก่ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ นิติศาสตร์ ภาษาศาสตร์ ศิลปกรรม ดนตรี นาฏศิลป์ การพัฒนาชุมชน/สังคม/ท้องถิ่น รวมทั้งสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่และศาสตร์สาขา อื่นที่เกี่ยวข้อง

3. รูปแบบการเขียนบทความ โดยทางวารสารได้กำหนดรูปแบบการเขียนบทความ ดังนี้ (ทั้งนี้ ผู้เขียนสามารถดาวน์โหลดรูปแบบการจัดทำต้นฉบับได้ที่ https://drive.google.com/drive/u/0/folders/1Ew_OKF0RxKlfovTDBpBnGHfThCqQv_5X)

3.1 การตั้งค่าน้ำกระดาษ กำหนดการตั้งค่าน้ำกระดาษเป็น A4 ตัวอักษรที่ใช้คือ TH Sarabun New สีดำแบบเดียวกันตลอดทั้งบทความ ระยะห่างของขอบกระดาษทุกด้าน (บน-ล่าง-ซ้าย-ขวา)

คือ 2.54 ซม. ข้อความใช้การจัดกระจายอย่างไทย ระยะห่างระหว่างบรรทัดคือ 1.0 (หนึ่งเท่า) การเว้นระยะจากด้านซ้ายมือ 1 แท็บ (Tab) ให้เริ่มต้นที่ระยะ 1.0 นิ้ว และหัวข้อย่อให้ใช้แท็บต่อไปโดยเพิ่มขึ้นอีกแท็บละ 0.5 นิ้ว โดยกำหนดจำนวนหน้าของต้นฉบับอยู่ระหว่าง 15 - 20 หน้า (รวมบทคัดย่อ รูป กราฟ ตาราง และรายการเอกสารอ้างอิง) ระบบเลขที่ใช้ในบทความใช้เลขอารบิกทั้งหมด (ยกเว้นความจำเป็นที่ต้องใช้ชื่อเฉพาะสามารถใช้เลขไทยหรือสัญลักษณ์พิเศษได้)

3.2 รายละเอียดในแต่ละหัวข้อของบทความ ประกอบด้วย

(1) บทความวิชาการ (Academic Article) ประกอบด้วย

- ชื่อเรื่อง (Title) กำหนดให้มีทั้งชื่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ กำหนดขนาดตัวอักษร 18 หนา จัดกึ่งกลางหน้ากระดาษ โดยที่ชื่อภาษาอังกฤษต้องเป็นตัวพิมพ์ใหญ่ทั้งหมด
- ชื่อผู้เขียน (Author) ให้พิมพ์เฉพาะชื่อและนามสกุลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษของผู้แต่งทุกคน และผู้เขียนหลักหรือผู้ประพันธ์บรรณกิจ (Corresponding Author) จะต้องใส่เครื่องหมาย * ไว้ท้ายชื่อผู้เขียนหลักด้วย (เช่น ญัฏฐานุช เมฆรา^{1,*}) ขนาดตัวอักษร 14 ธรรมดา จัดกึ่งกลางหน้ากระดาษ
- ที่อยู่ (Address) และสังกัด (Affiliation) ให้พิมพ์เป็นเชิงอรรถอยู่ในหน้าแรกของบทความ โดยมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และหากเป็นนักศึกษาหรืออาจารย์ ให้ระบุสังกัดสาขาวิชา คณะและมหาวิทยาลัยด้วย ขนาดตัวอักษร 12 ธรรมดา จัดชิดซ้าย
- อีเมล (E-mail) ให้ระบุเฉพาะอีเมลของผู้เขียนหลักหรือผู้ประพันธ์บรรณกิจไว้ตรงเชิงอรรถ หลังเครื่องหมาย * (เช่น * Corresponding author. E-mail: n.mekara@udru.ac.th) ขนาดตัวอักษร 12 ธรรมดา จัดชิดซ้าย
- บทคัดย่อ (Abstract) ให้จัดทำทั้งบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยเนื้อหาทั้งสองภาษาจะต้องสอดคล้องกันและถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ ในกรณีที่แปลบทความภาษาอังกฤษ อนุโลมให้มีเฉพาะบทคัดย่อภาษาอังกฤษได้ และกำหนดให้มีจำนวนคำต้องไม่เกิน 400 คำ ขนาดตัวอักษร 16 ธรรมดา และตัวหนาเฉพาะหัวข้อ
- คำสำคัญ (Keywords) กำหนดให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ มีจำนวน 3-5 คำ ขนาดตัวอักษร 16 ธรรมดา และตัวหนาเฉพาะหัวข้อ
- บทนำ (Introduction) เป็นการเขียนให้จูงใจผู้อ่านเกิดความสนใจในเรื่องดังกล่าว อาจกล่าวถึงความสำคัญ หรือยกประเด็นปัญหาที่กำลังเป็นที่สนใจ ขนาดตัวอักษร 16 ธรรมดา และตัวหนาเฉพาะหัวข้อ

- เนื้อเรื่อง (Body) ประกอบด้วย *ส่วนที่ 1* ที่มีหัวข้อเกี่ยวกับการปูบริบทเนื้อเรื่องก่อนเข้าถึงแก่นของเนื้อเรื่อง *ส่วนที่ 2* ที่มีหัวข้อเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล การใช้เหตุผล การวิพากษ์/วิจารณ์ การโต้แย้งประเด็น ฯลฯ โดยจะต้องเป็นไปตามหลักการ ทฤษฎี และมีหลักฐานอ้างอิงตามหลักวิชาการ และ *ส่วนที่ 3* ที่มีหัวข้อเกี่ยวกับการนำเสนอความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ ทั้งนี้จะต้องจัดลำดับเนื้อหาสาระให้เหมาะสมและมีความต่อเนื่อง สามารถใช้รูปภาพ ตาราง กราฟ หรือแผนภูมิเพื่อสื่อความเข้าใจไปยังผู้อ่านได้ง่ายขึ้น และภาษาที่ใช้จะต้องถูกต้องตามหลักวิชาการ ขนาดตัวอักษร 16 ธรรมดา และตัวหนาเฉพาะหัวข้อ

- บทสรุป (Conclusion) มีการสรุปประเด็นสำคัญของบทความจากหัวข้อที่นำเสนอ โดยนำมาเขียนเชื่อมโยงและรวมกันไว้ท้ายบท อาจกล่าวสรุปเนื้อหาว่ามีความสำคัญอย่างไร หรือสามารถนำไปใช้ประโยชน์อย่างไรได้บ้าง ขนาดตัวอักษร 16 ธรรมดา และตัวหนาเฉพาะหัวข้อ

- กิตติกรรมประกาศ (Acknowledgment) (ถ้ามี) เป็นการกล่าวถึงแหล่งทุนหรือผู้สนับสนุนการดำเนินงานจนนำไปสู่การเขียนบทความวิชาการ โดยระบุชื่อทุน หน่วยงาน ปีงบประมาณ หรือผู้ให้ทุนตามที่คุณเขียนเห็นสมควร ขนาดตัวอักษร 16 ธรรมดา และตัวหนาเฉพาะหัวข้อ

- เอกสารอ้างอิง (References) ให้ใช้ระบบอ้างอิงตามระบบนามปี (Name and Year System) โดยยึดรูปแบบ APA (American Psychological Association) ขนาดตัวอักษร 16 ธรรมดา และตัวหนาเฉพาะหัวข้อ

(2) บทความวิจัย (Research Article) ประกอบด้วย

- ชื่อเรื่อง (Title) กำหนดให้มีทั้งชื่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ กำหนดขนาดตัวอักษร 18 หนา จัดกึ่งกลางหน้ากระดาษ โดยที่ชื่อภาษาอังกฤษต้องเป็นตัวพิมพ์ใหญ่ทั้งหมด

- ชื่อผู้เขียน (Author) ให้พิมพ์เฉพาะชื่อและนามสกุลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษของผู้แต่งทุกคน และผู้เขียนหลักหรือผู้ประพันธ์บรรณกิจ (Corresponding Author) จะต้องใส่เครื่องหมาย * ไว้ท้ายชื่อผู้เขียนหลักด้วย (เช่น ณัฏฐานุช เมฆรา^{1*}) ขนาดตัวอักษร 14 ธรรมดา จัดกึ่งกลางหน้ากระดาษ

- ที่อยู่ (Address) และสังกัด (Affiliation) ให้พิมพ์เป็นเชิงอรรถอยู่ในหน้าแรกของบทความ โดยมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และหากเป็นนักศึกษาหรืออาจารย์ ให้ระบุสังกัดสาขาวิชา คณะ และมหาวิทยาลัยด้วย ขนาดตัวอักษร 12 ธรรมดา จัดชิดซ้าย

- อีเมล (E-mail) ให้ระบุเฉพาะอีเมลของผู้เขียนหลักหรือผู้ประพันธ์บรรณกิจไว้ตรงเชิงอรรถ หลังเครื่องหมาย * (เช่น * Corresponding author. E-mail: n.mekara@udru.ac.th) ขนาดตัวอักษร 12 ธรรมดา จัดชิดซ้าย

- บทคัดย่อ (Abstract) ให้จัดทำทั้งบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยเนื้อหาทั้งสองภาษาจะต้องสอดคล้องกันและถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ ในกรณีที่แปลบทความภาษาอังกฤษ อนุโลมให้มีเฉพาะบทคัดย่อภาษาอังกฤษได้ และกำหนดให้มีจำนวนคำต้องไม่เกิน 400 คำ ขนาดตัวอักษร 16 ธรรมดา และตัวหนาเฉพาะหัวข้อ

- คำสำคัญ (Keywords) กำหนดให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ มีจำนวน 3-5 คำ ขนาดตัวอักษร 16 ธรรมดา และตัวหนาเฉพาะหัวข้อ

- บทนำ (Introduction) เป็นการเขียนถึงที่มาและความสำคัญของเรื่องและเหตุผลที่ศึกษาเรื่องนั้น เพื่อแสดงให้เห็นถึงคุณค่าของหัวข้อวิจัย รวมถึงมีการกล่าวอ้างอิงถึงงานวิจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ขนาดตัวอักษร 16 ธรรมดา และตัวหนาเฉพาะหัวข้อ

- วัตถุประสงค์ (Objectives) เป็นการกล่าวถึงความมุ่งหมายของการวิจัยว่าต้องการศึกษาอะไร ซึ่งวัตถุประสงค์ควรสอดคล้องกับชื่อเรื่อง และหากมีวัตถุประสงค์การวิจัยมากกว่าหนึ่งข้อ ให้เขียนแยกเป็นข้อๆ โดยเรียงลำดับตามการดำเนินการวิจัย (เช่น 1. , 2.) ขนาดตัวอักษร 16 ธรรมดา และตัวหนาเฉพาะหัวข้อ

- นิยามศัพท์เฉพาะ (Definition of Specific Terms) (ถ้ามี) และ สมมติฐานการวิจัย (Hypothesis) (ถ้ามี) เป็นการกล่าวถึงการบัญญัติความหมายของศัพท์เฉพาะในบทความวิจัยและการตั้งสมมติฐานตามที่ผู้เขียนเห็นสมควร ขนาดตัวอักษร 16 ธรรมดา และตัวหนาเฉพาะหัวข้อ

- กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework) เป็นการกำหนดกรอบความคิดและเชื่อมโยงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องที่แสดงให้เห็นถึงตัวแปรหรือขอบเขตการวิจัย อาจมีการกล่าวถึงการทบทวนวรรณกรรม (Literature Review) ร่วมด้วยตามที่ผู้เขียนเห็นสมควร ขนาดตัวอักษร 16 ธรรมดา และตัวหนาเฉพาะหัวข้อ

- วิธีการดำเนินการวิจัย (Research Methodology) เป็นการอธิบายถึงการศึกษา โดยแบ่งเป็นหัวข้อย่อยได้แก่ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และหากมีข้อมูลการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ (Institutional Review Board: IRB) ให้ผู้เขียนระบุมาด้วย ขนาดตัวอักษร 16 ธรรมดา และตัวหนาเฉพาะหัวข้อ

- ผลการวิจัย (Result) ให้เขียนรายงานผลการวิจัยที่สอดคล้องและครบถ้วนตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายและถูกต้องตามหลักวิชาการ หากมีภาพ ตาราง แผนภูมิ หรือกราฟ ให้อธิบายประกอบมาให้ครบถ้วน ขนาดตัวอักษร 16 ธรรมดา และตัวหนาเฉพาะหัวข้อ

- สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล (Conclusion and Discussion) เป็นการสรุปผลที่ได้จากการวิจัย และมีการอภิปรายผลที่เกิดขึ้น โดยเขียนให้เห็นถึงองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย มีการแสดงผลผลเปรียบเทียบกับทฤษฎีหรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนผลการวิจัยอย่างมีเหตุผลและเกิดความน่าเชื่อถือตามหลักวิชาการ ขนาดตัวอักษร 16 ธรรมดา และตัวหนาเฉพาะหัวข้อ

- ข้อเสนอแนะ (Suggestion) เป็นการเขียนข้อเสนอแนะที่เกิดขึ้นจากผลการวิจัย โดยแบ่งเป็น ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ประโยชน์ และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ขนาดตัวอักษร 16 ธรรมดา และตัวหนาเฉพาะหัวข้อ

- กิตติกรรมประกาศ (Acknowledgment) (ถ้ามี) เป็นการกล่าวถึงแหล่งทุนหรือผู้สนับสนุนการดำเนินงานจนนำไปสู่การเขียนบทความวิจัย โดยระบุชื่อทุน หน่วยงาน ปีงบประมาณ หรือผู้ให้ทุนตามที่ผู้เขียนเห็นสมควร แต่หากไม่มีแหล่งทุนสนับสนุนการวิจัยก็ไม่จำเป็นต้องระบุ ขนาดตัวอักษร 16 ธรรมดา และตัวหนาเฉพาะหัวข้อ

- เอกสารอ้างอิง (References) ให้ใช้ระบบอ้างอิงตามระบบนามปี (Name and Year System) โดยยึดรูปแบบ APA (American Psychological Association) ขนาดตัวอักษร 16 ธรรมดา และตัวหนาเฉพาะหัวข้อ

4. การเขียนอ้างอิง โดยทางวารสารได้กำหนดรูปแบบการอ้างอิงตามแบบ APA 7th (American Psychological Association 7th edition) โดยแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่

4.1 การอ้างอิงในเนื้อหา (In-text Citation) เป็นการอ้างอิงแทรกในเนื้อหา โดยให้ระบุชื่อผู้แต่ง ปีที่แต่ง (หากเอกสารใดไม่ปรากฏปีที่พิมพ์ ให้ใช้ตัวอักษรย่อ ม.ป.ป. แทนปีที่พิมพ์) และเลขหน้า (ถ้ามี) โดยสอดคล้องกับรายการอ้างอิงท้ายบทความ ทั้งนี้ เอกสารหรืองานวิจัยที่นำมาอ้างอิงควรมีความทันสมัยหรือตีพิมพ์เผยแพร่ย้อนหลังไม่เกิน 10 ปี ยกเว้นทฤษฎีคลาสสิกหรือหลักการดั้งเดิม โดยมีรายละเอียดแบ่งเป็น

(1) หากเป็นการกล่าวถึงผู้แต่งในเนื้อหาด้วย ให้อ้างอิงเฉพาะปีที่แต่ง และเลขหน้า (ถ้ามี) ไว้ในวงเล็บต่อท้ายชื่อ เช่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูติพงศ์ คงสันเทียะ และคณะ (2566: 12) ซึ่งได้ระบุไว้ว่า ... เป็นต้น

(2) หากเป็นการกล่าวถึงเฉพาะข้อค้นพบ เนื้อหา หรือส่วนใดส่วนหนึ่งของงาน ให้อ้างอิงทั้งชื่อผู้แต่ง ปีที่แต่ง และเลขหน้า (ถ้ามี) ไว้ในวงเล็บต่อท้ายข้อมูลเหล่านั้น เช่น แบบจำลองการจัดการองค์ความรู้ตามโมเดลเชกิ (Nonaka and Nishigushi, 2001: 14-18) เป็นต้น

(3) หากมีการอ้างอิงถึงผู้แต่งชื่อเดียวและปีเดียวกัน 2 งานขึ้นไป ให้เพิ่มตัวอักษร ก ข ค ... (หรือ A B C ... ในกรณีที่ เป็นบทความภาษาอังกฤษ) เช่น ชูติพงศ์ คงสันเทียะ และคณะ (2566ก: 12) และ ชูติพงศ์ คงสันเทียะ และคณะ (2566ข: 90) เป็นต้น

(4) หากผู้แต่งมีไม่เกิน 2 คน ให้ระบุชื่อผู้แต่งให้ครบ เช่น ชูติพงศ์ คงสันเทียะ และ ชฎา นาคใหม่ (2566: 131) , Nonaka and Nishigushi (2001: 14-18) แต่หากผู้แต่งมีตั้งแต่ 3 คน ให้ใช้ระบุเฉพาะชื่อผู้แต่งคนแรก และใช้คำว่า “และคณะ” (et al) ต่อท้าย เช่น กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์ และคณะ (2566: 25-44) , Khongsanthia et al (2023: 1-15) เป็นต้น

4.2 การอ้างอิงท้ายบทความ (References) โดยให้ระบุนายการอ้างอิงทั้งหมดท้ายบทความโดยเรียงลำดับตามตัวอักษรของชื่อผู้เขียน ในกรณีที่มีรายการอ้างอิงทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ให้ใส่เอกสารอ้างอิงที่เป็นภาษาไทยก่อน (เรียงลำดับ ก ข ค ...) และตามด้วยรายการอ้างอิงภาษาอังกฤษ (เรียงลำดับ A B C ...) และหารายการอ้างอิงมีความยาวตั้งแต่ 2 บรรทัดขึ้นไป ให้จัดบรรทัดที่สองเป็นต้นไปเยื้องแท็บ 8 ตัวอักษร หรือ 1.5 นิ้ว ทั้งนี้ วารสารได้กำหนดรูปแบบการเขียนอ้างอิงท้ายบทความตามประเภทของแหล่งข้อมูล ดังนี้

1. หนังสือ/ตำรา	
รูปแบบ ผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์)/ชื่อหนังสือ./ครั้งที่พิมพ์ ระบุเฉพาะครั้งที่ 2 เป็นต้นไป หากเป็นครั้งแรกไม่ต้องระบุ./เมืองที่พิมพ์:/สำนักพิมพ์.	
ตัวอย่าง	
ผู้แต่งคนเดียว	จามะรี เชียงทอง. (2560). <i>ชนบทในโลกสมัยใหม่</i> . เชียงใหม่: วนิดา. จันทนีย์ เจริญศรี. (2545). <i>โพลโมเดิร์นกับสังคมวิทยา</i> . พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: วิชาสา. Appellbaum, R. (1970). <i>Theory of Social Change</i> . Chicago: Markham Publishing Company.
ผู้แต่งหลายคน	พรทิพย์ กาญจนนิยต, พัด นิลพันธุ์ และ นพรัตน์ ประสาทเขตการณ์. (2546). <i>การจัดการความรู้: สู่วงจรคุณภาพที่เพิ่มขึ้น</i> . กรุงเทพฯ: สำนักงานมาตรฐานอุดมศึกษา สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย. Johnson, T., Dandeker, C. and Ashworth, C. (1984). <i>The Structure of Social Theory</i> . New York: Macmillan.
ผู้แต่งเป็นบรรณาธิการ	สมรักษ์ ชัยสิงห์กานานนท์ (บก.). (2549). <i>ตลาดในชีวิต ชีวิตในตลาด</i> . กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน). Bedau, H. (ed.). (1991). <i>Civil Disobedience in Focus</i> . London: Routledge.
งานแปล	แคทเธอริน เบลชีย์ (แต่ง), อภิญา เพ็องฟูสกุล (แปล). (2549). <i>หลังโครงสร้างนิยมฉบับย่อ – Poststructuralism: A very short introduction</i> . กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน).

2. ปรินูญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์/รายงานการวิจัย	
รูปแบบ ผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อวิทยานิพนธ์/[ระดับวิทยานิพนธ์/มหาวิทยาลัยหรือสถาบัน]./แหล่งที่มาของข้อมูล	
ตัวอย่าง	
วิทยานิพนธ์ที่เผยแพร่ออนไลน์/ ฐานข้อมูล Database	ชุตินพงศ์ คงสันเทียะ. (2556). <i>ขอล่องน่าน: พลวัตการผลิตซ้ำทางวัฒนธรรมของเพลงพื้นบ้านไทยภาคเหนือ</i> [วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่]. https://cmudc.library.cmu.ac.th/frontend/Info/item/dc:119760
วิทยานิพนธ์ที่ไม่ได้มีการ เผยแพร่	เสาวนีย์ คงนรินทร์. (2559). <i>ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดูแลของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท</i> [วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา]. ฐานข้อมูลงานวิจัย (Thailis).
รายงานการวิจัย	เก่งกิจ กิตติเรียงลาภ. (2559). <i>มานุษยวิทยาจักรวรรดิ: การประดิษฐ์ “หมู่บ้านชนบท” และการกำเนิดมานุษยวิทยาไทยในยุคสงครามเย็น</i> [รายงานการวิจัย, สำนักงานกองทุนการวิจัย (สกว.)]. http://www.academia.edu/

3. บทความในหนังสือ	
รูปแบบ ผู้แต่งบทความ./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อบทความ/ใน/ชื่อบรรณาธิการ/(บก.)./ชื่อหนังสือ./เมืองที่พิมพ์:/สำนักพิมพ์.	
ตัวอย่าง	
บทความภาษาไทย	ธีสร ฆะวรรณ มุกดาวิจิตร. (2549). <i>รหัสทางวัฒนธรรมของการจับจ่าย เล่าเรื่องการค้าขาย ชีวิตผู้หญิงและสังคมในตลาดสดแป๊ะควา-ฮานอย ใน สมรักษ์ ชัยสิงห์ทอานานท์ (บก.). ตลาดในชีวิต ชีวิตในตลาด. กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน).</i>
บทความภาษาอังกฤษ	Yamashita, S. (2003). Introduction: “Globalizing” Southeast Asia in Shinji Yamashita and J.S.Eades (eds.). <i>Globalization in Southeast Asia: Local, National and Transnational Perspective</i> . New York: Berghahn Books.

4. บทความในวารสาร/รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ (Proceedings)	
รูปแบบ ผู้แต่งบทความ/(ปีที่พิมพ์)/ชื่อบทความ/ชื่อวารสารหรือรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ/ปีที่(ฉบับที่)/หน้าแรกของบทความ/-/หน้าสุดท้ายของบทความ./doi: (ถ้ามี)	
ตัวอย่าง	
กรณีผู้แต่งคนเดียว	ชูติพงศ์ คงสันเทียะ. (2566). พวงมาลัยกระดาดอีสาน (พวงมโหตร): มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมสู่กิจกรรมการพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุในจังหวัดอุดรธานี. <i>วารสารศิลปะและวัฒนธรรมลุ่มน้ำมูล</i> , 12(2), 44 - 58. doi: https://doi.org/10.14456/acj.2023.10
กรณีผู้แต่งหลายคน (ไม่เกิน 19 คน)	ชูติพงศ์ คงสันเทียะ, ณัฏฐานุช เมฆรา และ สุทธิดา จันทรดวง. (2566). การพัฒนานโยบายสาธารณะระดับท้องถิ่นในบริบทของระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนทางการเกษตร: กรณีศึกษา บ้านจำปา หมู่ที่ 10 ตำบลเชียงยืน อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี. <i>วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม</i> , 42(1), 70 – 84. Valjarević, A., Milić, M., Valjarević, D., Stanojević-Ristić, Z., Petrović, L., Milanović, M., Filipović, D., Ristanović, B., Basarin, B. and Lukić, T. (2020). Modelling and Mapping of the COVID-19 Trajectory and Pandemic Paths at Global Scale: A Geographer's Perspective. <i>Open Geosciences</i> , 20(1), 1603-1616.
กรณีผู้แต่งหลายคน (เกิน 19 คน)	* ให้ใส่เครื่องหมาย ... ในผู้แต่งลำดับ 20 และให้ละชื่อผู้แต่งในลำดับ 20 เป็นต้นไป
กรณีรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ (Proceedings)	กัณธิชา มิ่งมิตวัน และ ชูติพงศ์ คงสันเทียะ. (2566). การพัฒนากิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุในชุมชน: กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการประดิษฐ์พวงมโหตร (พวงมาลัยอีสาน) บ้านธาตุโพธิ์ทอง หมู่ 18 ตำบลบ้านธาตุ อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี. <i>รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น และสังคมระดับชาติ (CSD สัมพันธ์) ครั้งที่ 21 “การพัฒนา : การปรับตัว : ความยั่งยืน” ระหว่างวันที่ 1-4 กุมภาพันธ์ 2566 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์</i> , 481-492. Mesa, D., Thong, C., Ranscombe, C., Kuys, B. (2019) Integrating the Product Development Process in Scientific Research. Bridging the Research-Market Gap. <i>Proceedings of the 22nd International Conference on Engineering Design (ICED19), The Netherlands, 5-8 August 2019</i> , 2805-2814. doi : https://doi.org/10.1017/dsi.2019.287

5. การสัมภาษณ์จากแหล่งข้อมูลบุคคล (บุคคลากร)	
รูปแบบ	
ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์/(ปีที่สัมภาษณ์/วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์).ตำแหน่งหรือสังกัด./สัมภาษณ์.	
ตัวอย่าง	
กรณี สัมภาษณ์ บุคคลที่เปิดเผยอัตลักษณ์ได้	สมคิด ศรีสว่าง. (2566, 20 ธันวาคม). ประชาชนชาวบ้าน. สัมภาษณ์. อภิชาติ พลบัวไข. (2566, 10 ธันวาคม). ผู้ใหญ่บ้านและประชาชนเรื่องผ้าทอโบราณบ้านโนนกก. สัมภาษณ์.
กรณี สัมภาษณ์ บุคคลที่ไม่สามารถเปิดเผยอัตลักษณ์ได้	นาย ก. นามสมมติ. (2561, 10 มีนาคม). ประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากช้างป่า. สัมภาษณ์. นางสาวชมพู่ นามสมมติ. (2562, 23 กุมภาพันธ์). ประชาชนในพื้นที่โครงการขยายถนนทางหลวงแผ่นดิน. สัมภาษณ์.

6. กฎหมายจากรากกิจจานุเบกษา	
รูปแบบ	
ราชกิจจานุเบกษา/(ปีที่ประกาศใช้)/ชื่อกฎหมาย./เล่มที่/XX/ตอนที่/XX./เลขหน้า./วัน เดือน ปี ที่ออกประกาศ.	
ตัวอย่าง	
กรณีภาษาไทย	ราชกิจจานุเบกษา. (2562). พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562. เล่มที่ 136 ตอนที่ 50 ก. 32-57. 16 เมษายน 2562.
กรณีภาษาอังกฤษ	Thai Government Gazette. (2019). Community Enterprise Promotion Act (No.2) B.E. 2562. 136 (50A). 32-57. 16 April 2019).

7. แหล่งข้อมูลในลักษณะอื่นๆ	
รูปแบบการอ้างอิงภาพถ่ายส่วนบุคคลที่มีเจ้าของ	
ชื่อเจ้าของภาพถ่าย/(ปีที่ถ่าย)/ชื่อผลงาน./[ภาพถ่าย]./วัน เดือน ปี ที่ถ่าย./เมืองที่ถ่าย./สถานที่ถ่าย.	
ตัวอย่าง	
กฤษณพัฒน์ จันทราพล. (2566). หอนางอุสา. [ภาพถ่าย]. 11 มีนาคม 2566. อุตรธานี : อุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี.	
รูปแบบการอ้างอิงวิดีโอที่มีเจ้าของ/ไม่ได้อยู่ในรูปแบบเผยแพร่ออนไลน์	
ชื่อเจ้าของ/(ปีที่สร้างสรรค์)/ชื่อผลงาน./[วิดีโอ]. วัน เดือน ปี ที่สร้างสรรค์. เมือง: สถานที่.	
ตัวอย่าง	
อรชา บุญอ้วน. (2562). ประชาสัมพันธ์หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี. [วิดีโอ]. 15 มิถุนายน 2562. อุตรธานี : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.	
รูปแบบการอ้างอิงจากฐานข้อมูลเว็บไซต์ (Website)	
ชื่อผู้แต่งหรือเจ้าของ/(ปีที่แต่ง)/ชื่อหัวเรื่อง./สืบค้นเมื่อวันที่/ว/ด/ต/ปป/จาก/http://...	
ตัวอย่าง	
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี. (2566). ประวัติคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มกราคม 2567 จาก https://huso.udru.ac.th/ประวัติคณะ/	
เผ่าไทย สีนอำพล. (2565). “SDG Insights / มองไปข้างหน้าหลังการประชุม COP26: จุดเปลี่ยนหรือจุดจบของการต่อสู้กับ Climate Change”. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2566 จาก https://www.sdgmovement.com/2021/12/04/sdg-insights-looking-forward-combating-climate-change-after-cop26/	

รูปแบบการจัดเตรียมต้นฉบับบทความวิชาการ (Academic Article)

ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย)

{ขนาด 18 pt, ตัวหนา, จัดกึ่งกลาง}

TITLE (English)

{ขนาด 18 pt, ตัวหนา, จัดกึ่งกลาง, อักษรตัวพิมพ์ใหญ่}

ผู้เขียน 1^{1,*}, ผู้เขียน 2² และ ผู้เขียน 3² {ขนาด 14 pt, ตัวธรรมดา, จัดกึ่งกลาง}

Author 1^{1,*}, Author 2² and Author 2² {ขนาด 14 pt, ตัวธรรมดา, จัดกึ่งกลาง}

(Received: DD MMM., YYYY; Revised: DD MMM., YYYY; Accepted: DD MMM., YYYY)

บทคัดย่อ {ขนาด 16 pt, ตัวหนา, จัดชิดซ้าย}

งานวิจัยนี้..... {ขนาด 16 pt, ตัวธรรมดา, จัดกระจายแบบไทย}

คำสำคัญ: คำที่ 1, คำที่ 2, คำที่ 3, ... {ขนาด 16 pt, ไม่เกิน 5 คำ}

Abstract {ขนาด 16 pt, ตัวหนา, จัดชิดซ้าย}

This study..... {ขนาด 16 pt, ตัวธรรมดา, จัดกระจายแบบไทย}

Keywords: word 1, word 2, word 3, ... {ขนาด 16 pt, ไม่เกิน 5 คำ}

บทนำ {ขนาด 16 pt, ตัวหนา, จัดชิดซ้าย}

เนื้อหา..... {ขนาด 16 pt, ตัวธรรมดา, จัดกระจายแบบไทย}

¹ สังกัด 1 {เช่น สาขาวิชา.... คณะ.... สถาบัน....} {ขนาด 12 pt, ตัวธรรมดา, จัดชิดซ้าย}

¹ แปลภาษาอังกฤษ: สังกัด 1 {เช่น สาขาวิชา.... คณะ.... สถาบัน....} {ขนาด 12 pt, ตัวธรรมดา, จัดชิดซ้าย}

² สังกัด 2 {เช่น สาขาวิชา.... คณะ.... สถาบัน....} {ขนาด 12 pt, ตัวธรรมดา, จัดชิดซ้าย}

² แปลภาษาอังกฤษ: สังกัด 2 {เช่น สาขาวิชา.... คณะ.... สถาบัน....} {ขนาด 12 pt, ตัวธรรมดา, จัดชิดซ้าย}

* Corresponding author. E-mail:

ส่วนเนื้อหา {ขนาด 16 pt, ตัวหนา, จัดชิดซ้าย}

เนื้อหา..... {ขนาด 16 pt, ตัวธรรมดา, จัดกระจายแบบไทย}

ตารางที่ 1 ชื่อตาราง.....

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1.....	50	50.00
2.....	50	50.00
สรุป	100	100.00

อ้างอิง: ชื่อ-สกุล (ปีที่พิมพ์: เลขหน้า (ถ้ามี))

รูปที่ 1

อ้างอิง: ชื่อ-สกุล (ปีที่พิมพ์: เลขหน้า (ถ้ามี))

บทสรุป {ขนาด 16 pt, ตัวหนา, จัดชิดซ้าย}

เนื้อหา..... {ขนาด 16 pt, ตัวธรรมดา, จัดกระจายแบบไทย}

ข้อเสนอแนะ {ขนาด 16 pt, ตัวหนา, จัดชิดซ้าย}

เนื้อหา..... {ขนาด 16 pt, ตัวธรรมดา, จัดกระจายแบบไทย}

เอกสารอ้างอิง {รูปแบบการเขียนบรรณานุกรม APA 7th ขนาด 16 pt, ตัวหนา, จัดชิดซ้าย}

รายการอ้างอิง 1..... {ขนาด 16 pt, ตัวธรรมดา, จัดกระจายแบบไทย}

รายการอ้างอิง 2..... {ขนาด 16 pt, ตัวธรรมดา, จัดกระจายแบบไทย}

รายการอ้างอิง 3..... {ขนาด 16 pt, ตัวธรรมดา, จัดกระจายแบบไทย}

รูปแบบการจัดเตรียมต้นฉบับบทความวิจัย (Research Article)

ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย)

{ขนาด 18 pt, ตัวหนา, จัดกึ่งกลาง}

TITLE (English)

{ขนาด 18 pt, ตัวหนา, จัดกึ่งกลาง, อักษรตัวพิมพ์ใหญ่ทั้งหมด}

ผู้เขียน 1^{2*}, ผู้เขียน 2² และ ผู้เขียน 3² {ขนาด 14 pt, ตัวธรรมดา, จัดกึ่งกลาง}

Author 1^{1*}, Author 2² and Author 2² {ขนาด 14 pt, ตัวธรรมดา, จัดกึ่งกลาง}

(Received: DD MMM., YYYY; Revised: DD MMM., YYYY; Accepted: DD MMM., YYYY)

บทคัดย่อ {ขนาด 16 pt, ตัวหนา, จัดชิดซ้าย}

งานวิจัยนี้..... {ขนาด 16 pt, ตัวธรรมดา, จัดกระจายแบบไทย}

คำสำคัญ: คำที่ 1, คำที่ 2, คำที่ 3, ... {ขนาด 16 pt, ไม่เกิน 5 คำ}

Abstract {ขนาด 16 pt, ตัวหนา, จัดชิดซ้าย}

This study..... {ขนาด 16 pt, ตัวธรรมดา, จัดกระจายแบบไทย}

Keywords: word 1, word 2, word 3, ... {ขนาด 16 pt, ไม่เกิน 5 คำ}

¹ สังกัด 1 {เช่น สาขาวิชา.... คณะ.... สถาบัน....} {ขนาด 12 pt, ตัวธรรมดา, จัดชิดซ้าย}

¹ แปลภาษาอังกฤษ: สังกัด 1 {เช่น สาขาวิชา.... คณะ.... สถาบัน....} {ขนาด 12 pt, ตัวธรรมดา, จัดชิดซ้าย}

² สังกัด 2 {เช่น สาขาวิชา.... คณะ.... สถาบัน....} {ขนาด 12 pt, ตัวธรรมดา, จัดชิดซ้าย}

² แปลภาษาอังกฤษ: สังกัด 2 {เช่น สาขาวิชา.... คณะ.... สถาบัน....} {ขนาด 12 pt, ตัวธรรมดา, จัดชิดซ้าย}

* Corresponding author. E-mail:

บทนำ {ขนาด 16 pt, ตัวหนา, จัดชิดซ้าย}

เนื้อหา..... {ขนาด 16 pt, ตัวธรรมดา, จัดกระจายแบบไทย}

วัตถุประสงค์การวิจัย {ขนาด 16 pt, ตัวหนา, จัดชิดซ้าย}

เนื้อหา..... {ขนาด 16 pt, ตัวธรรมดา, จัดกระจายแบบไทย}

สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี) {ขนาด 16 pt, ตัวหนา, จัดชิดซ้าย}

เนื้อหา..... {ขนาด 16 pt, ตัวธรรมดา, จัดกระจายแบบไทย}

นิยามคำศัพท์เฉพาะ (ถ้ามี) {ขนาด 16 pt, ตัวหนา, จัดชิดซ้าย}

เนื้อหา..... {ขนาด 16 pt, ตัวธรรมดา, จัดกระจายแบบไทย}

กรอบแนวคิดในการวิจัย (ถ้ามี) {ขนาด 16 pt, ตัวหนา, จัดชิดซ้าย}

เนื้อหา..... {ขนาด 16 pt, ตัวธรรมดา, จัดกระจายแบบไทย}

วิธีดำเนินการวิจัย{ขนาด 16 pt, ตัวหนา, จัดชิดซ้าย}

เนื้อหา..... {ขนาด 16 pt, ตัวธรรมดา, จัดกระจายแบบไทย}

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง {ขนาด 16 pt, ตัวหนา, จัดชิดซ้าย}

เนื้อหา..... {ขนาด 16 pt, ตัวธรรมดา, จัดกระจายแบบไทย}

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย {ขนาด 16 pt, ตัวหนา, จัดชิดซ้าย}

เนื้อหา..... {ขนาด 16 pt, ตัวธรรมดา, จัดกระจายแบบไทย}

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล {ขนาด 16 pt, ตัวหนา, จัดชิดซ้าย}

เนื้อหา..... {ขนาด 16 pt, ตัวธรรมดา, จัดกระจายแบบไทย}

4. การวิเคราะห์ข้อมูล {ขนาด 16 pt, ตัวหนา, จัดชิดซ้าย}

เนื้อหา..... {ขนาด 16 pt, ตัวธรรมดา, จัดกระจายแบบไทย}

สรุปผลการวิจัย {ขนาด 16 pt, ตัวหนา, จัดชิดซ้าย}

เนื้อหา..... {ขนาด 16 pt, ตัวธรรมดา, จัดกระจายแบบไทย}

ตารางที่ 1 ชื่อตาราง.....

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1.....	50	50.00
2.....	50	50.00
สรุป	100	100.00

อ้างอิง: ชื่อ-สกุล (ปีที่พิมพ์: เลขหน้า (ถ้ามี))

รูปที่ 1

อ้างอิง: ชื่อ-สกุล (ปีที่พิมพ์: เลขหน้า (ถ้ามี))

การอภิปรายผล {ขนาด 16 pt, ตัวหนา, จัดชิดซ้าย}

เนื้อหา..... {ขนาด 16 pt, ตัวธรรมดา, จัดกระจายแบบไทย}

ข้อเสนอแนะ {ขนาด 16 pt, ตัวหนา, จัดชิดซ้าย}

เนื้อหา..... {ขนาด 16 pt, ตัวธรรมดา, จัดกระจายแบบไทย}

กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี) {ขนาด 16 pt, ตัวหนา, จัดชิดซ้าย}

เนื้อหา..... {ขนาด 16 pt, ตัวธรรมดา, จัดกระจายแบบไทย}

เอกสารอ้างอิง {รูปแบบการเขียนบรรณานุกรม APA 7th ขนาด 16 pt, ตัวหนา, จัดชิดซ้าย}

รายการอ้างอิง 1..... {ขนาด 16 pt, ตัวธรรมดา, จัดกระจายแบบไทย}

.....

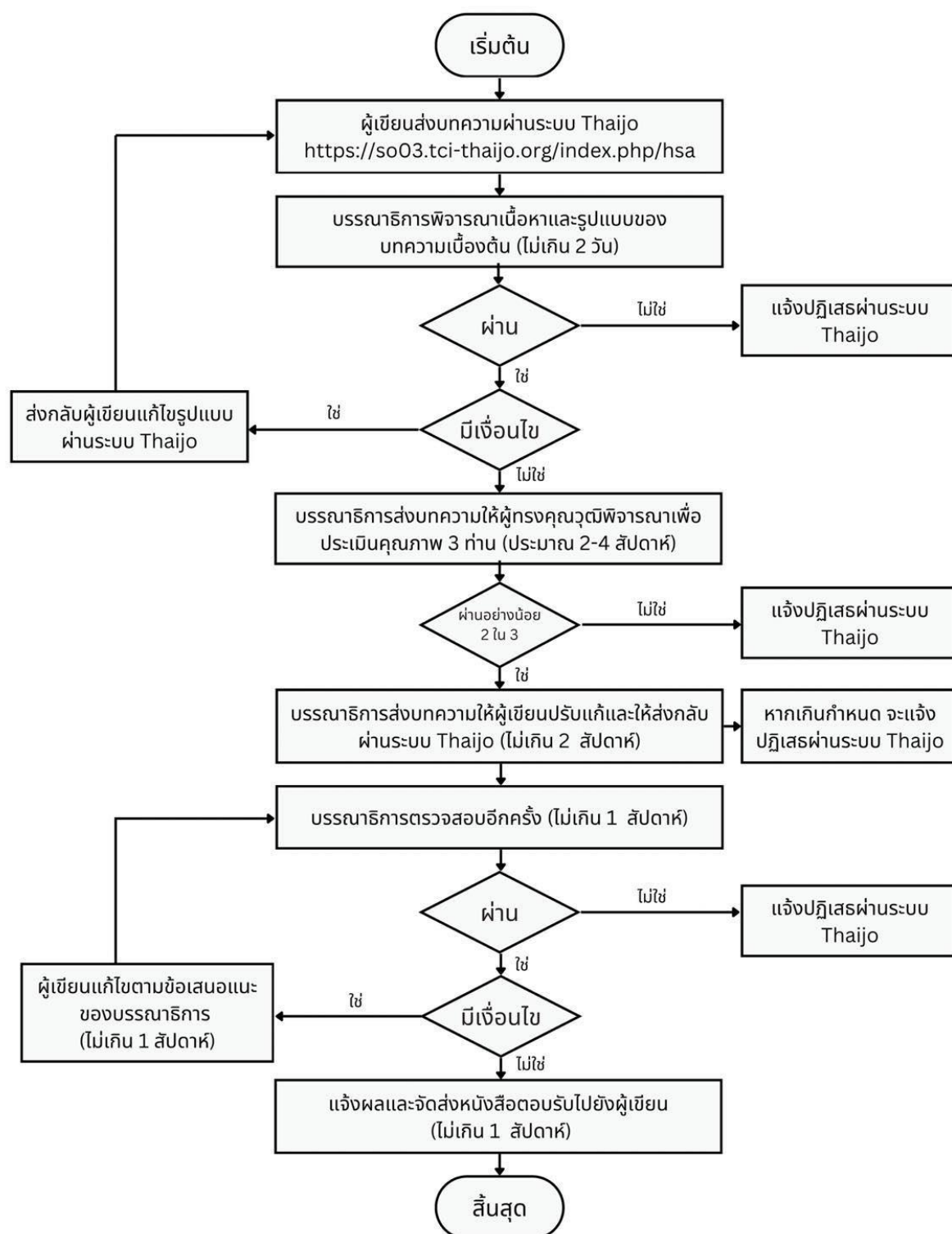
รายการอ้างอิง 2..... {ขนาด 16 pt, ตัวธรรมดา, จัดกระจายแบบไทย}

.....

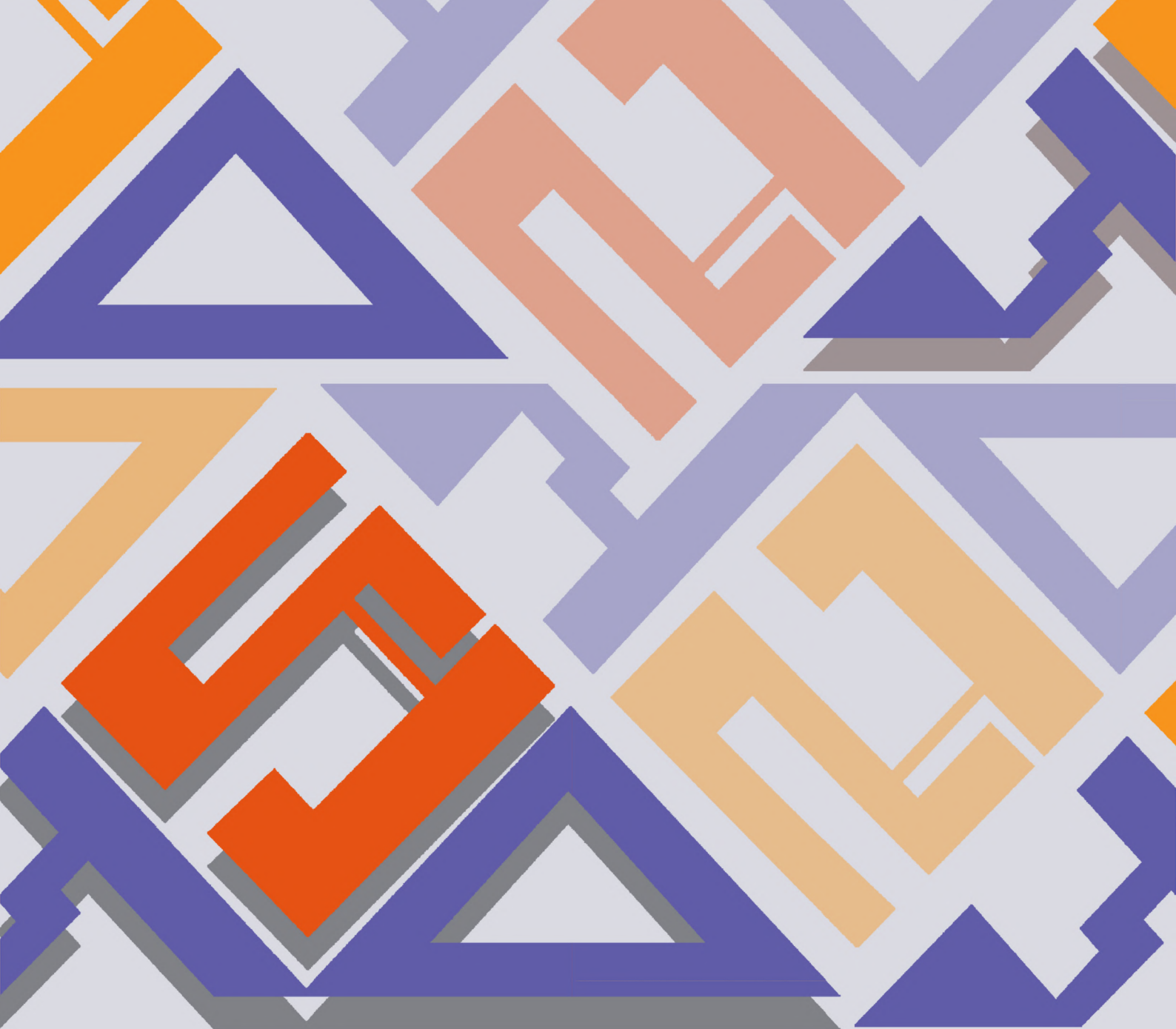
รายการอ้างอิง 3..... {ขนาด 16 pt, ตัวธรรมดา, จัดกระจายแบบไทย}

.....

ขั้นตอนการทำงานของวารสารมนุษยสังคมศิลปาสาร (H.S.A.)

*ระยะเวลาดำเนินการโดยประมาณไม่เกิน 60 วัน/บทความ

วารสารมนุษยสังคมศิลปาสาร

Journal of Humanities, Social Sciences and Arts

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
Faculty of Humanities and Social Sciences Udon Thani Rajabhat University

234 หมู่ 12 อาคารศูนย์การเรียนรู้เทคโนโลยีและภาษาอาเซียน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

ตำบลสามพร้าว อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี 41000

โทรศัพท์ 042-211-040 ต่อ 1401

เว็บไซต์วารสาร <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/hsa/about>